

DEMOKRACIJA

Življenje koliščarjev

Spirala sovražnosti

Ozadje Ribičičevih odločb

Zdajšnja sestava ustavnih sodnikov je z nekaterimi nerazumljivimi odločbami izkazala izrazito politično pristranost.

ŠPORT
Neuničljivi
kavboj iz
Teksasa

POLITIKA
Prenovljen
parlament
narodov

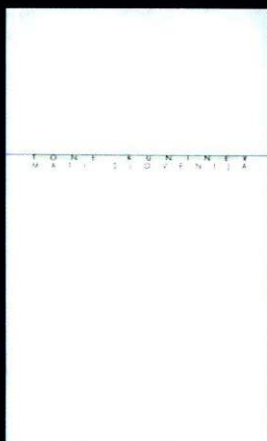
INTERVJU
Dr. Rajko Pirnat
Ustavno sodišče je
treba uravnovežiti

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

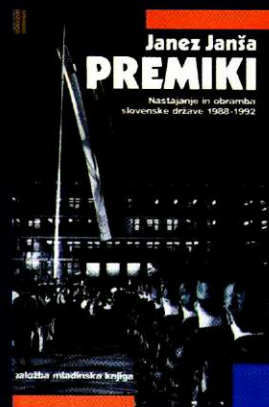
Komunistične tajne službe od njihovega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov. 519 strani, 5.000 SIT

DEMOKRACIJA v klasični slovenski politični misli

MILAN ZVER DEMOKRACIJA

Avtor je razčlenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani, 4.400 SIT

JANEZ JANŠA PREMIKI

Knjiga, ki je bila prodana že v več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988–1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

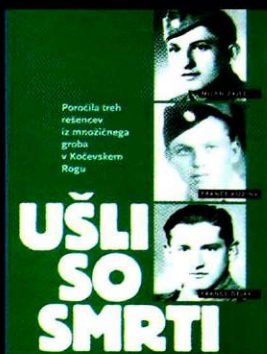
JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

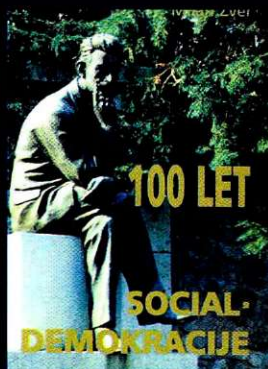
JAN F. TRISKA POZABLJENA FRONTA I. SVETOVNE VOJNE

Iz dnevnika češkega vojaka, ki se je udeležil bojev ob Soči in Piavi. 240 strani, 5.500 SIT

MILAN ZAJC, FRANCE KOZINA, FRANCE DEJAK UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906 SIT

MILAN ZVER 100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

VASJA KLAVORA PREDEL 1809

Avtor je šel po sledovih vojaških spopadov Napoleona in Francozov z Avstriji na Slovenskem leta 1809. 330 strani, 6.727 SIT

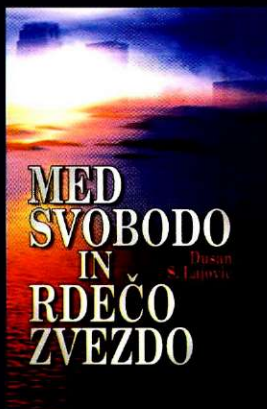
TOMAŽ BUDKOVIČ VZPON BOHINJA PRED ZATONOM AVSTRO-OGRSKE

Bohinj od marčne revolucije naprej, v času graditve proge in od njenega odprtja naprej. 231 strani, 5.500 SIT

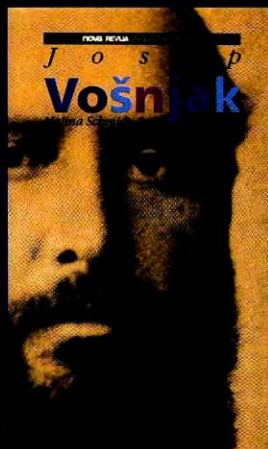
DIMITRIJ ŽILEVSKI OTOK BREZ MILOSTI

Informbirojevci v jugoslovanskih komunističnih zaporih Stari Gradski, na Golem otoku, Sv. Grgurju in drugje. 256 strani, 3.996 SIT

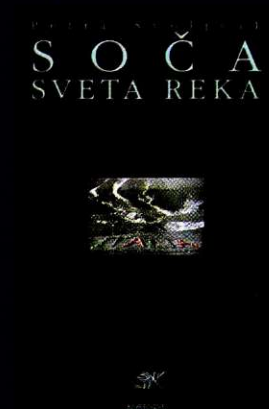
DUŠAN S. LAJOVIČ MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Avtobiografska pripoved iz časa druge svetovne vojne. Knjigi je dodan seznam sodelavcev Udbe. 347 strani, 6.200 SIT

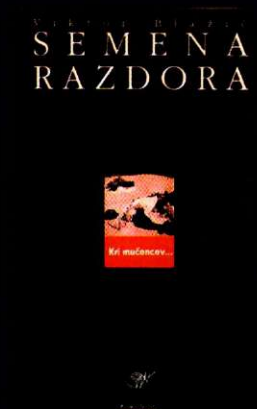
MALINA SCHMIDT-SNOJ JOSIP VOŠNJAK

Zdravnik, politik in književnik, predvsem pa rodoljub, ki je bil za svoj narod po potrebi tudi ognjevit taborski govornik. 292 strani, 11.400 SIT

PETRA SVOLJŠAK SOČA, SVETA REKA

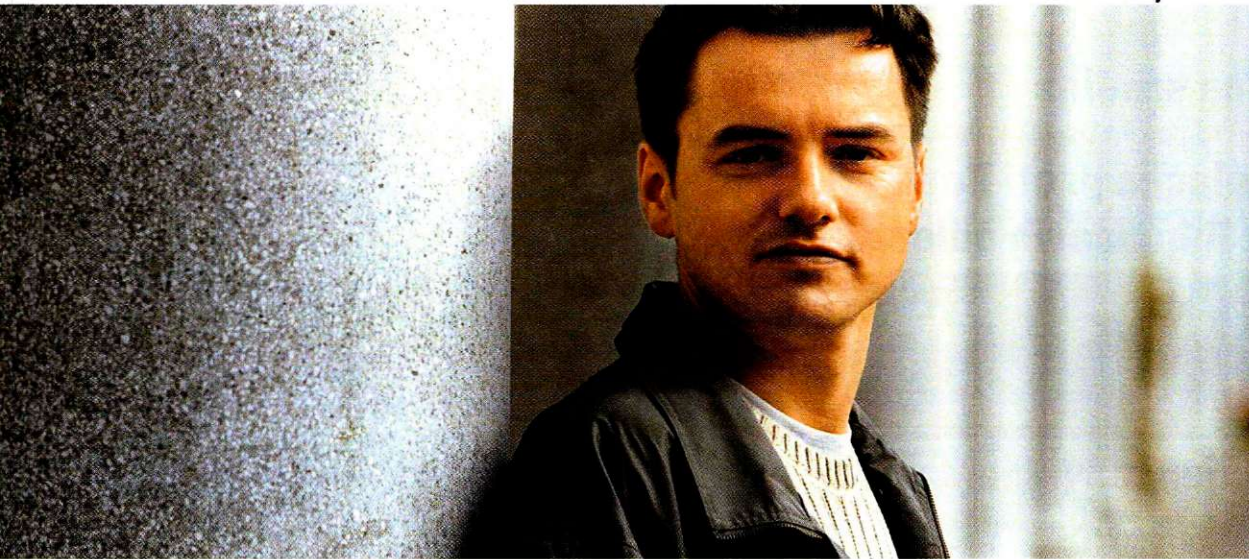
Monografija slovenskega Posočja, ki na podlagi obsežnega arhivskega gradiva raziskuje razmere med italijansko okupacijo. 428 strani, 10.980 SIT

VIKTOR BLAŽIČ SEMENA RAZDORA

Komunistična partija je nevihtno vojno ozračje izkoristila za obračun z drugače mislečimi in v ta okvir sodijo tudi politični umori. 196 strani, 6.770 SIT

Še dva meseca ...

... nas ločita od jesenskih državnoborskih volitev. V prvih avgustovskih dneh, ko je Ljubljana poletno razpuščena, ko je veliko ljudi na dopustu, se je lepo prepustiti čarom naših Alp ali morskim valovom. In če se te dni vzpenjaš od Češke kočice proti Kočni, lahko hkrati že razmišljaš, kako se boš naslednji dan namakal v slovenskem morju. Pri tem pa ti (vsaj meni) misli uhajajo k jesenskim volitvam in naslednjim številkam Demokracije.

Čeprav človek misli, da se je čas zaradi poletne vročine ustavil, ni tako. V tem času v številnih vladnih uradih in ministrstvih potekajo aktivnosti, na podlagi katerih ali pa s katerimi želi sedanja politična oblast na pomembna mesta v državni upravi za naslednjih pet let, se pravi tudi za čas praktično celotnega mandata vlade, ki bo delovala po naslednjih državnoborskih volitvah, postaviti izrazito politične kadre. Na to opozarjajo v opozicijskih vrstah. Po njihovo je takšno ravnanje v nasprotju s politično kulturo, predvsem pa je sporno s pravnege vidika in z vidika stroškov, ki jih takšno ravnanje povzroča državnemu proračunu oziroma slovenskim davkoplačevalcem, saj je mogoče po imenovanju nove vlade ljudi na vseh visokih mestih zamenjati samo ob plačilu zelo visokih odpravnin. In ker obstaja velika verjetnost, da bo na volitvah jeseni prišlo do političnih sprememb, se bo nova vlada soočila s kadri, ki niso bili postavljeni na podlagi strokovnosti, ampak politične primernosti in uslužnosti. Svoj program pa bo nova vlada uspešno izvrševala samo s svojimi kadri na vodilnih mestih, torej z ljudmi, ki so sodelovali in sodelujejo pri oblikovanju alternativnega vladnega programa.

V teh dneh kljub vrhuncu poletja ne počivajo niti v političnih strankah. Zaradi zgodnjega datuma volitev – v nedeljo, 3. oktobra – praktično ni časa za počitek. Avgust bo prav hitro minil in že bomo sredi največje volilne kampanje. No, če se prav spominjam, je bilo po osamosvojitvi še najbolj razgibano poletje leta 2000. Na oblasti je bila Bajukova vlada in tranzicijski levici naklonjeni mediji so dnev-

no bombardirali bralce, gledalce in poslušalce z novicami, v katerih ni bilo niti ene lepe besede za takratno vlado. Kot da bi se podiral svet, kot da bi v Sloveniji vladale izredne razmere. In da bi bila mera polna, je konec julija in v začetku avgusta prišlo do nesoglasij v Bajukovi vladi zaradi volilnega sistema, ki je v nadaljevanju pripeljal do razpada komaj združene SLS-SKD Slovenske ljudske stranke. Predsedniku vlade Andreju Bajuku in njegovim somišljenikom, ki niso želeli paktirati s tranzicijsko levico, ni preostalo drugega, kot da so izstopili iz združene stranke in s pomočjo Slovenske demokratske stranke ustanovil Novo Slovenijo - Krščansko ljudsko stranko. Na jesenskih volitvah je bila potem Zagožnova SLS-SKD zaradi svoje samomorilske in nenačelne podpore tranzicijski levici pri uzakonitvi popravljenega proporcionalnega volilnega sistema močno poražena, kar pa je bila slaba uteha za Janeza Janšo in Andreja Bajuka, ki sta se znašla v opoziciji. Drnovškova liberalna demokracija pa je premočno zmagala ...

Štiri leta kasneje so razmere v Sloveniji hvala bogu precej drugačne. Drnovšek je postal predsednik države, največjo vladno stranko in vlado pa vodi Anton Rop, ki je brez karizme in ustreza profilu povprečnega tehnokrata. Njegova stranka zaradi različnih afer izgublja podporo javnosti.

Vendar kljub temu volitve še niso odločene. Šlo bo zelo na tesno, zato bo odločal vsak glas. Tranzicijska levica na čelu z nekdanjim predsednikom države bo v teh dveh mesecih pred volitvami izrabila vse možnosti, ki jih ima, da obdrži oblast. Uporabila bo svoje stare udbovsko-komunistične naveze in mrežo, ki jo je stkala v letih tranzicije. Pritisnila bo na medije, da bodo nekatere stvari zamolčali, druge pa obesili na veliki zvon. Za ohranitev svojih privilegijev bo uporabila vsa sredstva, in če bo treba, tudi metode, o katerih je pred leti v Novi Gorici govoril Milan Kučan.

Za Janševo Slovensko demokratsko stranko in Bajukovo Novo Slovenijo so jesenske volitve priložnost, ki je ne smeta zamuditi. Priložnost, kot je še ni bilo. Evropske volitve so pokazale, da sta stranki na pravi poti. Volivci so ju za njuno načelno in nepodkupljivo držo nagradili, nagradili so ju za garanje v opoziciji. Bili sta zmagovalki evropskih volitev. Ljudje imajo radi zmagovalce. V preostalih dveh mesecih pred volitvami ju kljub temu čaka še veliko dela, saj so volivci nepredvidljivi. Zato je nemogoče kar koli napovedati. Nemara to, da bo šlo na tesno?

Metod Berlec

Volitve še niso odločene. Šlo bo zelo na tesno, zato bo odločal vsak glas. Tranzicijska levica na čelu z nekdanjim predsednikom države bo v teh dveh mesecih pred volitvami izrabila vse možnosti, ki jih ima, da obdrži oblast.

9 Politična sredina

Navduševanje nad sredinsko politiko in svarila pred politično polarizacijo so že stalnica razprav v slovenski družbi.

11 Interpelacija proti Ropu

12 Ozadje Ribičičevih odločb

Čeprav naj bi bilo ustavno sodišče pri svojem presojanju skladnosti zadev z ustavo objektivno in politično nepristransko, ga je zdajšnja sestava ustavnih sodnikov z nekaterimi nerazumljivimi odločbami pomaknila izrazito v levo.

16 Prenovljen parlament narodov

V državah Evropske unije so od 10. do 13. junija potekale volitve v evropski parlament. Izvoljenih je bilo 732 članov iz 25 držav članic. Dober mesec dni po volitvah, od 20. do 22. julija, pa je v Strasbourgu že potekalo ustanovno zasedanje evropskega parlamenta, na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo – predsednik, podpredsedniki in kvestorji.

18 Vnovične prevare v Ljubljani

22 Državna pomoč izgubarjem

24 Bo red vzpostavljen?

31 Slovo od Arafata?

Zaradi palestinsko-izraelskega konflikta večkrat prezremo, kako močno sta obe družbi tudi notranje razdeljeni. Medtem ko lahko Izrael te notranje delitve večinoma rešuje z uveljavljenimi mehanizmi demokracije in pravne države, imajo delitve med Palestinci bolj uničujoče posledice.

34 Ustavno sodišče je treba uravnotežiti

Pogovor z dr. Rajkom Pirnatom

Podobno se dogaja pri nas. Znano je, da v sedanji sestavi prevladuje bolj liberalna, pogojno rečeno levo orientirala vrednostna orientacija, vendar zaradi tega še ne moremo reči, da je ustavno sodišče pod vplivom ene ali druge politične stranke ali opcije. To je tudi ena redkih stvari, pri kateri se strinjam z Matevžem Krivicem, ko pravi, da bi ga bilo treba svetovnonazorsko uravnotežiti.

44 Ljudje s Hočevarice

56 Tour de Lance št. 6

Teksačanu Lanceu Armstrongu je uspelo tam, kjer je vsem doslej spodletelo: osvojil je že šesti Tour de France zapored.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Širc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Arhiv US RS

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Od županje do evropske poslanke

Pogovarjali smo se z Ljudmilo Novak (NSi), poslanko v evropskem parlamentu.

Kar nekaj časa je že minilo od evropskih volitev, na katerih ste bili izvoljeni za poslanko v evropskem parlamentu. V tem času se verjetno pospešeno pripravljate na svoje novo poslanstvo?

Najprej sem morala končati svoje prejšnje poslanstvo v občini Moravče. V juniju smo imeli poleg dneva državnosti še veliko praznovanj okroglih obletnic društev in drugih prireditvev. Sklicati sem morala tudi sejo občinskega sveta, na kateri je bil sprejet ugotovitveni sklep o prenehanju mandata županje z 20. julijem, ko sem postala poslanka evropskega parlamenta. Šele po izročitvi županskih poslov podžupanu, ki bo do nadomestnih županskih volitev vodil občino, sem se začela pripravljati na novo poslanstvo. Udeležila sem se zasedanj Evropske ljudske stranke in Evropskih demokratov (EPP-ED), ki so potekala od 12. do 15. julija v Bruslju. Takrat smo znova izvolili svojega predsednika Hansa-Gerta Pötteringa. Ob prijavi v evropskem parlamentu sem morala izpolniti različne formularje in jih oddati ustreznim službam. Srečala sem se s kandidati za asistenta in spoznala veliko novih ljudi.

Ustanovno zasedanje evropskega parlamenta je že za nami. Zdaj še veste, kako je v klopih več kot 700-članskega kolektiva. Kakšni so vaši občutki po prvih delovnih dneh v Strasbourgu?

Najprej so nas peljali v sprejemni center, kjer smo prejeli različne potrebne informacije in številke, računalniške kode, glasovalno kartico in ključne pisarne. Potem sem se morala znajti v sami zgradbi evropskega parlamenta, da sem prišla do svoje pisarne in vseh dvoran, kjer potekajo zaseda-

nja politične skupine, plenarna zasedanja parlamenta in zasedanja odborov. Ves čas poteka tudi obveščanje poslancev prek zaslonov v zgradbi, po elektronski in interni pošti. Na zasedanjih politične skupine in odborov je več možnosti za sodelovanje v razpravi, medtem ko na plenarnem zasedanju podajajo svoja mnenja in predloge v glavnem vodje političnih skupin v parlamentu. Nekateri poslanci so dobri govorniki in jih je zanimivo poslušati, nekateri pa govorijo samo zato, da so opaženi, čeprav ne povedo nič posebnega.

Pred izvolitvijo ste bili županja občine Moravče. Živeli in delali ste v domačem okolju, prihodnjih pet let pa bo nekoliko drugače. Menite, da se vam bo življenje močno spremenilo?

Življenje se mi bo najbolj spremenilo v tem, da bom veliko potovala na daljše razdalje, medtem ko sem sedaj večinoma "potovala" po svoji občini ali po Sloveniji. Ker sem že do sedaj imela veliko obveznosti in skrbi, hkrati pa tudi veliko odgovornost, mislim, da mi bo sedaj v nekaterih pogledih celo lažje.

Kako pa boste ohranjali stik s svojimi volivci? Si boste našli čas tudi zanje?

Politika je delo za ljudi in za skupnost, zato je nujno, da politika ohranja stike s svojimi volivci. Ker sem v evropskem parlamentu članica odbora za kulturo in izobraževanje, se bom z veseljem odzvala povabilu na različne prireditve ali razprave o tej problematiki, kolikor mi bo pač čas dopuščal. Od septembra dalje bom imela tudi asistenta in svojo pisarno v Ljubljani, kjer bom sprejemala vse tiste, ki se bodo želeli srečati z menoj. Po naporni volilni kampanji, zmagi na volitvah in po vseh spremembah in novostih po volitvah si sedaj želim najprej malo oddiha, da bom jeseni lahko z novim zagonom opravljala svojo novo službo. **Mihaela Praprotnik**

Mocno obdavcene place
(Stran 8)

Premiki na
ljubljski borzi
(Stran 10)

Mandat DZ
2000-2004 (1)
(Stran 15)

Čedalje nižje pokojnine
(Stran 21)

Ena nič za nadškofijo
(Stran 26)

BUM prijateljstva
(Stran 27)

Glavni razlog za
samomore
(Stran 30)

Sixpack
(Stran 38)

Velika sosiednja
(Stran 39)

Koroška knjižnica
napreduje
(Stran 40)

Spirala sovraznosti
(Stran 42)

Ponorelo življenje
(Stran 48)

Zahovic snubi Oblaka
(Stran 55)

Abba znova združeni
kot lutke
(Stran 58)

Film in moda
(Stran 60)

Ilirsko kraljestvo
(Stran 62)

Boljševizacija
partizanstva
(Stran 66)

Kako smo kadrovali

Glavni vladni kadrovnik Mirko Bandelj je v eni izmed nedavnih izjav Janezu Janši poodčital, da se je šel v času Bajukove vlade politično kadrovanje. V resnici je bilo Janševo domnevno politično kadrovanje mačji kašelj proti sedanjemu, ki ga pod Bandljevimi vodstvom izvaja Ropova vlada. Od Ropa do zadnje snažilke v znamenju LDS.

Resnica

Pravosodna ministrica Zdenka Cerar in notranji minister Rado Bohinc sta konec julija obiskala zapore na Dobu pri Mirni. Kot so zapisali dnevni mediji, sta si v spremstvu varnostnikov ogledala prostore zapora in se na kratko pogovorila s tamkajšnjimi zaporniki. Ti so jim, kaj pa drugega, dejali, da so prostori v obupnem stanju, ker jim po stenah vedno nekaj kaplja, moči postelje, in da je infrastruktura nasploh čisto v razsulu. Slednjemu je pritrdila tudi Zdenka Cerar, ki je dejala, da je zapor na Dobu eden najslabših v Sloveniji in da je čas, da se razmere uredijo. Slednjega seveda ni hotela reči, je pa morala, ker bi drugače imela za vratom Metoda Trobca.

Znano je, da se s Trobcom ni dobro šaliti. živo se še spomnim, ko sem ga pred leti obiskal na Dobu, ker nam je pred tem obljubljal, da nam bo dal ekskluzivni intervju. Na prvi sestanek, na katerem bi se dogovorili vse podrobnosti, sva šla skupaj s fotografom, ker pa slikanje, dokler dogovor o intervjuju ni bil dokončen, ni bilo dovoljeno, sem moral iti do Trobca sam. Pred vhomom v posebno sobo, kjer me je čakal, mi je paznik ponudil spremstvo, vendar sem ga seveda junaško zavrnil. Takoj ko sem vstopil v prostor, sem takšno odločitev obžaloval, kajti Trobec me je gledal tako mrko, da sem bil od strahu čisto preč. Omeščal sem se šele, Trobec pa tudi, ko sem mu ponudil čokolado in bombonjere. Ko sva sedla, je bil kakšni dve minuti čisto tiho, nato pa mi je začel razlagati, kako je v zaporu po krivici, kako bo edina prava resnica prišla kmalu na dan in kako nam bo dal tako sočen intervju, kot ga na svetu še ni bilo. Na koncu je povedal še svetovno ceno: štiri tisoč mark. In sem bil znova čisto trd. Od jeze namreč, kajti intervjujev pri nas ne plačujemo, ker se resnice, razen Drnovškove seveda, ne da kupiti, ampak jo je treba poiskati.

Si predstavljate, kako bi bilo, če bi morali Ladislavu Trohi na primer plačati tri tisoč mark za to, da bi nam razlagal, kako se še danes zbuja iz nočne more, ko se spomni na vse hude dni, ko so ga ugrabili. Rekel bi, da je to čista resnica, v resnici pa si je tam nekje manikiral nohte. Še bolj hecno bi bilo, če bi morali predsedniku vlade Antonu Ropu plačati, da nam razloži vse dosežke svoje vlade. Ko so pred nedavnim poslanci razpravljali o novem zunanjem ministru Ivu Vajglu, ob nastopu Ropa, ki naj bi pojasnil razloge, zakaj ga je predlagal za tisto, za kar ga je predlagal, dolgo časa nisem bil čisto prepričan, kaj gledam. Najprej sem mislil, da gledam sejo parlamentarnega odbora za finance, nato sem mislil, da gledam srečanje Foruma 21, na koncu pa sem ugotovil, da Rop pravzaprav daje breplačen intervju. Če vprašate mene, je Rop TV 3 dobro potegnul. Skoraj tako, kot bi Trobec nas. **Aleš Kocjan**

Z DEMOKRACIJO NA MORJE

Demokracija tudi v hrvaških turističnih krajih

Spoštovane bralke in bralci, obveščamo vas, da boste v času poletnih počitnic **DEMOKRACIJO** lahko kupovali tudi v hrvaških obmorskih krajih (Istra, Kvarner in Dalmacija).

Uredništvo revije vam želi prijetno branje in lepe počitnice.

h-umor

diktafon

“Ne napovedujem ji poraza.”

(Nekdanji podpredsednik LDS in predsednik uprave koprškega Istrabenza Igor Bavčar prerokuje, da liberalna demokracija jeseni ne bo poražena. Se je za hobi začela ukvarjati še z vedeževalstvom?)

“Četudi bi se želez umakniti iz najbolj vročega dela političnega življenja, mi tega drugi ne dovolijo. Kar naprej me vlečejo in potiskajo vanj.”

(Milan Kučan se predstavlja kot ujetnik interesov drugih. Skromnost pa taka!)

“Mislim da se sindikati najbolj bojimo tega, da ne bomo imeli zaposlitve, dobrih plač, da bo življenjski standard slab.”

(Brane Mišič, sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, o tem, da se je sindikat zbudil šele zdaj, tik pred volitvami, kajti drugače bi že zdavnaj opazili, da ni ne zaposlitev, ne dobrih plač, ne dobrega življenjskega standarda)

“In če boste kakšnemu pedofilskemu posiljevalcu po sreči razbili gobec, boste s tem storili za družinske vrednote veliko več kot vsi čvekači v parlamentu.”

(Pesnica Svetlana Makarovič prisega na fizično reševanje problema družinskih vrednot. Od govorjenja k akciji.)

“Visoki stroški dela nas med vsemi novinkami v EU postavljajo v nekonkurenčen položaj, zato tekstilci vlado že dolgo opozarjamo, da bi morala zmanjšati davke na plače.”

(Anton Tomc, generalni direktor metliškega Kometa, o tem, kako vlada sedi na ušesih, podjetja pa bijejo plat zvona)

“Slišala sem že o Sloveniji ...”

(Mussolinijeva vnukinja Alessandra Mussolini je nekje “celo” že nekaj slišala o Sloveniji. Njen ded je veliko bolje poznal Slovenijo, par-don, Provinzio di Lubiana.)

“Anton Rop, ki sestavlja liberalnodemokratski tim, se zdi kot kak Abramovič, ki je za bajne denarce kupil angleški klub Chelsea. Lahovnik, Pavliha, Cviki, Kovačič, Vajgl ... pač niso imena, ki bi si jih lahko privoščil kak nižjerazredni obubožan klub.”

(Mirko Lorenci v Večeru razkriva, koliko je LDS plačala posameznikom, da delajo zanjo.)

“Zdajšnji sistem pobiranja cestin je katastrofalen.”

(Če bi Marko Pavliha, minister za promet, kaj takšnega dejal pred dobrimi tremi meseci, to je pred imenovanjem na ministrski položaj, zagotovo ne bi bil minister. Tako lahko njegove izjave zdaj razumemo v luči prihajajočih jesenskih volitev, potem pa bo spet vse po starem.)

Pogačnik pokazal svojo barvo

Potem ko so pred dobrimi tremi meseci na tri ministrstva prišli novi ministri, ki so zamenjali ministre SLS, in so se vsi po vrsti izdajali za neodvisne strikovnjake, se je kmalu izkazalo, da so prav vsi politično blizu vladajoči LDS. Če je Milan Pogačnik, ki je na ministrskem stolčku zamenjal Francija Buta, to še nekaj časa skrival, je zdaj svoje politično prepričanje pokazal v pogovoru za enega od slovenskih dnevnikov. Dejal je, da je, preden je prišel na ministrstvo, delno že poznal finančno situacijo, "po primopredaji pa smo prišli do 6,8 milijarde tolarjev neposrednih primanjkljajev". "V to številko niso vključene druge situacije, ko se obveznosti za letos prenašajo na prihodnje leto. Našel sem kup obveznosti še iz let 2002 in 2003. Pri nekaterih ključnih programih so bili veliki minusi; denimo pri suši 1,6 milijarde tolarjev, pri razvoju podeželja 1,5 milijarde, pri izvoznih spodbudah 1,1 milijarde, ugotovili smo dolgove, ki so nastali zaradi neuskladenosti vsebine in stroškov programov. Denimo na področju veterine. Dolg do veterinarjev zasebnikov, star je dve leti, se še vedno vleče in ga je za skoraj 589 milijonov. Slabo je bilo načrtovanje sredstev za vstop Slovenije v EU. Nobenih sredstev niso planirali za opremo mejnih veterinarskih prehodov ali stroške, ki nastajajo ob prevzemanju nalog EU na agenciji za kmetijske trge. Samo za poštno znamke je treba dodati 50 milijonov tolarjev." Medtem ko si je Pogačnik privoščil zelo hude obtožbe na račun Francija Buta, se je ta na kritiko odzval besedami: "Finančni primanjkljaj ni nič novega

Milan Pogačnik, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mojster djskvalifikacij

in smo ga s predsednikom vlade Tonetom Ropom skupaj reševali. V času mojega ministirovanja in v času, ko sem bil še državni sekretar, se je naredilo ogromno, največ doslej. Pogajali smo se z EZ, dosegli smo dober pogajalski izkupiček na finančnem področju. Zato sem na svoje delo ponosen. Moje načelo je bilo vedno, da ne govori slabo o svojih prednikih, ker se svet ne začne in ne konča, ko odideš. Milana Pogačnika sem vedno spoštoval kot člana kolegija in tudi sedaj imam z njim dobre in korektne odnose." Komentar ni potreben. Franci But ima prav. V. K.

Priprave na volitve

Čeprav je do uradnega začetka predvolilne kampanje za letošnje jesenske volitve še slab mesec dni (volitve bodo 3. oktobra, uradna volilna kampanja pa se začne mesec dni prej), je Republiška volilna komisija (RVK) pred dobrim tednom dni že začela vseni opravili za izvedbo volitev. Pred začetkom volilne kampanje namreč njene člane čaka vrsta nalog: določiti mora sedeže in območja volišč, imenovati volilne odbore, pripraviti volilne imenike in vse drugo, kar je potrebno za izvedbo volitev. Za letošnje volitve, na katerih bomo volili 90 poslancev, bo Slovenija podobno kot prejšnja leta razdeljena na osem volilnih enot in 88 volilnih okrajev, za izvolitev dveh poslancev manjšin pa bosta na območju, kjer živita italijanska in madžarska skupnost, oblikovani dodatni volilni enoti. Čeprav večina političnih strank liste kandidatov, s katerimi bodo nastopile na volitvah, še oblikujejo, je nekaj imen na list že znanih. Tako bosta na listi LDS skoraj zagotovo nastopili nekdanja generalna državna tožilka in zdajšnja pravosodna ministrica Zdenka Cerar in športnica Mima Jaušovec. Med znanimi imeni se omenjata tudi direktor Save Janez Bohorič in nekdanji direktor Krke Miloš Kovačič, čeprav je slednji pred časom svojo kandidaturo odločno zanimal. V ZL je do zdaj svojo kandidaturo zanesljivo potrdil Luka Juri, na listi SNS pa bo nastopil tv-voditelj Janko Šopar. Nekaj znanih imen je tudi na listi SDS. Tako naj bi bili na njej skoraj gotovo Večerov novinar Miro Petek (nastopil bo kot neodvisni kandidat), nekdanji zunanji minister Dimitrij Rupel in nekdanja poslanka

Druženje v Lepeni

Poletni tabor, ki ga v Slovenski demokratični stranki (SDS) v sodelovanju z Gorniškim klubom Skala organizirajo vsako leto v poletnih mesecih, letos poteka že desetič. Od sobote, 24. julija, do nedelje, 8. avgusta, se v Lepeni, kjer poteka tabor, najde za vsakogar nekaj. Desetletnico tabora je SDS praznovala v soboto, 31. julija, ko je vse udeležence nagovoril Janez Janša. Sicer pa je bil v okviru tabora organiziran pohod po Abramovi poti, ki so se ga zaradi zahtevnosti udeležili izkušeni gorniki z dobro kondicijo, za tiste z manj kondicije pa je bila organizirana tura na Ožebik, dobrih 2000 metrov visoko, pa tura na Matajur, Veliko Babo itd. Organiziran je bil tudi rafting po Soči, ogled botaničnega vrta Alpinum Juliana, za tiste, ki radi kolesarijo, je bilo organizirano kolesarjenje do doma dr. Klementa Juga in sprehod do skritih tolmunov v Lepeni. Kot se spodobi za tabore, niti na tem ni manjkalo piknikov. Tako so se na pikniku na Kopicu pod gozdnim rezervatom Lomovje srečali odbori SDS iz

V Lepeni poteka 10. poletni tabor Henrika Tume.

modrosti tedna

"Romantika je prej res bila, danes se le še prodaja in je natančno definirana s tržnimi kazalniki. Ne pozabimo, da živimo v zelo tekmovalno naravnem svetu in šport je na tem področju izjemno torišče.

Komercializacija je velika, a to je logična posledica družbe, v kateri živimo."

(Izvršni producent OI v Atenah Marjan Lah)

"Dvigu starostne meje za upokojitev nisem naklonjen, čeprav se bo lahko ob sedanjih gibanjih ta poteza zaradi polovično izpeljane reforme pred leti v kratkem pokazala kot neizogibna. Vsekakor pa bi najprej morali dokončati pokojninsko reformo z uvedbo še drugega in tretjega stebra po prvotni zamisli bele knjige."

(Predsednik SDS Janez Janša)

Letošnji dopust politikov bo kratek.

Polonca Dobrajc, med imeni, ki bi se utegnili znajti na listi, pa sta nekdanja najlepša Slovenka Maša Merc in tv-voditeljica Eva Irgl. A. K.

vse Slovenije. Da bi se iz zgodovine kaj naučili, so si lahko udeleženci tabora ogledali kobariški Muzej 1. svetovne vojne. Za tiste, ki se še niste odločili, ali bi se udeležili tabora ali ne, naj pove-mo, da bo prav danes (5. avgusta) predavanje z diapozitivi gorskega vodnika in himalajca Metoda Humarja Živeti z gorami. Jutri, v petek, je na programu plezanje na balvanih pri Plajerju in 6. pohod po Aljaževi poti od doma do doma. V soboto in nedeljo, ko se tabor konča, je predviden vzpon na Triglav iz različnih smeri s spremstvom pod geslom SDS na vrhu, kjer je predvideno srečanje kandidatov SDS na letošnjih državnoborskih volitvah. Vabljeni vsi, ki imate radi Slovenijo. M. P.

Plače

Čeprav naj bi se plače v teh dneh povečale za 7.500 tolarjev bruto, kar je vladajoča elita označila za velik dosežek, se v javnosti zelo malo ve, kako zelo so slovenske plače v resnici obdavčene. Po zadnjih podatkih v svetu zelo razširjene ameriške finančne revije Forbes je Slovenija po obdavčitvi plač na prvem mestu med pregledanimi državami. Povedano drugače, Slovenija ima najbolj obdavčene plače. To pa pomeni, da zaposleni zaradi previsokih davkov vsak mesec prejmejo bistveno nižje netoplače, te so med razvitimi članicami EZ že tako najnižje, kot bi jih lahko prejeli glede na stroške, ki jih predstavljajo delodajalcu. Ko je na eno izmed objavljenih lestvic v tej ameriški reviji poslanec Andrej Bajuk opozoril vladnega predsednika Antona Ropa, je vladni predsednik to ignoriral in začel govoriti o tem, da bo vlada odpravila davek na plače. Tudi ta davek je slovenska posebnost, v državno blagajno pa prinese izdatne milijarde tolarjev. Tako kot že prej so v vladnih službah pospremili tudi

Plače slovenskih delavcev so med petdesetimi primerljivimi državami najbolj obdavčene.

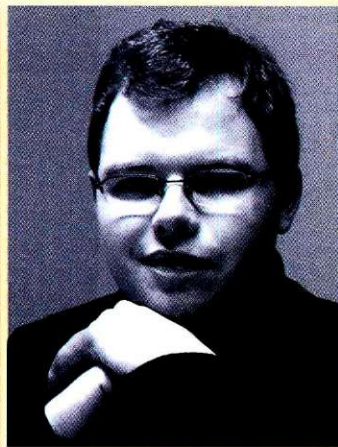
zadnje Forbesove podatke. Na finančnem ministrstvu so hiteli razlagati, da so tovrstne podatkovne primerjave neustrezne. Menda naj bi bilo tako zaradi ravni najnižjih in najvišjih plač. Tudi vodstvo Gospodarske zbornice Slovenije je podatke o prvem mestu Slovenije po obdavčitvi komentiralo s tem, da imajo podobne brutoplače tudi zaposleni na Portugalskem in v Grčiji. Vendar ta podatek ne pove veliko, saj so pozabili povedati, da so obdavčitve plač v teh državah precej nižje od slovenskih. Znesek brutoplače nam torej ne pove vsega! Poleg tega je pomembno, da

previsoke brutoplače bistveno znižujejo konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Bistveno manjše so tudi možnosti za tuja vlaganja, poleg tega celo tisti tuji investitorji, ki so v Sloveniji v preteklih letih že odpirali nova delovna mesta, razmišljajo o selitvi proizvodnje v druge, cenejše države.

To pa ni več mačji kašelj, saj je brezposelnost v Sloveniji izredno velika. Uradna statistika sicer kaže, naj bi se zmanjševala, vendar temu ne smemo verjeti. Življenje namreč kaže drugačno sliko. Če se vrnemo k reviji Forbes, je treba dodati, da to strokovno revijo berejo predvsem tisti, ki želijo dobiti čim več informacij za svoje prihodnje naložbe. Od teh informacij je tudi odvisno, za katero državo se bodo odločili. Zato ni nepomembno, kar objavijo, in vladni predsednik si pred objavljenostjo lestvice obdavčitve plač ne more zatiskati oči. Če lahko s tem, da so socialni partnerji sklenili dogovor o povečanju plač v višini 7.500 tolarjev bruto, še nekoliko pomaha

pred slovenskimi volilci, tega pred svetovno strokovno javnostjo ne more početi. Sicer pa se niti ne smemo čuditi, da je slovenska država tako draga. Ob tolikšni administraciji, kot jo imamo, in predvsem njihovem pogosto neproduktivnem delu je na dani, da stvari na tem področju niso urejene. Čeprav je Rop obljubljal to in ono reformo in so sklepi o tem zapisani v koalicijski pogodbi med vladajočimi strankami, iz tega ni nič. Namesto tega smo državljani deležni čedalje plodnejših tal za korupcijo, ki že močno najeda slovensko državo.

Vida Kocjan

Šolarji

Nobenega dvoma ni, da je šolstvo eno najpomembnejših področij za državo. To dejstvo je poudaril akademik dr. Janko Kos na prvem zasedanju Zbora za republiko in tega se zaveda tudi LDS, ki doslej še v nobeni koaliciji šolskega resorja ni prepustila kakšni drugi stran-

Gre za predvolilno potezo, s katero bo Gaber zavračal očitke o zavoženih šolskih reformi.

ki, pač pa je na to mesto postavila svojega ideologa Slavka Gabra. Povsem razumljivo, če pomislimo, kako pomembno vlogo ima šolstvo (poleg medijev) za vzgojo mladih rodov.

Da je slovenski šolski sistem kljub prenovi osnovne šole v globoki krizi, čivkajo že vrabci na strehi. Podpisniki državljanske Pobude za šolo po meri človeka še zdaleč niso edini, ki kritizirajo politiko ministra za šolstvo, znanost in šport Slavka Gabra. Tudi na drugem zasedanju Zbora za republiko je bilo izrečenih kar nekaj ostrih kritik na račun sedanje šolske politike, pri čemer je bil najglasnejši ravnatelj ene od osnovnih šol Dušan Merc, dan kasneje na seji strokovne-

bolj poudarjene obveznosti učencev. Omenjeni ukrep bo seveda dobrodošel, saj bo s tem nekoliko počistil šolski Avgijev hlev, iz katerega že dolgo časa zaudarja do neba. Vendar pa je vprašanje, koliko bo omenjeni ukrep dolgoročno koristen, kajti pomanjkanje vzgoje in vrednot ostaja

še naprej največja slabost slovenskega šolstva kljub pohvalnemu prizadevanju mnogih učiteljev. Pri tem je odločilna predvsem vzgoja s strani staršev, ki svojim otrokom dostikrat dovolijo preveč, kar se jasno pokaže tudi v šoli. Znani so primeri, ko je učenec napadel učitelja celo s sekuro. Kazni za kršilce so seveda dobrodošle, vendar bodo morale biti vzgojne, potrebni pa bodo predvsem doslednost in enotna merila za vse učence. Pomembni so tudi cilji vzgoje in izobraževanja, pri čemer je znanje le ena od vrednot, kajti osnovna šola je predvsem šola za življenje.

Čeprav je ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ta pravilnik pripravljalo kar dve leti, se ni mogoče izogniti vtisu, da gre za bolj ali manj predvolilno potezo, s katero bo šolski minister zavračal očitke o zavoženih šolskih reformi, opozicija pa bo zato imela precej več dela pri opozarjanju na zgrešeno šolsko politiko in njene posledice. Dejstvo je, da prva lastovka še ne prinese pomladi, kar je Gaber na tiskovni konferenci posredno tudi priznal, češ da od pravilnika ne pričakuje čudežev. Tako se bo morala morebitna nova vlada, če bo seveda LDS na volitvah premagana, lotiti prenove šolstva od začetka, to je na strukturni in vsebinski ravni. Vse drugo je le blažev žegen.

Gašper Blažič

Dr. Matej Makarovič

Navduševanje nad sredinsko politiko in svarila pred politično polarizacijo so že stalnica razprav v slovenski družbi, izhajajo pa iz nazorsko precej raznolikih krogov. Kljub svoji morebitni dobronamernosti te skrbi navadno slonijo na logični napaki, ko zeleno prevlado sredine postavljajo nasproti neželeni polarizaciji. Naša teza je nasprotna – obstoj močnih polov je pogoj za prevlado sredine.

Politična sredina

Predvsem vladavina LDS v devetdesetih letih je slonela na ideji prevlade politične sredine nad političnimi poli. Največja stranka naj bi bila "ne leva-ne desna", s čimer naj bi zagotavljala marginalizacijo vseh ekstremov. Koliko je bila kdaj res sredinska, je v vsebinskem smislu težko opredeliti. Res pa ji moramo priznati, da ji je uspelo med letoma 1992 in 2000 skleniti neke vrste koalicijsko povezavo s še vsako stranko, ki je kdaj sedela v slovenskem državnem zboru, s čimer se ji je res uspelo umestiti v nekakšno sredino ali celo središče.

LDS lahko zase sicer še danes trdi, da obstajajo tako sile, ki jih javnost dojema kot bolj "desne" od nje, kot tudi – sicer precej manj številčne – sile, ki jih javnost dojema kot bolj "leve". V prvem primeru gre za glavnino parlamentarne politične opozicije, v drugem za "glasno manjšino" levih protiglobalistov. Razen stereotipov danes nimamo posebno relevantnih znakov, da bi bila ZLSD bolj "levo" od LDS. Če temu dodamo še indicie, da čuti vodstvo LDS znatno več simpatij do mladih protiglobalistov in starih revolucionarjev kot pa do parlamentarne opozicije, je dejstvo, da LDS, tudi če je to kdaj bila, danes prav gotovo ni več v vsebinski sredi slovenskega političnega prostora.

Temu se ni treba čuditi. Struktura slovenskega političnega prostora preprosto ni takšna, da bi kakor koli sili LDS v sredino. Prav zaradi dominacije te stranke in dolgotrajne odsotnosti močne konkurence je stranki no vodstvo sčasoma izgubilo kompas in se vztrajno oddaljevalo od tega, kar naj bi bila politična sredina. Če ni strukturnih mehanizmov, ki bi

to zagotavljali, razni razsvetljeni strankarski voditelji in modreci ne morejo zagotavljati strankine dolgoročne sredinske usmeritve. Janezu Drnovšku je to nekaj časa še uspelo, ko je nekaj podobnega poskušal Dimitrij Rupel, je lahko spoznal le, da je v napačni stranki.

Najučinkovitejši strukturni mehanizem, ki zagotavlja prevlado politične sredine, je dvostrankarski sistem, prav tisto torej, kar so mnogi v Sloveniji zavračali kot "polarizacijo". Ne trdimo, da je prevlada politične sredine vedno najboljša pot, toda vsaj tisti, ki mislijo, da je, bi morali zagovarjati dvostrankarski sistem. Tak sistem lahko zakonodajalec vsili prek večinskega ali proporcionalnega volilnega sistema z visokim volilnim pragom, v večini evropskih demokracij pa se je razvil precej spontano. Scenariju "spontanega" dvostrankarskega sistema bi lahko precej realno sledila tudi Slovenija.

Če se bodo razmerja sil med tema dvema blokoma z jesenskimi volitvami dejansko bolj uravnotežila, bo to vsekakor veliko trdnejše poroštvo za prevlado sredinske politike kot pa trajna dominacija ene samooklicane "sredinske" stranke.

Povezavo med dvostrankarskim sistemom in prevlado sredine lahko pojasnimo tako na logični kot na empirični ravni. Ker vodilni stranki že nadzorujeta oba politična pola in med "skrajneži" nimata relevantne konkurence, se usmerjata v pridobivanje neopredeljenih volivcev, ki nihajo med obema stranema. Da bi to dosegli, postajata obe čedalje bolj sredinski, s tem pa tudi medsebojno čedalje bolj podobni. Teško bi bilo naključje, da ideje, ki zblizujejo levico in desnico, kot sta "tretja pot"

in "sočutni konservativizem", izhajajo prav iz izrazito dvostrankarskega anglo-ameriškega prostora.

Prevlada sredine seveda ni idealna, saj pomeni, da sta si največji stranki med seboj izrazito podobni. Pomanjkljivost, ki iz tega izhaja, je večja dolgočasnost politike, ki lahko vodi tudi v manjšo politično participacijo. Ne sme pa nas to zavesti v prepričanje, da nista dve taki stranki nič boljši od ene. Tudi če bi bili stranki popolnoma identično politično usmerjeni, bi bistveno prednost prinašalo že dejstvo, da sta dve, kar zagotavlja njun medsebojni nadzor, konkurenco in s tem težnjo po izboljševanju politične ponudbe. To pa je za demokracijo še bolj osrednjega pomena kot raznolikost izbir, ki jih ima volivec realno na razpolago.

Čeprav slovenski politični prostor dejansko ni dvostrankarski, začena – tako kot večina političnih

prostorov v Evropi – delovati podobno, kot da bi bil dvostrankarski. Para LDS-ZLSD in SDS-NSi sta namreč dovolj medsebojno usklajena in programsko sorodna, da ima vsak od njiju podoben učinek, kot da bi šlo za eno politično stranko. Če se bodo razmerja sil med tema dvema blokoma z jesenskimi volitvami dejansko bolj uravnotežila, bo to vsekakor veliko trdnejše poroštvo za prevlado sredinske politike kot pa trajna dominacija ene samooklicane "sredinske" stranke.

Konkurenčni boj na Balkanu

Sredi turistične sezone naj bi zdravstveno-sanitarna inšpekcija iz črnogorske Podgorice v okviru rednega nadzora uvoza odkrila, da je borovničev sok, ki ga proizvaja Fructal iz Ajdovščine, radioaktiven, zato so sporočili, da bodo t. i. radioaktivne borovničeve sokove vrnili proizvajalcu.

Vzorci Fructalovih sokov so analizirali v centru za ekotoksikološke preiskave v Podgorici, radioaktivne snovi v borovničevem soku pa je potrdila tudi analiza vzorca v beograjskem kliničnem centru. V Fructalu so zavrnilo vsakršno radioaktivnost, ki bi bila večja od predpisanih meril Evropske zveze. Izkazalo se je še, da so standardi v Črni gori bistveno višji od slovenskih in od standardov, ki veljajo v Evropski zvezi. Dodali so še, da je radioaktivnost pri jagodičevju (v majhnih količinah) normalen pojav, saj morajo tako kot drugi proizvajalci večino surovine, to je borovnic, uvoziti iz Ukrajine. Po mnenju strokovnjakov naj bi bile te surovine zaradi znane černobilske

nesreče res nekoliko bolj kontaminirane kot v drugih delih sveta. V Fructalu so pojasnili, da so surovine za sokove kupili pri nizozemskem posredniku SVZ International, ki je Fructalu tako kot običajno dostavil tudi analize izvode, iz katerih je razvidno, da borovničev koncentrat ustreza predpisom EZ o varni hrani tudi v točkah, ki zadevajo radioaktivnost. Ta dobavitelj tovrstne surovine dobavlja tu-

di večini evropskih izdelovalcev. Pojasnili so še, da je izmerjena vrednost kar 24-krat nižja od dovoljene po merilih EZ. Če je sprva kazalo, da gre za majhne količine sokov – črnogorske oblasti so v Slovenijo vrnile le pol palete sokov, pa so se nato stvari začele zapletati. Srbsko ministrstvo za zdravje je namreč le nekaj dni po "odkritju" začelo s prodajnih polic trgovin po Srbiji in Črni gori umikati

vse borovničeve sokove, ki jih v Sloveniji izdeluje Fructal, v Makedoniji pa Fructal MAK. Izkazalo se je, da gre za resnejšo stvar od prvotno napovedane, v Fructalu pa so tudi dejali, da bodo zaradi tega utrpeli veliko poslovno škodo. Še večja škoda pa je bila narejena zaradi izgube zaupanja potrošnikov. V eni izmed anket so ti dejali, da so slovenski sokovi izredno dobri, da pa jih zdaj že prodajalci opozarjajo na to, da so radioaktivni, zato jih ne bodo več kupovali. V vsej aferi se je še izkazalo, da so nekateri predpisi v Srbiji in Črni gori dvoumni in brez strokovnih podlag. Ko je afera dosegla višek, so bili v Fructalu primorani na pomoč poklicati Gospodarsko zbornico Slovenije in zunanje ministrstvo, saj so tudi sami preverili kakovost koncentrata in proizvodov iz surovine, in sicer v akreditiranem laboratoriju Neutron iz Modene v Italiji. Iz izvidov za surovino in proizvode izhaja, da je količina cezija v koncentratu bistveno pod dovoljenimi vrednostmi. Na koncu se je izkazalo, da gre za čisti konkurenčni boj, kar je tudi najverjetnejša razlaga za vse, kar se dogaja okrog slovenskih proizvodov. **V. K.**

Fotografija: Dane Kostić

Fructalovi borovničevi sokovi so varni, zatrjujejo v podjetju iz Ajdovščine. Radioaktivnih snovi v njihovem soku naj bilo le toliko, kolikor dovoljujejo merila.

Premiki na Ljubljanski borzi

Draško Veselinovič, ki je Ljubljansko borzo vodil več kot štirinajst let in je bil eden glavnih akterjev pri njeni ustanovitvi, je 30. junija letos odstopil z mesta predsednika uprave.

Javnosti so znani zapleti, ko mu je poskušala Agencija za trg vrednostnih papirjev odvzeti licenco za opravljanje dela, saj naj bi bil kot predsednik uprave borze odgovoren za nekatere nepravilnosti, ki so jih v preteklosti počeli nekateri borzni posredniki in borzne hiše. Veselinovič je vsako krivdo zavračal in mnogi so upali, da bo vnovič kandidiral za mesto predsednika uprave. Šlo je celo tako daleč, da je nadzorni svet njegov program za vodenje borze v naslednjih štirih letih potrdil, nato pa je Veselinovič nepričakovano odstopil od kandidature in tudi z mesta predsednika uprave. Po javnem razpisu se je na to mesto prijavilo več kandidatov, nadzorni svet pa se je odločil za Marka Simonetija, direktorja regionalnega centra za privatizacijo in člana nadzornega sveta borze, ki naj bi funk-

cijo predsednika uprave nastopil 1. januarja 2005. Še prej pa mora pridobiti dovoljenje s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev. V javnosti se pojavljajo uganjanja, zakaj se je na borzi to zgodilo. Po mnenju poznavalcev razmer naj bi do tega prišlo tudi zato, ker je Veselinovič nasprotoval nekaterim zakonskim določilom, želel pa si je tudi večjo preglednost dela

na trgu vrednostnih papirjev, za katerega je javno znano, da je bolj siv kot pregleden. Spomnimo, da je Veselinovič lani delniške družbe pozval, naj grejo na borzo, kar mnogim predsednikom uprav ne diši preveč. Očitno je, da jim je uspelo, da se je Veselinovič, ki je priznan in cenjen v mednarodni strokovni javnosti, odločil za odstop. Zanimivo je, da je

agencija takoj po Veselinovičevem odstopu umaknila postopek za odvzem licence tako Veselinoviču kot drugemu članu uprave Tomažu Rotarju. Veselinovič in Rotar sta na vrhovno sodišče vložila zahtevek za izločitev direktorja agencije Nevena Boraka (nekdanjega svetovalca Milana Kučana) iz postopka, po katerem je agencija zahtevala odvzem licence, sodišče pa je zahtevek zavrnilo. Če je bila javnost o vseh navedenih dogodkih dobro obveščena, pa malo ve, da je t. i. Borakova agencija letos ugotovila še dodatne nepravilnosti nekaterih borznih posrednikov. Kršitve naj bi bile podobne, kot so bile v času, ko je agencija zahtevala Veselinovičevo glavo, veliko očitkov pa leti tudi na to, da borzni posredniki pri naročilih za trgovanje z vrednostnimi papirji ne upoštevajo vrstnega reda naročil, kar je z vidika naročnika zelo pomembno dejstvo, saj se cene posameznih vrednostnih papirjev redno spreminjajo, vendar Borak za to ne zahteva sankcij. Le zakaj bi jih, saj je Veselinovič, ki je bil očitno trn v peti nekaterim direktorjem iz Foruma 21, odstopil. **V. K.**

Ljubljansko borzo naj bi od 1. januarja dalje vodil Marko Simoneti, dosedanji član nadzornega sveta borze in direktor regionalnega centra za privatizacijo.

Interpelacija proti Ropu

Poslanci koalicije Slovenija s prvopodpisanim Janezom Janšo so minuli konec tedna v državni zbor vložili interpelacijo o delu in odgovornosti vlade Antona Ropa. Kot je na tiskovni konferenci pojasnil predsednik SDS Janez Janša, so se za to potezo odločili zaradi neuresničenih obljub državljanom, ki jih je vladna koalicija zapisala v koalicijsko pogodbo na začetku mandata leta 2000 in zaradi slabega upravljanja z državo ter razraščajoče se korupcije in klientelizma. Koalicija Slovenija pa ne bo predlagala glasovanja o nezaupnici vladi, ker to po besedah Janše in predsednika Nove Slovenije Andreja Bajuka ob koncu mandata ne bi bilo smiselno, pač pa pričakujejo razpravo o delu vlade in sprejem sklepa o tem. "Povsem normalno je na koncu mandata polaganje računov o delu. Vlada, ki ima mirno vest, bi se razprave o svojem delu veselila," meni Bajuk. Koalicija Slovenija se je po besedah Janše in Bajuka za interpelacijo odločila zato, ker je interpelacija institut, ki ga omogoča ustava, trenutno pa je položaj takšen, da vladajoča koalicija bolj obljublja za naprej, ne razpravlja pa o tem, kaj je uresničila od obljub, danih na začetku mandata leta 2000.

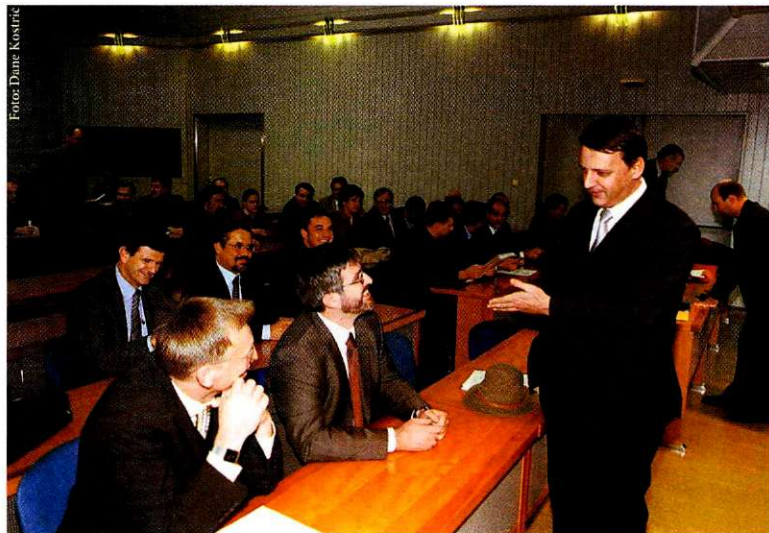
Kaj očitajo Ropu?

Koalicija Slovenija je pripravila in vložila zelo obsežno in temeljito interpelacijo (na 44 straneh), ki jo je podkrepila s številnimi statističnimi podatki, ki niso v prid Ropovi vladi, o čemer bomo v naslednjih številkah podrobneje pisali. Kot so zapisali v uvodu interpelacije, je vlada republike Slovenije pod vodstvom Antona Ropa nastopila svoj mandat decembra leta 2002 in nadaljevala politiko dolgoletne vladavine LDS, kar je potrdila tudi s predstavitvenim programom predsednika vlade leta 2002, ki se je opiral predvsem na podpisani sporazum o sodelovanju v vladi med LDS, ZLSD, SLS+SKD in DESUS-om 15.11.2000. "Podatki in analize kažejo, da je sedanja Vlada RS s svojimi rezultati daleč od svojih obljub in obljub, ki jih je podedovala od lastnih strankarskih kolegov prejšnjih vlad v podobni sestavi. Vladajoča LDS je že leta 2000 obljubljala, nato pa je mag. Anton Rop ob nastopu premierske funkcije pred slabim poldrugim letom ponovil, da bo letna gospodarska rast presežala 5 odstotkov. Dejansko je bila ta leta 2003 skromnih 2,3 odstotka in najnižja v samostojni Sloveniji. Mag. Anton Rop je obljubljal znižanje nezaposlenosti za petino. V resnici se je stopnja v vseh štirih letih, kar LDS vodi to koalicijo, znižala le za tri odstotke, pa še to ni jasno, ali je število brezposelnih v resnici nižje, ali pa so na zavodih za zaposlovanje le toliko ljudi izbrisali iz evidenc. Pomemben delež (morda polovico) v teh treh odstotkih pa povrh vsega predstavlja še zaposlovanje v javni upravi. Rop je obljubljal tudi skrajšanje časa za registracijo novega podjetja. Po njegovi in strankini teoriji naj bi bilo to mogoče že v slabih dveh tednih. Namesto tega novi podjetniki na registracijo še vedno čakajo več kot tri mesece; v nekaj letih se na tem področju ni spremenilo nič. Obljubljal je ustalitev javnega dolga. V resnici je Rop Slovenijo samo v zadnjih dveh letih zadolžil za najmanj 250 milijard tolarjev, od leta 2000 dalje pa za skoraj 500 milijard tolarjev. Javnofinančni prihodki in odhodki naj bi se stabilizirali na ravni okoli 42 odstotkov, pri čemer naj bi se primanjkljaj do leta 2004 postopoma spremenil v manjši presežek. Dejansko se je poraba vsa leta povečevala, lani je presežala že 43,1 odstotka BDP. Obljub je bilo veliko, nič od predvidenega pa ni uresničeno. Niti stopnja inflacije, niti zadolževanje, niti prerazporeditev davčnih bremen z najbolj obremenjenih in najslabše plačanih državljanov na premožnejše. Vlada je sprejemala tudi različne strategije, kot so Strategija spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti (2002-2006), Strategija gospodarskega razvoja (1994-1996, 2001-2006), Strategije turizma, igralništva... Vlada doslej analize uspešnosti izvajanja posamezne strategije še ni pokazala. S pisanjem strategij se je volivcem skušala predstaviti kot razvojno usmerjena vlada, ki jo skrbi, kaj se bo z našim gospodarstvom dogajalo v prihodnosti, in jih tako pridobiti na svojo stran. Hkrati pa je z obilnim subvencioniranjem in zadolževanjem skušala ohranjati socialni mir, zato da se državljan ne bi preveč razburjali zaradi rastočih socialnih razlik, kriminala belih ovratnikov in velikih lopovščin, ki so se dogajale vsem na oči."

Živčen odziv LDS

Na vloženo interpelacijo so se živčno odzvali v vladajoči LDS in jo razglasili za povzetek predvolilnega programa SDS, "ki vsebuje zgolj kritiko vlade". V njej po mnenju predsednika sveta LDS Gregorja Golobiča ni tistega, česar SDS in NSi ne premoreta - "elementarne vizije in odgovora na to, kaj bi bilo treba v Sloveniji narediti". Anton Rop je interpelacijo ocenil za predvolilno potezo opozicije, ki je hkrati priložnost za vlado, da predstavi, kaj je v zadnjih letih storila. Glede na poslovnik državnega zbora in čas, ki ga potrebuje vlada za pripravo odgovora (od 15 do 30 dni) je pričakovati, da bo koalicija Slovenija zbrala 23 zahtevanih podpisov poslancev, ki so potrebni za sklic izredne seje. Tako obstaja velika verjetnost, da bo izredna seja, na kateri bodo obravnavali interpelacijo, že konec avgusta.

Metod Berlec

Anton Rop je predlagal Janeza Potočnika (skrajno levo) za evropskega komisarja še za nadaljnjih pet let brez posvetovanja z opozicijo. V koaliciji Slovenija so zaradi nezadovoljstva z Ropovim delom vložili proti njemu interpelacijo.

Koalicija Slovenija je z vložitvijo interpelacije proti predsedniku vlade Antonu Ropu naredila pametno potezo. S tem bo preprečila načrtovano predvolilno strategijo vladajoče LDS, ki je v zadnjem času začela obljubljanje, kaj bo naredila v naslednjem mandatu, če bo zmagala, namesto da bi pred volivci najprej položila račune za zadnja leta svoje vladavine.

Ozadje Ribičičevih odločb

Čeprav naj bi bilo ustavno sodišče kot najvišji organ zakonodajne veje oblasti pri svojem pre-sojanju skladnosti zadev z ustavo objektivno in politično nepristransko, ga je zdajšnja sestava ustavnih sodnikov z nekaterimi nerazumljivimi odločbami pomaknila izrazito v levo. Kaj narediti, če politično prepričanje sodnikov postane tako prevladujoče, da postane moteče in celo škodljivo za državo?

Najprej si pogledimo nekaj splošnih podatkov o slovenskem ustavnem sodišču in njegovih sestavi. Korenine slovenskega ustavnega sodišča segajo v leto 1963, ko je bilo z imenovanjem prvega predsednika in osmih ustavnih sodnikov slovensko del takratnega skupnega Ustavnega sodišča SFRJ. Samostojno sodišče je naša država dobila s slovensko osamosvojitvijo 25. junija 1991 in sprejetjem slovenske ustave 23. decembra istega leta. Slednja je v slovenski pravni red vpeljala tri veje oblasti in kot

najvišji organ ene izmed njih – pravosodne – določila ustavno sodišče.

Dve sestavi, dve različni orientaciji

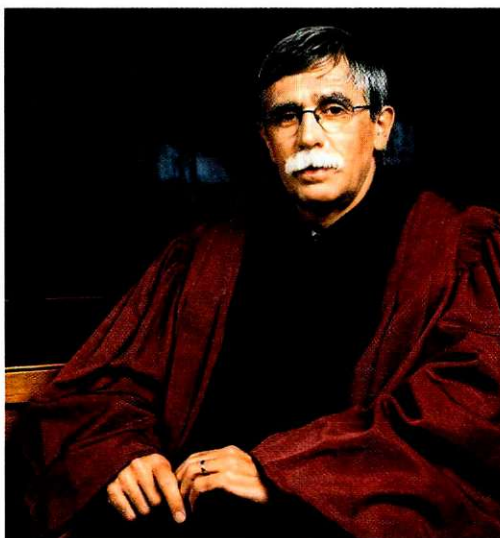
Slovenija je v zadnjih desetih letih v grobem imela dve sestavi sodnikov (v grobem zato, ker so se nekateri sodniki v posameznih sestavi tudi menjali). Prva je delovala nekako od leta 1991 do leta 1999, mandat druge pa še vedno traja. Čeprav naj ustavnih sodnikov oziroma njihovih sestav ne bi delili po naklonjenosti eni ali drugi politični opciji, je za prvo sestavo veljalo, da je nekako bolj naklonjena pomladni opciji, za sedanjo pa, da se bolj nagiba k levi. To ugotavljamo po usmerjenosti posameznih sodnikov in nekaterih odločb, ki naj bi jasno kazale, kam se nagibajo ustavni sodniki. Tako je denimo prva sestava ustavnega sodišča obveljala za pomladi naklonjeno zato, ker so jo večinoma sestavljali ustavni sodniki, ki so aktivno sodelovali pri slovenskem osamosvajanju (gre za sodnike, ki so pisali slovensko ustavo) in so

bili bolj naklonjeni Demosu. Za sedanje ustavne sodnike je znano, da so bili v veliki meri postavljeni po želji Milana Kučana (Kučan je državnemu zboru predlagal večino sedanjih LDS in ZL. Tako so bili vsaj trije izmed devetih sodnikov, kolikor jih sestavlja ustavno sodišče, pred nastopom svoje funkcije bodisi posredno, bodisi neposredno povezani z vladajočo politiko. Ustavna sodnica Mirjam Škrk je bila dolgo časa svetovalka ministrstva za zunanje za-

deve, nekaj časa pa tudi članica pogajalske skupine za nasledstvo nekdanje SFRJ. Še veliko globlje v politiki je bil njen kolega Ciril Ribičič, ki je pred nastopom svojega mandata opravljal številne politične funkcije. Tako je bil v času pred slovensko osamosvojitvijo predsednik ZKS-SDP Stranke demokratične prenove, nato pa v samostojni državi poslanec ZLSD. S politiko je bil bolj ali manj povezan tudi ustavni sodnik Jože Tratnik, ki je bil od leta 1993 do 1997 državni sekretar na ministrstvu za pravosodje, nato pa še eno leto državni podsekretar na ministrstvu za finance.

Nagib v skrajno levo

Čeprav je prav navzočnost Cirila Ribičiča, ki je bil za ustavnega sodnika od svojih strankarskih kolegov in kolegov iz LDS potrjen v začetku leta 2000, vzbujala največ pomislekov glede odločitev ustavnega sodišča, slednje sprva verjetno tudi zaradi bojzani, ki so se porajale na začetku, ni dajalo vtisa, da bi bilo kateri opciji bolj naklonjeno. Ta vtis je prevladal, se le ko je ustavno sodišče

Ciril Ribičič je na ustavno sodišče prišel neposredno iz politike. Njegova navzočnost se pri delu ustavnega sodišča zelo pozna.

moralo odločati o nekaterih zelo pomembnih in odmevnih zadevah in se je z zelo majavimi argumenti postavilo na stran vladajočih LDS in ZLSD. Daleč najodmevnejša je bila zagotovo lanska odločba, ki se je nanašala na problem t. i. izbrisanih. Kot je znano, je takrat ustavno sodišče ministrstvu za notranje zadeve naložilo, da mora okoli 18.000 državljanom nekdanjih jugoslovanskih republik, ki v prvih letih po slovenski osamosvojitvi niso uredili svojega statusa, izdati dopolnilne odločbe, s katerimi jim mora priznati status stalnega prebivališča od 26. februarja 1992 naprej. Odločba je razburila politiko in nekatere pravne strokovnjake zlasti zato, ker je temeljila na zelo trhli argumentaciji. Tako je denimo pravni strokovnjak državnega zbora Miro Cerar presodil, da se je ustavno sodišče z njo preveč postavilo v vlogo aktivnega zakonodajalca (v mislih je imel obrazložitev določbe, v kateri je sodišče zapisalo, da je mogoče odločbe izbrisanim izdajati brez zakona oziroma neposredno na podlagi njegove odločbe), nekdanji ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek pa je v februarjem mesečniku Ampak pravno argumentacijo povsem "raztrgal". Kot je takrat zapisal Jerovšek, je ustavno sodišče pri svoji presoji naredilo vrsto hudih pravnih napak, ker je upoštevalo samo pravice t. i. izbrisanih, ne pa tudi njihovih dolžnosti, ki jim jih je naložil zakon o tujcih, in ker je presojalo zakon, ki ga sploh ne bi smelo pre-

Izmed devetih ustavnih sodnikov sedanje sestave so bili trije prej tako ali drugače povezani z vladajočo politiko. Je njihovo razsojanje res popolnoma nepristransko?

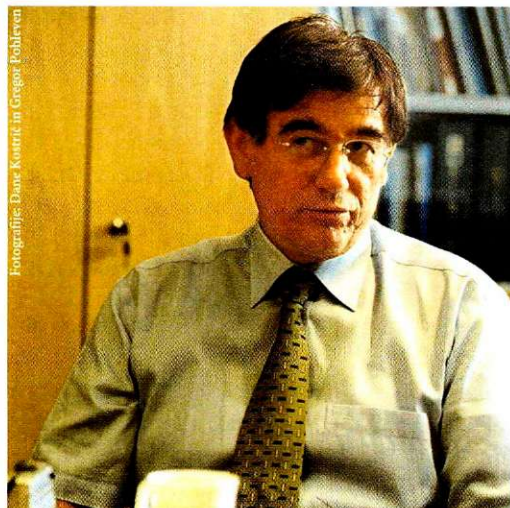
sojati. Kot je zapisal, je ustavno sodišče odločbo, da je odločitev ministrstva za notranje zadeve o izbrisu v nasprotju z drugim členom ustave (omejenjeni člen pravi, da je Slovenija pravna in socialna država) lahko sprejelo le tako, da je naredilo več protustavnih in nezakonitih manevrov. "Najprej ugotoviti neustavnost 81. člena zakona o tujcih, ki je del ustavnega zakona in ni v presoji ustavnega sodišča. Zamolčati dejstvo, da so bili po zakonu o tujcih in po 13. členu ustavnega zakona dolžni vložiti vloge (do izteka rokov po 81. členu) in si urediti enega od ponujenih zakonov. Zamolčati ustavno možnost iz 157. člena ustave, ki določa: 'Če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo, odloča v upravnem sporu pristojno sodišče tudi o zakonitosti posamičnih dejanj in aktov, s katerimi posega v ustavne pravice posameznika,'" je zapisal Jerovšek. Jerovšek torej me-

ni, da je Ustavno sodišče pri svoji presoji naredilo vsaj tri hude napake, ker ni ugotavljalo, kakšno dolžnost so imeli izbrisani, ker ni ugotavljalo, ali so izrabili vse pravne možnosti, ki so jih po predpisih imeli, in ker je razveljavilo 81. člen zakona o tujcih, ki pa ga zaradi dejstva, da je del ustavnega zakona, sploh ne bi smelo presojati. Tudi zato je bila Jerovškova ocena dela, ki ga je opravilo ustavno sodišče, zelo ostra: "Političnim demagogom, ki izgorevajo za človekove pravice nekaterih, drugim pa jih, če se le da, teptajo, je odločba prišla zelo prav. Njene posledice bodo daljnosežne, za ugled ustavnega sodišča pa so že danes katastrofalne. Ne verjame ji nihče, ker je pravno nevzdržna. Razen slepcev in sleparjev," je zapisal.

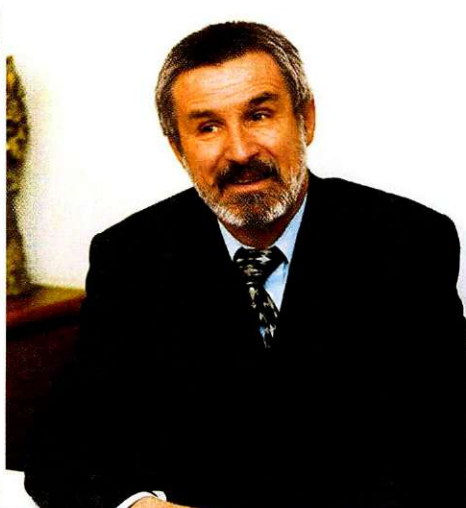
Še en pravni polom

Druga, po mnenju nekaterih izrazito politično obravnava presoja

ustavnega sodišča, ki pa najverjetneje zaradi dejstva, da je večina pravnih strokovnjakov in politikov ta čas na dopustu, še ni doživela pravega odmeva, je nedavna odločba, s katero je ustavno sodišče zavrnilo pobudo Mihaela Jarca in 12.000 podpisnikov za razpis referenduma o odloku, s katerim je ljubljanski mestni svet zemljišča ob Cesti dveh cesarjev v Ljubljani spremenil v zazidljiva in s tem omogočil temeljni kamen za graditev džamije na tistem območju. Kot so odločili ustavni sodniki, naj bi bila omenjena pobuda v nasprotju z ustavo zato, ker naj bi bil njen namen preprečevanje graditve džamije in s tem kršenje 7. člena ustave, ki pravi, da je delovanje verskih skupnosti svobodno. Takšno obrazložitev bi lahko vsak pravni laik označil za svojevrsten polom vsaj iz dveh razlogov. Prvi je, da je ustavno sodišče bolj kot ne ugibalo, kaj so z referendumskim vprašanjem mislili predlagatelji referenduma (namerno je prezrlo, da Jarc in podpisniki volivcev niso spraševali, ali so za graditev džamije ali ne, ampak to, ali se strinjajo z odločitvijo mestnega sveta o spremembi namembnosti zemljišč ob Cesti dveh cesarjev v zazidljiva), drugi pa je, da se ustavno sodišče sploh ni ukvarjalo z referendumskim vprašanjem in njegovimi posledicami. Da je odločitev ustavnega sodišča precej nenavadna, se strinja tudi prodekan ljubljanske ravne fakultete in strokovnjak

Dr. Rajko Pirnat meni, da sedanji trojevni sistem oblasti preprečuje morebitne politične zlorabe ustavnega sodišča, kljub temu pa meni, da bi morali ustavno sodišče uravnotežiti.

Nekdanji ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek sedanji sestavi ustavnega sodišča zameri predvsem neustavno in nezakonito odločbo o tako imenovanih izbrisanih.

V primeru t. i. izbrisanih so ustavni sodniki videli samo pravice državljanov nekdanjih južnih republik, gladko pa so pozabili na njihove dolžnosti.

» za javno upravo v Sloveniji dr. Rajko Pirnat. V intervjuju za našo revijo (intervju lahko preberete na straneh od 34 do 37) Pirnat, ki ima zoper takšno odločbo ustavnega sodišča nekaj resnih pomislekov, pravi: "Pomislike imam zlasti zato, ker se je ustavno sodišče v obrazložitvi postavilo na stališče, da je že samo iz mnenja o tem, kaj je z referendumom mislil predlagatelj, mogoče sklepati o njegovi protiuustavnosti. Mislim, da bi moralo tu ustavno sodišče, bolj kot da je ugibalo, kaj je nekdo z referendumom mislil, gledati na to, kaj bi bil objektiven izid referenduma. V konkretnem primeru bi to pomenilo, da džamije ne bi bilo mogoče postaviti na predlagani lokaciji, ne pa, da džamije sploh nikjer ni mogoče graditi. Na slednje bi lahko upravičeno sklepali šele, če bi se takšne zahteve po referendumu ponavljale za več lokacij." Pirnat torej meni, da bi moralo ustavno sodišče presojeti samo vprašanje in njegove posledice (ki ne pomenijo, da džamije sploh ne bi bilo mogoče graditi), ne pa da se je ukvarjalo z vprašanjem, kaj so predlagatelji z referendumsko pobudo mislili.

Lahko Ciril Ribičič res presoja objektivno?

Ti dve odločbi (prišleli pa bi lahko tudi odločbo, s katero so ustavni sodniki odločili, da državni zbor ni ravnal neustavno, ko je zavrnil pobudi za razpis predhodnega referenduma o sistemskem zakonu, ki sta ju v državni zbor vložila Branko Grims in Sandra Letic; pri obeh je ustavno sodišče uporabilo podobno argumentacijo kot pri odločbi o džamiji) pomenita, da je sedanja sestava ustavnega sodišča začela delati nerazumne napake, ki so v prvi vrsti najverjetneje posledica prevelike politične opredeljenosti posameznih sodnikov. Čeprav je Pirnat prepričan, da to ne drži in da sedanja sestava ustavnih sodnikov dela dobro – kot pravi, so ustavni sodniki profesionalci, ki pri odločanju svoje politično prepričanje odrinejo na stran –, se vendarle postavlja vprašanje, ali je slednje mogoče in ali lahko denimo Ciril Ribičič, kadar gre za zadeve, ki

Po slovenski zakonodaji preveliko spolitiziranost ustavnega sodišča preprečuje DZ, toda ali je nadzor v primeru, ko ustavni sodniki in DZ delajo z roko v roko, to sploh nadzor? Sedanje sestavo US RS je parlamentu predlagal Milan Kučan (desno spodaj).

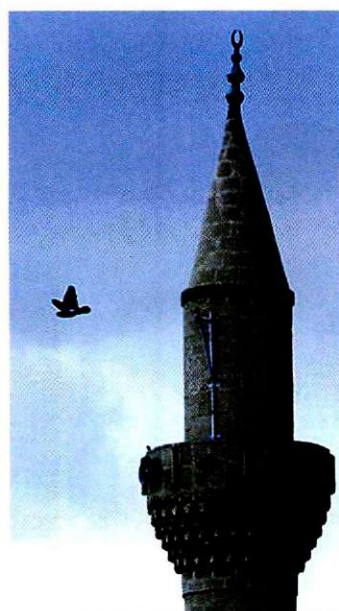
jih zagovarja njegova stranka, odloča popolnoma nepristransko. Predsednik SDS Janez Janša je prepričan da ne. "Ves proces je v rokah združene liste, stranke, ki je na volitvah dobila le 11 odstotkov glasov. Fantje se zvečer dobijo na partijskem sestanku in tuhtajo, kako bi pridobili nove volilce, naslednji dan pa je Ciril Ribičič sodnik poročevalec na ustavnem sodišču, ki s povsem za lase privlečeno odločbo skuša ustvariti dvajset tisoč novih volilcev za stranko," je vez med Ribičičem in njegovo stranko v začetku leta za enega izmed

tednikov karikiral Janša. In v tem ima prav. Sodnik, ki je preveč povezan z zadevo, o kateri presoja, je na običajnih sodiščih izločen iz postopka, v zadevi izbrisani ali pri džamiji pa Ribičič mirno razsoja o zadevi, o kateri se je še prejšnji dan ob kavi pogovarjal s svojimi strankarskimi kolegi.

Kje so varovalke?

Pri vsem tem se seveda postavlja vprašanje, kakšne možnosti ima slovenski pravni sistem, da se zavaruje pred takšnimi političnimi (in praviloma škodljivimi) odločitvami ustav-

zbor, če meni, da odločitev ustavnih sodnikov ni pravilna, sprejme ustavni zakon," pravi Pirnat. Varovalka torej je, problem pa nastane, če ustavno sodišče oziroma njegovi sodniki in politika delujejo z roko v roki, kot je to v primeru sedanjega sodišča in Ribičičeve ZLSD. V tem primeru sta namreč nadzornik in nadzorovani na enakih stališčih, kar pomeni, da ni ne nadzornika ne nadzorovanega. Edina prava rešitev oziroma varovalka v takem primeru so volitve, ki pa so vsaka štiri leta. V tem času pa imajo lahko politično motivirane

Odločba o referendumu o graditvi džamije je bila zagotovo ena večjih napak sedanje sestave ustavnega sodišča.

Ustavno sodišče

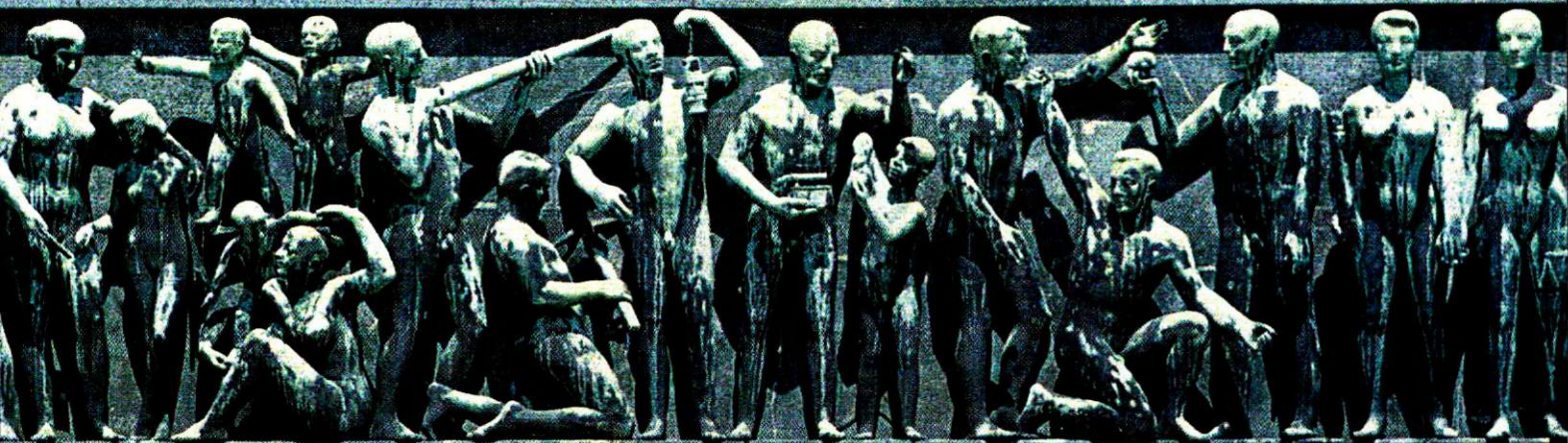
Kdo so slovenski ustavni sodniki

Ustavno sodišče sestavlja devet sodnikov, ki jih na predlog predsednika republike izvoli državni zbor. Za sodnika je lahko izvoljen državljan Republike Slovenije, ki je pravni strokovnjak in je dopolnil štirideset let starosti. Sodniki so izvoljeni za dobo devetih let in ne morejo biti znova voljeni. Predsednika ustavnega sodišča izvolijo sodniki izmed sebe za dobo treh let. Sodnice in sodniki ustavnega sodišča: prof. dr. Dragica Wedam Lukić, predsednica; prof. dr. Janez Čebulj, podpredsednik; Alojz Janko; dr. Mirjam Škrk; Milojka Modrijan; prof. dr. Zvonko Fišer; prof. dr. Ciril Ribičič; Jože Tratnik; mag. Marija Krisper Kramberger.

nega sodišča, kot je bila denimo v primeru izbrisanih. Odgovor je, da pravega instrumenta za to ni. "Slovenski pravni red kakšne posebne varovalke za takšne primere nima. Ena od varovalk je trojejni sistem oblasti, v katerem je vsaka veja na svojem področju samostojna, hkrati pa nadzira drugi dve. Tako lahko državni

ustavne odločbe že hude in težko popravljive posledice. Slovenski trojejni sistem nikakor ni popoln, čeprav je mogoče ta čas najboljši, kar jih poznamo, zato bo morala pravna stroka v prihodnje razmisliti, kako bi odpravili takšne pomanjkljivosti, kakršnim smo bili z nekaterimi odločbami priče v zadnjem letu in pol. Aleš Kocjan

Mandat DZ 2000–2004

1. del

Štiriletni mandat poslank in poslancev se izteka. Večina poslanskih skupin je v glavnem zadovoljna z doseženim. V precej težkem položaju se je v tem mandatu znašla opozicija, saj je imela vladna koalicija kar dvetretjinsko večino in je lahko sprejela tako rekoč vse, kar je želela.

Pa potegnimo črto pod štiriletno delo poslank in poslancev. V obdobju od 2000 do 2004 je bilo skupno 86 sej. Od tega je bilo 38 rednih in 48 izrednih. Če številke pretopimo v dneve, so poslanci na sejah v štirih letih predsedeli skupaj 303 dni.

V obdobju štirih let je bilo kar nekaj prekinitev sej in obstrukcij. Na zahtevo poslanskih skupin je bilo pretrganih 112 sej, še več, in sicer 139, pa je bilo pretrganih zaradi nesklepčnosti. Tudi instrument obstrukcije je bil uporabljen, in sicer 49-krat na rednih sejah in 52-krat na izrednih, kar pomeni skupno v štirih letih 101 obstrukcija.

Sprejemanje zakonov in aktov

Primarna naloga državnega zbora je sprejemanje zakonov in drugih aktov. V štiriletnem obdobju je državni zbor sprejel 4 ustavne zakone, 170 zakonov, 258 sprememb in dopolnitev zakonov, ratificiral pa je 243 pogodb. Skupaj je to 675 sprejetih zakonov, sprememb zakonov in ratifikacij. Med predlagatelji zakonov prevladuje vlada, ki je v obdobju od 2000 do 2004 predlagala 496 zakonov, medtem ko

so poslanci predlagali le 94 zakonov, komaj dva pa je predlagal državni svet.

Glede na poslovnik se lahko zakoni sprejemajo po rednem, hitrem in skrajšanem postopku. Za sprejemanje zakona je najprimernejše sprejemanje po rednem postopku, kajti le tako se dejansko dodobra predela neki zakonski predlog. Številke pa kažejo, da je v obdobju od 2000 do 2004 državni zbor več zakonov sprejel po hitrem kot po rednem postopku. Tako je bilo po hitrem postopku prejetih 184, po rednem 148, po skrajšanem pa 100 zakonov. Posledica sprejemanja zakonov po hitrem ali skrajšanem postopku se kaže v pogostem spreminjanju zakonov, ki so bili sprejeti na hitro.

Zaradi vstopanja Slovenije v Evropsko unijo so morali poslanci in poslanke sprejeti kar zajeten kupček t. i. evropskih zakonov, in sicer 164. Največ jih je bilo sprejetih leta 2002, in sicer 61, in leta 2004, ko so poslanci in poslanke sprejeli 57 evropskih zakonov.

Pobude in zahteve za zakonodajne referendume

V mandatnem obdobju med letoma 2000 in 2004 so bile vložene 3 zahteve za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma in 2 zahtevi za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma. Precej več je bilo vloženih pobud, in sicer 14 za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma in 4 za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma. Od 2000 do 2004 so bili 3 predhodni referendumi, 2 naknadna referenduma in 2 referen-

duma na podlagi drugega odstavka 3. a člena Ustave RS (referendum o vstopu Slovenije v EU in NATO).

Interpelacije

V mandatnem obdobju 2000–2004 so bile prejete 3 interpelacije, prav toliko pa jih je bilo tudi obravnavanih.

Prva je bila interpelacija o delu in odgovornosti ministra za okolje in prostor Janeza Kopača. Vložila jo je skupina poslancev s prvim podpisanim poslancem SDS Andrejem Vizjakom. Interpelacija je potekala 29. 1. 2002. Od navzočih 81 poslancev je za interpelacijo glasovalo 28 poslank in poslancev, proti pa jih je bilo 43, kar pomeni, da interpelacija ni bila izglasovana.

Druga interpelacija je bila o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve Rada Bohinca. Vložila jo je skupina poslancev s prvim podpisanim poslancem SDS Miho Brejcem. O njej so glasovali 30. 3. 2004. Od navzočih 79 poslank in poslancev jih je za interpelacijo glasovalo 30, proti pa 46. Tudi ta interpelacija ni bila izglasovana.

Tretja interpelacija je bila zoper delo in odgovornost ministra za zdravje Dušana Kebra. Vložila jo je skupina poslancev s prvim podpisanim poslancem NSi Janezom Drobničem. Glasovanje o njej je bilo 30. 3. 2004, podprlo jo je 28 poslancev, proti pa jih je bilo 47, zaradi česar ni bila izglasovana.

Poslanska vprašanja in pobude

Poslanci in poslanke imajo možnost postavljanja poslanskih vprašanj in pobud. Da ta instrument dobro

obvladajo, potrjujejo številke. V obdobju 2000–2004 je bilo postavljenih 2.338 poslanskih vprašanj in pobud. Od tega je bilo odgovorjenih le 1.426, neodgovorjenih pa 912.

Poglejmo, kdo je največkrat spravešal in dajal pobude. Pri tem močno vodi opozicija, ki je v štirih letih postavila 1.771 poslanskih vprašanj in pobud, vendar je nanje dobila le 1.127 odgovorov, 644 pa je ostalo še neodgovorjenih. Poslanci vladajoče koalicije so skupaj postavili 451 poslanskih vprašanj in pobud, na to so dobili 259 odgovorov, na 192 vprašanj pa niso dobili odgovora. Dva poslanka narodnih skupnosti sta postavila 73 poslanskih vprašanj in pobud, odgovorjenih je bilo 38, neodgovorjenih pa 35.

Peticije

Ena od služb državnega zbora je komisija za peticije, ki ji je v mandatu 2000–2004 predsedoval poslanec NSi Janez Drobnič. Komisija je skupno sprejela 1.331 peticij, največ v letu 2002, in sicer kar 427, najmanj pa v letu 2004, 217. V štiriletnem mandatu je komisiji uspelo končati skupno 876 zadev, največ spet v letu 2002, in sicer 297, najmanj pa v letu 2004, 121.

Obiskovalci DZ

V mandatnem obdobju 2000–2004 je vrata državnega zbora prestopilo 28.249 obiskovalcev. Od tega jih je na dan odprtih vrat državnega zbora prišlo 2.971, medtem ko je bilo kar 25.278 obiskovalcev, ki so tudi drugače izkoristili možnost vstopa v DZ. Mihaela Praprotnik

Prenovljen parlament narodov

V državah Evropske unije so od 10. do 13. junija potekale volitve v evropski parlament. Izvoljenih je bilo 732 članov iz 25 držav članic. Dober mesec dni po volitvah, od 20. do 22. julija, pa je v Strasbourgu že potekalo ustanovno zasedanje evropskega parlamenta, na katerem je bilo izvoljeno novo vodstvo – predsednik, podpredsedniki in kvestorji. Prvi mož "strasbourške skupščine" je za obdobje dveh let in pol postal Španec Josep Borrell.

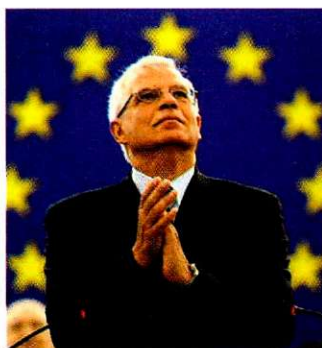
Izvolitev novega vodstva evropskega parlamenta je stekla precej gladko. Ime predsednika je bilo tako rekoč znano že vnaprej, kajti dve največji politični skupini znotraj evropskega parlamenta, to sta Evropska ljudska stranka – Evropski demokrati (EPP-EDU) in Stranka evropskih socialistov (PES) sta že pred volitvami sklenili dogovor o medsebojni delitvi položaja, po katerem PES prevzame vodenje parlamenta v prvem delu sklica, EPP-EDU pa v drugem. Glede na to, da omenjeni politični skupini v evropskem parlamentu sestavljata večino (od skupno 732 sedežev jih imata 468), in glede na podatek, da mora kandidat za predsednika evropskega parlamenta doseči absolutno večino glasov (več kot polovico veljavnih glasovnic), ni bilo bojazni, da kandidat, ki sta ga predlagali, ne bi bil izvoljen. In tako je tudi bilo. Obe politični skupini sta se držali dogovora in skupaj podprli španskega poslanca Josepa Borrella (PES). Borrella je že v prvem krogu na volitvah podprlo 388 poslank in poslancev, med njimi pet poslancev iz Slovenije (peterica, ki pripada skupini EPP-EDU in PES, to so Miha

Brejč, Romana Jordan Cizelj, Lojze Peterle, Ljudmila Novak in Borut Pahor). Edini kandidat, ki se je pri glasovanju nekoliko približal Borrellu, je bil kandidat Zveze liberalcev in demokratov za Evropo (ALDE) Branislav Geremek. Za slednjega sta glasovala tudi dva slovenska poslanca, in sicer Jelko Kacin in Mojca Drčar Murko, kajti Geremek je bil kandidat tiste politične skupine, ki ji pripadata omenjena slovenska poslanca.

Pričakovano se je sedem poslancev iz Slovenije odločilo, tako kot se je odločila politična skupina, ki ji pripadajo. Lahko bi rekli, da je Slovenija lahko kar zadovoljna, saj imamo kar pet poslancev od sedmih v t. i. koaliciji v evropskem parlamentu, ki predstavlja večino. Ta koalicija, ki je nastala med dvema najmočnejšima strankama EPP-EDU in PES, pa se zdi manjšim političnim skupinam nekoliko moteča. To je prišlo do izraza že na ustanovnem zasedanju, ko je vodja politične

skupine ALDE Graham Watson izjavil, da je zaveznitvo med EPP-EDU in PES nenaravno in da se takšna zaveznitva oblikujejo v nacionalnih parlamentih le v času vojn in kriz (takšnega mnenja je tudi slovenski poslanec v evropskem parlamentu Jelko Kacin, ki pa, zanimivo, prihaja iz stranke, ki je v slovenskem parlamentu prav v iztekajočem se mandatu imela kar dvetretjinsko večino in v oblasti celoten državni zbor).

Ne glede na to, katere politične skupine so podprle in katere ne novega predsednika evropskega parlamenta Borrella, bo moral slednji slediti temeljnemu cilju institucije, ki jo vodi – to je učinkovitemu in uspešnemu delovanju. Z leti se je vloga evropskega parlamenta povečevala in tako ima danes kar precejšnjo veljavo. Svoj program bo Borrell predstavil po počitnicah, kot glavni izziv za novi parlament pa je že izpostavil

Novi predsednik evropskega parlamenta Josep Borrell je dobil podporo večine 732-članskega telesa.

Branislav Geremek, kandidat ALDE, je bil na volitvah za predsednika evropskega parlamenta poražen.

spremljanje procesa ratifikacije ustavne pogodbe, še posebej v državah, kjer je o tem napovedan referendum, in pogovore o novi finančni perspektivi, ki naj bi začrtala skupno porabo EU v obdobju od 2007 do 2013. Borrell med pomembnejšimi vprašanji, s katerim se bo v času, ko bo predsednik, ukvarjal evropski parlament, izpostavil vprašanje prihodnje širitve Evropske unije, partnerstvo s sredozemskimi državami in mednarodna krizna žarišča.

Slovenski poslanci v odborih EP

Gonilna sila tako v nacionalnih parlamentih kot v evropskem parlamentu so delovna telesa – odbori. Njihova naloga je, da pripravljajo gradiva za plenarna razprave in glasovanja o posameznih aktih.

Na ustanovnem zasedanju evropskega parlamenta so določili sestavo odborov. Le-teh bo v tem sklicu 20, v njih pa bodo sedeli tudi poslanci iz Slovenije. V najštevilčnejšem izmed odborov, ki šteje kar 78 članov, bosta dva slovenska predstavnika, Lojze Peterle in Jelko Kacin. To je odbor za zunanje zadeve, ki sodi med t. i. prestižne odbore, čeprav sam parlament na področju zunanje politike nima večjih pristojnosti. Med odbore, ki naj bi bili še posebej zaželeni, spadajo recimo odbor za gospodarstvo in denarne zadeve, odbor za proračun, proračunski nadzor, odbor za kmetijstvo, ribištvo, regionalno politiko itd. (Slovenci v nobenem od njih ne bomo imeli svojega predstavnika).

Bodo pa zato poslanci iz Slovenije člani v nekaterih drugih odborih. Kot že rečeno, bo Lojze Peterle v odboru za zunanjo politiko, prav tako

Dve največji politični skupini EPP-EDU in PES sta se dogovorili o medsebojni delitvi mandata. Skupno sta podprli Borrella za predsednika evropskega parlamenta, ki je tako dobil tudi podporo petih poslancev iz Slovenije.

Dosedanji predsedniki evropskega parlamenta

Kljub petletnemu mandatu evropskega parlamenta se njegovi predsedniki menjajo vsaki dve leti in pol. Od prvih neposrednih volitev v evropski parlament leta 1979 se je na predsedniškem mestu zvrstilo deset predsednikov. Pa pogledjmo, kateri so bili.

- 1979–1982 francoska liberalka **Simone Veil**
- 1982–1984 nizozemski socialist **Pieter Dankert**
- 1984–1987 francoski krščanski demokrat **Pierre Pflimlin**
- 1987–1989 britanski konservativec lord **Plumb**
- 1989–1992 španski socialist **Enrique Baron Crespo**
- 1992–1994 nemški krščanski demokrat **Egon Klepsch**
- 1994–1997 nemški socialist **Klaus Haensch**
- 1997–1999 španski krščanski demokrat **José-Maria Gil-Robles**
- 1999–2002 francoska krščanska demokratka **Nicole Fontaine**
- 2002–2004 irski liberalca **Pat Cox**

pa bo član pododбора, ki se ukvarja s človekovimi pravicami. Miha Brejc bo član odbora za državljanske svoboščine, notranje in pravosodne zadeve in tudi član pododбора za varnost in obrambo, ki deluje pod okriljem odbora za zunanje zadeve. Borut Pahor se bo očitno tudi v evropskem parlamentu tako kot v nacionalnem ukvarjal z ustavo, saj bo član odbora za ustavne zadeve. Poslanka Romana Jordan Cizelj bo članica odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Ljudmila Novak pa članica odbora za kulturo in izobraževanje. Še ena ženska predstavnica, Mojca Dr-

čar Murko, bo članica odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane.

Barroso bo nasledil Prodi

S 1. novembrom bo evropska komisija dobila novega predsednika za dobo petih let. To bo Jose Manuel Barroso, ki so ga izvolili poslanci in poslanke evropskega parlamenta na tajnem glasovanju. Dobil je podporo 413 poslancev, med njimi največ iz svoje politične skupine EPP-EDU. Zanimivo pa je, da Barrosa ni podprla politična skupina PES, ki je z EPP-EDU sklenila dogovor o sodelovanju, ko je šlo za glasovanje o predsedniku

evropskega parlamenta. Kar zadeva glasove poslancev iz Slovenije, je Barroso dobil vse glasove poslancev, ki pripadajo skupini EPP-EDU, podprla pa ga je tudi Mojca Drčar Murko iz ALDE, medtem ko je Jelko Kacin, ki prav tako pripada politični skupini ALDE, glasoval proti njemu. Borut Pahor se je kljub napovedi njegove politične skupine PES, da Barrosa ne bo podprla, vzdržal. Poslanec iz Slovenije je Barroso verjetno prepričal, ko je dejal, da bo pozornost posvečal malim in srednjim državam, kamor sodi tudi Slovenija. Sicer pa je pričakovati, da bo svoj program predstavil šele v začetku leta 2005. V polnem teku pa je že sestavljanje nove ekipe, ki bo dokončno znana konec avgusta. Za zdaj obljublja, da pri delitvi resorjev ne bo podlegel pritiskom držav članic. Držal se bo pravila, da bo resorje delil po sposobnosti kandidatov in ne po nacionalni pripadnosti, zato je države članice pozval, naj mu za komisarje predložijo kandidate, ki so osebno močni in imajo jasno evropsko prepričanje.

Kmalu bomo videli, ali bo Barroso uspelo obiti močne lobije posameznih držav ali pa bodo najboljša komisarjska mesta dobili najmočnejši.

Mihela Praprotnik

Prvi mož evropske komisije je postal nekdanji portugalski premier Jose Manuel Barroso.

Glede na dogovor med EPP-EDU in PES naj bi v drugi polovici mandata mesto predsednika evropskega parlamenta prevzel Hans-Gert Pötering (desno).

Jelko Kacin in Mojca Drčar Murko nista podprla Borrella za predsednika EP, ker sta se držala dogovora znotraj skupine liberalcev, ki ji pripadata. Slednja je podpirala poraženega Branislava Geremeka.

Vnovične prevare v Ljubljani

Fotografije: Dane Konstric

Ljubljanski svetniki iz vrst vladajočih strank LDS in ZLSD so vnovič sprejeli za državljane škodljiv sklep. Gre za vezano trgovino, kjer bo mestna občina prek Energetike odkupila lastniški delež v Termoelektrarni Toplarni Ljubljana (TE-TOL) v zameno za delež, ki ga ima v zelo donosni družbi Geoplina.

Stvari gredo še dlje, saj je Energetika za nakup deležev že sklenila konzorcijsko pogodbo z Istrabenzom in Gorenjem, to pa ni nič drugega kot vzpostavitev monopola pri kupovanju premoga in plina za TE-TOL in pri distribuciji električne energije. Vnovič si velike dobičke obetajo posamezniki, vladajoča elita pa z vsem zelo hiti, saj želi stvari urediti še pred volitvami.

Konzorcij krinka za monopolizem

Svetniki vladajoče mestne oblasti iz vrst LDS in ZLSD so pred počitnicami sprejeli sklep o prodaji deleža v monopolni družbi Geoplina, hkrati pa so kupili lastniški delež v TE-TOL. Povedano natančneje, potrdili so sklep o zamenjavi deležev. Državnemu deležu v TE-TOL se je sredi junija vlada odrekla, mestni svetniki iz vrst opozicije pa takšnemu sklepu odločno nasprotujejo. Pravijo, da mestna občina Ljubljana (MOL) kupuje delež v podjetju, ki si niti kratkoročno niti dolgoročno ne more obetati visokih dobičkov, hkrati pa se odreka deležu v Geoplino, to je družbi, ki ustvarja velike dobičke. Vladajoča mestna elita jim niti tokrat ni želela prisluhniti, čeprav so

opozicijski svetniki dokazovali, da bo zamenjava, tudi kar se tiče donosnosti, občini prinesla veliko škodo, in je zamenjavo deležev v celoti podprla. Vnovič se je izkazalo, da zamenjavo deležev podpirajo v LDS in delu ZLSD, v posel pa je spet (podobno kot pri nakupu SIB) vpletena Metka Tekavčič, mestna svetnica, predsednica OO ZLSD v Ljubljani. V igri so še Energetika, Gorenje iz Velenja in Istrabenz. Vsi trije so podpisali posebno pogodbo, s katero so sklenili konzorcijsko partnerstvo pri kandidiranju za nakup deleža Geoplina. Poznavalci razmer zatrjujejo, da je interes za nakup s strani Istrabenza in Gorenja v monopolnem položaju, ki si ga obetata obe družbi, sicer pa to nakazuje tudi predlog pogodbe med vsemi tremi gospodarskimi družbami. Ta se bo odrazil pri nakupu energentov za TE-TOL, kot sta premog in plin, in pri distribuciji električne energije. Monopol bo seveda oblikoval ce-

no za nakup energentov in za distribucijo, posledično pa obe družbi pričakujeta velike zaslužke. Svetniki iz vrst mestne opozicije opozarjajo, da bo načrt uspel zaradi velike politične podpore in pritiskov vladajočih političnih strank (LDS in ZLSD) pa tudi naivnosti nekaterih. Pri tem bodo posamezniki izredno obogatili. Prepričani so, da je zamenjava deležev v Geoplino za delež v TE-TOL za Ljubljano škodljiva. Pri tem so svetniki vnovič spomnili na dogajanja pri nakupu večinskega deleža Slovenske investicijske banke (SIB), kjer je Energetika izgubila najmanj 3,5 milijarde tolarjev. Spomnimo se tudi na to, da je bil v glasilu MOL objavljen obširen članek z naslovom Mestna banka – velika pridobitev za Ljubljano. Takrat so mestne oblasti ljubljanskim gospodinjstvom sporo-

JP Energetika je spet v igri za bogatenje posameznikov na račun ljubljanskih gospodinjstev, le da je tokrat igra nekoliko bolj prefinjena, kot je bila pri nakupu banke SIB.

Istrabenz želi postati solastnik ljubljanskega podjetja TE-TOL in si s tem zagotoviti monopolni položaj tudi na področju distribucije električne energije.

Metka Tekavčič, predsednica ljubljanskega OO ZLSD in mestna svetnica, vnoči iz ozadja sodeluje pri menjavi deleža v Geoplinu za delež TE-TOL. Podobno je pred leti sodelovala pri nakupu deleža v SIB (ali ga celo vodila).

čale, da "se je občina odločila, da Energetika kupi banko SIB, saj je ocenila, da bo tako lažje in hitreje izvajala poslovne projekte. Med temeljnimi argumenti za nakup banke so bili pravilno usmerjanje denarnih tokov mesta in podjetij v lasti mesta, možnost bolj kakovostnega servisa za prebivalstvo in podjetja ljubljanske regije, organiziranje različnih skladov, ki bodo spodbudili celovit razvoj regije, in predvsem izvajanje stanovanjske sheme na območju regije. Z nakupom banke se Ljubljana pripravljala tudi na vstop Slovenije v EZ".

Kupujejo svoje

TE-TOL Ljubljana je v popolni lasti države. Vlada je že pred leti sprejela sklep, da se premoženje razdeli tako, da bo 64,57 odstotka premoženja v lasti države, 35,43 odstotka pa v lasti MOL, kar pomeni, da je šlo za čisto administrativno odločitev. Po mnenju opozicijskih svetnikov takšno razmerje ni realno, saj vlada že ob delitvi ni upoštevala dolgoletnih vlaganj in dolgoletnih dobičkov,

ki jih je TE-TOL imel od proizvodne toplote in je nato iz teh dobičkov kril izgube, nastale iz proizvodne elektrike. Proizvodnja toplotne energije, ki je poslovala z visokimi dobički, je bila namreč v rokah mestne občine, proizvodnja električne energije, ki je poslovala z izgubo, pa je bila v rokah države. Vsega tega država pri delitvi deležev ni upoštevala, čeprav bi morala imeti MOL pri delitvi večinskih deležev. Svetniki zatrjujejo, da je s pozicije moči prevladala administrativna delitev 36:64 v korist države, ki ni realna. Zdaj pa oblastna elita na državni ravni spet sili mesto, da pod pogoji, ki jih je vlada sama opredelila, MOL kupi državni delež, ki si ga je pred leti sama določila. Povedano drugače, MOL mora zdaj po direktivi vlade in njenega predsednika Antona Ropa od države odkupiti lastni delež. Čeprav opozicijski svetniki zahtevajo delitveni postopek, po katerem bi natančno vedeli, kolikšen sploh je delež države v TE-TOL, za kar bi bilo potrebno izvedensko mnenje, vladajoča elita temu ni pripravljena prisluhniti.

Ropova direktiva

21. junija letos je slovenska vlada sprejela program prodaje 64,57-odstotnega kapitalnega deleža države v družbi TE-TOL. Sklenila je še, da bodo prodajo državnega deleža v TE-TOL izvedli z menjavo dela ali vsega poslovnega deleža države v TE-TOL za največ 19-odstotni delež v družbi Geoplin Ljubljana. Postopek menjave bo narejen v dveh delih, in sicer tako, da bo najmanj 8-odstotni poslovni delež države v družbi Geoplin zamenjan do 30. novembra 2003. V drugi fazi pa postopek menjave obse-

Dimitrij Kovačič, vodja svetniške skupine SDS v ljubljanskem mestnem svetu, je dogodke komentiral z naslednjimi dejstvi: "Dejstvo, da nadzorni svet JP Energetika, ki je med drugim sprejel odločitev v zvezi z banko SIB in deluje še vedno v isti sestavi, kaže na to, da želi vladajoča koalicija LDS in ZLSD iz tega mestnega podjetja odtujiti še zadnje milijarde, ki so tam ostale. Svetniški klub SDS bo z navedenimi dejstvi seznanil pristojne organe, ki varujejo prosti trg in javno premoženje ter opravljajo pregon storilcev nedopustnih ravnanj."

ga pridobitev dodatnega, največ še 11-odstotnega poslovnega deleža države v družbi Geoplin, zamenjava pa mora biti izvedena do 30. junija 2005. Menjalno razmerje bo v obeh postopkih enako. Sicer pa je ta vladna uredba sledila odloku mestnega sveta Ljubljana, ko je ta na seji dne 29. marca letos sprejel odlok o proračunu MOL za leto 2004 in v njem kot strateški interes MOL opredelil, da Ljubljana skupaj z Energetiko pridobi večinski lastniški delež v TE-TOL. Javno podjetje Energetika ima v družbi Geoplin 6,197-odstotni lastniški delež. Zato naj bi bilo nujno, da Energetika poišče partnerje, ki imajo poslovne deleže v Geoplinu in so jih pripravljene zamenjati za poslovne deleže v TE-TOL.

JP Energetika spet v igri

Energetika jim je prisluhnila (ali pa je bil vrstni red zamenjan) in po hitela s pripravo programa, ki ima naslov Program razpolaganja s kapitalno naložbo Energetike Ljubljana v Geoplinu. V njem je zapisano, da bo Energetika v postopku prodaje

državnega deleža v TE-TOL in v postopku razpolaganja s svojim deležem v Geoplinu spoštovala določbe zakona o javnih financah in druge zakonske predpise, ki veljajo za družbe v večinski lasti lokalne skupnosti in javne družbe, zato bo morala za posamezne faze v teh postopkih pridobiti soglasje svojih organov, organov Holdinga Ljubljana in tudi soglasje organov MOL. Posebej so zapisali, da bi bilo smiselno, da se za določene deleže v lasti "določenih subjektov ali pravic sklence menjalna pogodba brez uporabe licitacijskih metod, saj so vsi subjekti znani". V Energetiki, ki je svoj program izdelala konec junija, so se oprli na program vlade z dne 21. junija letos in zapisali: "Glede na zahteve, postavljene v programu vlade, je možno pogojem, ki so postavljeni v programu vlade, zadostiti le, če Energetika razpolaganje z deležem v Geoplinu izvede brez uporabe licitacijske metode, saj bo njen delež ponujen državi v postopku prodaje kapitalne naložbe države v TE-TOL". Navedena prodaja se bo

MOL se odreka lastniškemu deležu v izredno donosni družbi Geoplin, zaradi česar bo mestna blagajna pri deležu iz dobička vsako leto osiromašena za precejšnjo vsoto denarja.

Tokrat so v LDS in ZLSD igro zaupali Hrvoju Draškoviču, preverjenemu kadru ZLSD in direktorju JP Energetika, saj upajo, da ne bo ponovil napake nekdanjega prokurista Energetike Igorja Pogačarja.

Ljubljanska županja Danica Simšič (levo) se podobno kot prejšnja županja Vika Potočnik podpisuje pod sklepe, ki so za Ljubljance škodljivi. Zdenka Grozde (desno) zatrjuje, da se ne bo ponovil SIB.

Robert Golob, nekdanji državni sekretar za področje energetike in predsednik nadzornega sveta Elesa, je zdaj v Istrabenzu pristojen za področje energetike. Kot tak bo član upravnega odbora konzorcija, ki naj bi obvladoval TE-TOL.

V igro vstopa tudi Gorenje Velenje. Zdaj postaja jasno, zakaj je bila ta družba izbrana za glavnega dobavitelja premoga za ljubljanski TE-TOL.

Franjo Bobinac, predsednik uprave Gorenja, je očitno iz istega testa kot drugi novodobni tajkuni.

»izvedla z menjavo vsega poslovnega deleža Energetika v družbi Geoplin za najmanj takšen poslovni delež Republike Slovenije v družbi TE-TOL, ki bo omogočal, da bosta imela MOL in Energetika v TE-TOL skupno najmanj 51-odstotni poslovni delež. Tudi Energetika sledi navodilom vlade, da bo postopek menjave izvršen v dveh delih, kot predvideva vladni program. Dodali so še, "da se menjava poslovnih deležev lahko izvede izključno do višine ocenjene poš-

tene vrednosti 64,57-odstotnega poslovnega deleža države v družbi TE-TOL, ocenjene za ta namen". V Energetiki posebej poudarjajo, da licitacijska metoda ne bo uporabljena.

Odreči se deležu v Geoplinu je neumnost

Dejavnost TE-TOL je zagotavljanje toplotne energije za potrebe daljinskega ogrevanja Ljubljane in električne energije za potrebe elektroenergetskega sistema. Družba je ime-

la lani 10,9 milijarde tolarjev prihodka in le 319 milijonov tolarjev dobička. Če s tem primerjamo poslovanje družbe Geoplin, ugotovimo, da je ta družba lani ustvarila več kot 53 milijard celotnega prihodka in več kot 5 milijard tolarjev dobička. Dejavnost družbe je usmerjena še v nabavo in transport zemeljskega plina do Slovenije in njegov prenos po plinovodnem omrežju. Dobitki so torej veliki, zato so tudi dividende za lastnike temu primerne. Zamenjati delež v Geoplinu za delež v TE-TOL, kjer si v prihodnosti nihče ne more obetati visokih dobičkov (tudi zaradi dragih načrtovanih naložb), je z vidika lastnika, to je MOL, velika neumnost.

Mestna opozicija: ropanje javnega denarja se nadaljuje

"Na izredni seji mestnega sveta 12. julija je vladajoča koalicija LDS in ZLSD na predlog županje Danice Simšič sprejela za MOL škodljivo odločitev o odprodaji kapitalnega deleža Javnega podjetja Energetika v družbi Geoplin," je prepričana mestna opozicija. Dimitrij Kovacič, vodja svetniške skupine SDS, je v izjavi za javnost zapisal, da se je MOL s tem odrekla predkupni pravici za nakup celotnega poslovnega deleža Republike Slovenije v družbi TE-TOL, čeprav vrednost državnega deleža v TE-TOL realno presega vrednost deležev družb Energetika, Istrabenz in Gorenje v družbi Geoplin, ki jih kupuje država. Poleg tega je program menjave celotnega poslovnega deleža družb Energetika, Istrabenz in Gorenje v družbi Geoplin za ustrezen del poslovnega deleža Republike Slovenije v družbi TE-TOL kot tudi sklenitev konzorcijske pogodbe med

družbami Energetika, Istrabenz in Gorenje zanikanje predpisov o varstvu konkurence in ustvarja monopolen položaj posameznih družb na trgu za dobavo energentov (premog, plin) in distribucijo električne energije. "Zaradi nepripravljenosti ugotovitve realnih deležev v družbi TE-TOL med državo in MOL, kjer bi na podlagi dejanskih vlaganj v preteklosti delež MOL moral biti bistveno višji, kot je določeno na podlagi administrativne vladne uredbe iz leta 1997, se bo moralo JP Energetika zaradi škodljivih odločitev mestnega sveta odpovedati svojemu deležu v družbi Geoplin. Koalijska večina v mestnem svetu (LDS in ZLSD) je celo s preglasovanjem zavrnila predlog o izvedbi postopka revizije deležev države in MOL v družbi TE-TOL," meni Kovacič. Dodaja še, da bo morala Energetika kot večinski lastnik (skupaj z MOL) v TE-TOL prednostno investirati približno 13 milijard tolarjev, kar je na seji mestnega sveta potrdil tudi Hrvoje Draškovič, direktor Energetike. Sicer pa naj bi bil dogovor o poslu med ministrom Janezom Kopačem, Igorjem Bavčarjem, predsednikom uprave Istrabenza, Robertom Golobom, nekdanjim državnim sekretarjem za energetiko na Kopačevem ministru, in Igorjem Omerzo dosežen že najmanj aprila, ko je zanj zvedela tudi Metka Tekavčič, predsednica mestne ZLSD, zato je sklic izredne seje sredi julija očiten poskus čim bolj neopaznega obravnavanja in odločanja o tem, za MOL tako škodljivem poslu, so še prepričani v mestni svetniški skupini SDS. Sicer pa je Tekavčičeva informacija, da je vedela za omenjeni dogovor, osebno potrdila na razpravi izredne seje mestnega sveta.

Vida Kocjan

Svetniki v mestnem svetu iz vrst LDS in ZLSD so sprejeli sklep, zaradi katerega bo ljubljanska mestna blagajna še revnejša.

ELEKTROPROM

**EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.**
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV
- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kablensko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

Aprila letos, to so zadnji objavljeni podatki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), je bilo v Sloveniji kar 522.585 upokojencev, zaposlenih pa je bilo 779.836.

Še v letu 1992 je bilo upokojenih 448.828 državljanov, kar pomeni, da se je število upokojenih v dobrih dvanajstih letih povečalo za 73.757 oseb. Izrazit skok je bil v letu 2002. V tem času se je najbolj povečalo število upokojencev, ki prejemajo starostne pokojnine (povečanje za 53.387), za sla-

Foto: Gregor Pohleven

Čedalje nižje pokojnine

bih šest tisoč je naraslo število invalidskih pokojnin, število prejemnikov družinskih pa se je znižalo za 458. Od leta 2000 je značilno povečanje števila vdovskih pokojnin. Medtem ko je bilo teh še leta 2000 le 663, se je do leta 2003 njihovo število povzpelo na 13.295. V le dobrem desetletju se je zelo znižalo število kmečkih pokojnin (s 23.526 v letu 1992 na 6.345 v letu 2003). V zadnjih letih se je bistveno povečalo tudi število prejemnikov državne pokojnine. V letu 2003 je bilo teh 14.843 (še v letu 2000, ko je začel veljati zakon, jih je bilo le 50). Dodajmo, da se število prejemnikov vojaških pokojnin iz leta v leto zmanjšuje, kljub temu pa jih je še vedno 4.300 (v letu 1992 jih je bilo 4.770).

Pokojnine močno zaostajajo za plačami

Podatki za prejete pokojnine v zneskih so dostopni za čas od januarja do februarja letos. Ti kažejo, da znaša povprečna starostna pokojnina 117.474 tolarjev, invalidska 94.986 in družinska pa 82.238 tolarjev. Sicer pa je bila povprečna pokojnina v letošnjih prvih dveh mesecih 162.628 tolarjev. Če pogledamo razmerje med plačami in pokojninami po letih, ugotovimo, da je znesek pokojnine iz leta v leto nižji. Medtem ko so upokojenci še leta 1992 prejeli

70,7 odstotka izplačane plače, se je ta odstotek v letu 2003 znižal na 64,5.

153 upokojencev prejema več kot 350.000 tolarjev

Podatki o mesečnih zneskih starostnih pokojnin kažejo, da od 30.000 do 50.000 tolarjev pokojnine prejema 14.425 upokojencev (ali 4,7 odstotka

vseh). Od 50.000 do 100.000 tolarjev pokojnine mesečno prejme 98.335 ali 32 odstotkov vseh upokojencev, 114.083 oseb pa prejema pokojnine v razredu od 100.000 do 150.000 tolarjev (37,2 odstotka vseh). Od 150.000 do 200.000 tolarjev pokojnine mesečno prejme 43.444 upokojencev (ali 14,1 odstotka vseh). V razredu od 200.000

do 250.000 tolarjev pokojnine je aprila prejelo 153 upokojencev (4,9 odstotka). Od 250.000 do 300.000 tolarjev pokojnine prejema 5.839 upokojencev (1,9 odstotka vseh), od 300.000 do 350.000 tolarjev pa 4.343 upokojencev (1,4 odstotka vseh). Nad 350.000 tolarjev pokojnine je aprila prejelo 153 upokojencev. **Vida Kocjan**

Povprečna pokojnina v primerjavi s povprečno plačo (januarja in februarja letos)

Vrsta	Povprečna netopokojnina	Delež plače – v odstotkih
Starostna	117.474 SIT	72,2
Invalidska	94.985 SIT	58,4
Družinska	82.238 SIT	50,6
Skupaj:	106.582 SIT	
Povprečna plača:	162.628 SIT	Vir: ZPIZ

Razmerje med plačo in pokojnino po letih

Leto	Povprečne pokojnine v %	Povprečne starostne pokojnine v %
1992	70,7	77,8
1993	67,0	73,9
1994	68,5	75,4
1995	69,2	76,2
1996	67,5	74,6
1997	67,3	74,3
1998	67,4	74,5
1999	68,5	75,8
2000	68,1	75,3
2001	66,3	73,2
2002	65,9	72,8
2003	64,5	71,1

Vir: ZPIZ

Razmerje med zavarovanci in upokojenci

Leto	Razmerje
1992	1,70
1993	1,71
1994	1,69
1995	1,67
1996	1,65
1997	1,67
1998	1,66
1999	1,68
2000	1,67
2001	1,65
2002	1,60
2003	1,57
april 2004	1,49

Opomba: Podatki kažejo, da se razmerje med zaposlenimi in upokojenimi državljani iz leta v leto znižuje.

Državni denar se iznajdljivim podjetnikom ponuja na pladnju. Pri razdeljevanju proračunskih sredstev so še posebej pomembne politična pripadnost in prijateljske vezi, pogosto pa gre tudi za kupovanje volilnih glasov.

V zadnjem času, v mesecih pred volitvami, je opaziti velik naval podjetij, ki bi se rada okoristila na račun države in seveda posledično na račun nas, davkoplačevalcev. V tej brezglavi dirki za državno pomočjo se je znašlo tudi več opaznejših slovenskih podjetij; kam vodi ta dirka in kako dolgo bo lahko trajala? Dejstvo je, da podjetja hlepijo po državni pomoči in država jim jih večinoma

Državna pomoč izgubarjem

radodarno namenja, ker to pač omogočajo predpisi. Državna pomoč se predvsem deli po političnih in prijateljskih vezah. Država je podjetjem namenila kapital za kritje enormnih dolgov in jim namenila tudi velikanse vsote nepovratne pomoči.

Državna pomoč se praviloma dodeli kot pomoč za reševanje – v času pripravljavanja programa prestrukturiranja, ko je program prestrukturiranja že izdelan in pa kot pomoč za izvajanje tega programa. Dejstvo je, da se je prvotni namen državne pomoči dobesedno sprevel v nekakšno politično igro, v kateri bomo davkoplačevalci na žalost vedno potegnili krajšo.

Mahinacije okrog Novolesa

Največ pozornosti v tej dirki je pritegnilo podjetje Novoles, ki ga vodi Zvone Novina. Leta 1995 je država namesto podjetja Novoles plačala 381 milijonov tolarjev dolgov, vendar teh dolgov podjetje kasneje ni poravnalo. Še več, Novoles je zastavljene terjatve unovčil in tako si država plačanega poroštva ni mogla povrniti. Zanimivo pa je, da je država kljub vsem dogodkom, ki so se razvijali med Novolesom in njo v preteklosti in kjer se je slednja

nazadnje močno opekla, tudi junija letos podjetju Novoles namenila 1,3 milijarde tolarjev posojil in še okrog 250 milijonov tolarjev nepovratne pomoči. Zagotovo se mnogim poraja vprašanje, čemu je država ravnala tako, ko pa je v preteklosti že naletela na težave in bila dobesedno oškodovana za več stotilijonske vsote. Odgovor je v politiki, ki obvladuje prav vse in še več. Znano je, da Zvone Novina aktivno sodeluje tudi v Košarkarskem klubu Krka, kateremu predseduje Miloš Kovačič, novi šef novomeške

LDS. V upravnem odboru kluba pa sestankuje skupaj z drugimi veljaki iz vrst LDS, med drugim s poslancom Antonom Anderličem.

Predsednik uprave Novolesa Zvone Novina je na očitke o goljufanju države zatrdil, da tega nikakor ni nameraval storiti, predvsem pa je (po njegovih besedah) ravnal v dobri veri, da mu bo država poroštvo podaljšala. To se sicer ni zgodilo, proti Novini je bila vložena celo kazenska ovadba, vendar kazenski postopek proti njemu ni bil nikoli uveden. Naj omenim še to, da je

glavni lastnik Novolesa nadvse uspešno podjetje Viator & Vektor. Če ne bi poznali vseh okoliščin, bi se lahko le začudeno spraševali, zakaj tako uspešno podjetje, kot je Viator & Vektor, ni namenilo sredstev in poskrbelo za svoje manj uspešno podjetje, kot je Novoles. Podjetje, ki je tako uspešno in donosno, bi lahko mirne duše pomagalo splezati Novolesu iz gromozanskih dolgov na zadovoljivo stanje. Čemu je v zadolženost podjetja Novoles morala poseči država in zakaj je morala namestiti takšne vsote, ko pa podjetje izhaja iz družbe tako močnega in uspešnega podjetja, kot je Viator & Vektor? Zakaj so vodilni podjetja Viator & Vektor sedeli križem rok in čakali na državo? Odgovor je jasen. Viator & Vektor nekateri označujejo za "politično" podjetje in prav to v resnici je. Znano je, da nihče v vladi ni nasprotoval dodelitvi pomoči Novolesu, s katerim so imeli težave in je bila zoper predsednika uprave v preteklosti podana celo kazenska ovadba. Poleg tega se ministrstvu za gospodarstvo v vsej tej zadevi ne zdi nič spornega in presenetljivega, da bodo spet dali poroštvo nekemu, ki je v preteklosti že ogoljufal državo.

SCT in nezavarovana poroštva

Pri Novolesu (oziroma Zvonetu Novini) je šla država dvakrat na led.

Na koncu se torej lahko vprašamo, čemu država deli poročstva podjetjem, s katerimi je imela v preteklosti že grenko izkušnjo in niso plačala ničesar. Tudi na to vprašanje kmalu najdemo odgovor. V tej igri največjo vlogo igrajo politične in prijateljske vezi ter znanstva. Vlada je najbolj naklonjena tistim podjetjem, katerih direktorji močno simpatizirajo z vladajočo stranko ali so njeni člani. In tako so tudi državne pomoči največkrat dodeljene tistim podjetjem, ki s svojo politično usmeritvijo priključujejo državi. Manjkrat se zgodi, da državno pomoč namenijo kakšnemu izmed večjih tovarniških gigantov v Sloveniji. To se zgodi samo takrat, ko je to že zares potrebno za ohranitev več sto delovnih mest, ohranitev tovarne same, ki je največja v svojem okolišu, ohranitev uveljavljenega imena podjetja, in seveda ko je to ne nazadnje dobro za državo. To je na primer Mura, ki ji je država odobrila državne pomoči in sredstva, ker je v igri veliko delovnih mest in s tem seveda veliko volilcev. Tako številčni skupini potencialnih volilcev se seveda ne gre zameriti. Tovarna Mura je bila v preteklosti zelo uspešno podjetje in njena znamka oblačil je v slovenskem prostoru uveljavljena in razpoznavna, je pa seveda tudi eno redkih slovenskih podjetij, ki se še ukvarjajo s proizvodnjo tekstila.

Nezavarovana poročstva

Gradbeno podjetje SCT, ki ga vodi Ivan Zidar, je zagotovo eno od podjetij, ki so državno pomoč dobili prav na poseben, za nekatere skoraj nedoumljiv način. Podjetju SCT je namreč država dala poročstvo za 2,9 milijarde tolarjev dolga, s tem da poročstvo ni bilo z ničimer zavarovano. Lahko bi rekli, da je država dala poročstvo na "lepe oči". SCT dobljeno poročstvo sicer odplačuje, država pa sama sebi z nezavarovanimi poročstvi povečuje možnosti, da nazadnje ne dobi ničesar. Zgodbe se seveda ne končajo vedno lepo in to bi morali vedeti predvsem tisti, od katerih radodarna pomoč prihaja. Nekatera podjetja namreč, ki na koncu niso več zmožna odplačevanja, so konča-

la v stečajnem postopku ali pa v prisilni poravnavi. Poročstva brez zavarovanja so bila deležna tudi mnoga povsem neznanca podjetja. In v več primerih je bila na koncu največja oskoderovanka prav država. V preteklosti so se poročstva brez zavarovanja dodeljevala kar po tekočem traku. Seveda so nekatera podjetja odplačevala svoje dolgovne, nekatera pa ne, ker niso zmožna. Za stotine milijonov je bila večkrat opeharjena torej država, ki je v takih zadevah, gledano s stališča nje same, delovala zelo nepremišljeno. Nepremišljenost ali kaj drugega?

Pomoč tudi Javorju in Steklarni Rogaška

Podjetje Javor Pivka je imelo lani 578 milijonov tolarjev izgube. Od države bo podjetje prejelo 380 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev in nekaj več kot milijardo tolarjev poročstev za najem posojil. Podjetje na svetovnem trgu ni doseglo zadostne konkurenčnosti, zato bo moralo odpuščati delavce. Večino zaposlenih bodo poskušali prezaoposliti, nekatere bodo upokojili, presežek delovne sile pa bodo prepustili zavodu za zaposlovanje. Podjetje Javor Pivka sicer sodi v "pristojnost"

ZLSD. Zagotovo je podjetje nekaj "točk" dobilo tudi zaradi svoje politične usmerjenosti, kar seveda ni skrivnost, saj je v nadzornem svetu poslanec ZLSD Miloš Pavlica.

Steklarna Rogaška si je veliko večino dolgov nabrala v zadnjih treh letih, največ med letoma 2001 in 2003, in to zaradi čudnega vodenja in številnih nenavadnih potez prejšnje uprave, ki ji je dolgo predsedoval Davorin Škrinjarič. Direktor Steklarne Rogaška Davor Šenija je napovedal, da bi do leta 2006 morala steklarina ustvariti približno 50 milijonov dolarjev prihodkov, in če ji bo to uspelo, bi lahko začela poleg obresti odplačevati še del glavnice iz starejših posojil. Napovedi so obetavne, a dolgovi Steklarne Rogaška se vedno ostajajo; 9,4 milijarde tolarjev podjetje dolguje bankam, notranji dolgovi pristejejo še natanko milijardo tolarjev, 160 milijonov tolarjev je dolžna delavcem zaradi zmanjšanih plač, okoli dve milijardi pa steklarina dolguje dobaviteljem. Steklarna Rogaška mora z odložitvijo dolgov hkrati postopno izpeljati tudi finančno prestrukturiranje podjetja. Sicer pa je država letos podjetju namenila več državnih poročstev in nekoliko

manj nepovratne pomoči. Podjetju so odobrili tudi nova posojila.

Konca ni

Vsaj za zdaj se ni konca. Dirka med podjetji za državni denar se še kar nadaljuje. Zakaj ne, ko pa se državna pomoč ponuja kar sama od sebe, stvar pa postane še bolj preprosta, če so v igri pravi ljudje. Zdi se, da so politične vezi med upravo podjetja in vlado dejavnik, ki odloča, ali bo podjetje obstalo na mrtvi točki in na koncu propadlo ali pa bo dobilo državni denar, s katerim bo lahko doživelo svoj vnovični zagon. Drugače je z nekaterimi podjetji, ki jih država ne bo pustila propasti že samo zaradi velikega števila volilcev, ki v takem podjetju predstavljajo delovno silo. Vendar je takih primerov zelo malo, lahko bi rekli celo zanemarljivo malo! Zdajšnje stanje na slovenskem poligonu nam daje vedeti, da podjetje lahko rešijo le prave politične zveze in naveze, znanstva in prijateljstva.

Razlogov za namenjanje državnega denarja določenemu podjetju lahko najdemo veliko in še več. Vendar pa je vsem dovolj jasno, da o tem, kdo bo znova poletel in kdo bo ostal na tleh, odloča politika.

Denis Vengust

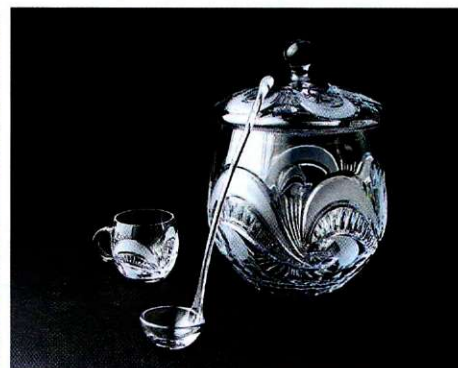
Mura je tipičen primer kupovanja volilnih glasov.

Javorju gre slabo, a pomoč že prihaja.

Ropova vlada lahkotno deli državni denar.

Steklarna Rogaška je skoraj povsem propadla.

Medtem ko mladoletniki brezskrbno preživljajo počitnice, pa se je učiteljski zbor pred novim šolskim letom izdatno okrepil s pomembnimi novostmi v pravilniku o pravicah in dolžnostih učencev in dijakov.

Le-te bodo močno pristrigle perruti čedalje pogostejšim izpadom objestnosti in brezobzirnosti, ki kratijo učiteljevo avtonomnost in avtoriteto. Učiteljski poklic je torej čedalje težji! Dosedanji šolski sistem je marsikaj obrnil na glavo in tudi učenec je medtem pravzaprav že postal enakovreden mentorju. Liberalnejša vzgoja, številni zunanji vplivi in zaničevanje tradicionalnih vrednot

Bo red vzpostavljen?

so sicer mladoletniku odvzeli dobršen del igrive mladoletnosti, vsilili pa odraslost, ki ji nikakor ne more biti dorasel. S tem se mu je porušil vrednostni sistem pojmov in vrednot, hkrati pa je prehitel lasten razvoj. V osebnostni zmedbi zatorej ne priznava avtoritete in hkrati učiteljevega poslanstva – biti mentor. V tem primeru učiteljevanje postaja izjemno naporno in neznosno. Marsikje je vodenje pouka skrajno oteženo, nasilniško vedenje mladoletnikov pa vse prevečkrat diskreditira učiteljevo delo. Res pa je tudi, da je danes učiteljevanje velikanski izziv kako znova vzpostaviti otrokov vred-

nostni sistem. Žal je le malo "pravih" učiteljev, ki bi zmogli toliko potrpljenja, da bi v mladoletni osebi zaznali osebnostno izgradnjo.

Ob hujših kršitvah obvezen ukrep

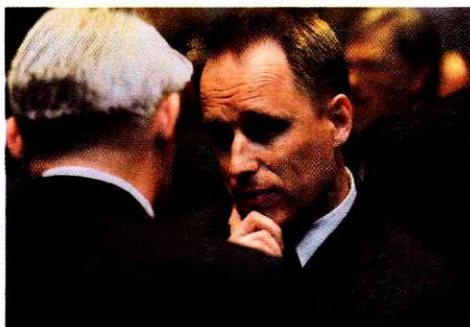
V tej luči je šolski minister Slavko Gaber predstavil novosti v pravilniku o pravicah in dolžnostih učenca v osnovni šoli in pravilniku o šolskem redu v srednjih solah, ki so nastajale več kot dve leti. S temi popravki pa je minister pravzaprav (pravčasno?) opozoril na napake v obstoječem šolskem sistemu in v primarnem odnosu učitelj-učenec. Pravilnika dodatno opredeljujeta pravice

in dolžnosti učencev in dijakov, hkrati pa uvajata tudi večjo avtonomnijo šol na področju sankcioniranja učencev in dijakov. V skladu s pravilnikom bo z novim šolskim letom tudi pravica učenca, da mora tudi zunaj šol pridobiti dodatno razlago – nasvet. To pomeni uvedbo učitelja svetovalca, ki bo svetoval učenca pouku. Bistvene novosti so prav tako oblikovanje manjših skupin nemirnih učencev za boljše delo v razredu, natančnejša pravila o izostajanju in opredelitev hujših kršitev, pri katerih bo morala šola obvezno ukrepati (denimo občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur, uničeva-

nje šolske dokumentacije, grobi verbalni napadi na učence, učitelje, ravnatelje, fizično nasilje, kajenje, pitje alkoholnih pijač in uživanje prepovedanih substanc v šoli, spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole ...). Pravilnik med drugim ureja organizacijo učencev v osnovni šoli, kjer se bodo učenci lahko organizirali v oddelčne skupnosti. Pri tem naj bi oblikovali predloge in pobude za boljše delo in reševanje problemov.

40 neopravičenih ur – izključitev

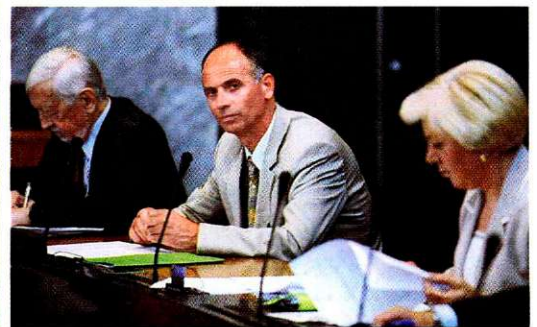
Zanimivejše in pomembne novosti so tudi v pravilniku o šolskem redu v srednji šoli, kjer bo dijak, ki

Slavko Gaber: "Z najnovejšim pravilnikom želi ministrstvo na šolah ustvariti primerno klimo za učence in učitelje, vendar pa sam pravilnik tega ne more narediti, temveč morajo k temu svoje prispevati tudi starši."

Angelca Likovič: "Pravilnik ocenjujemo kot lep primer 'antipedagoškosti' naše šolske oblasti in zavajanja zavoljo storjenih napak!"

Poslanec Janez Drobnič: opozarja na nasilje v šolah. "Ravno tako se povečuje apatija učencev in nezainteresiranost, v šoli ni vzgojne komponente v okviru poučevanja oziroma šolskega dela. Zato lahko govorimo o generacijski zavoženosti šole!"

bo pri pouku navzoč manj kot 85 odstotkov ur, moral po koncu ocenjevalnega obdobja opraviti dodatno preverjanje znanja za posamezno obdobje ali pa za celotno šolsko leto. Temu se bodo lahko izognili le dijaki, ki bodo upravičeno dalj časa odsotni zaradi bolezni. Šola bo po novem lahko dijaka izključila, če bo imel 40 neopravičenih ur. Pravilnika natančneje določata tudi način opravičevanja odsotnosti učencev, razrednik pa bo lahko zahteval uradno zdravniško potrdilo o vzroku odsotnosti. Če bo razrednik podvomil o verodostojnosti potrdila oziroma "upravičenega" izostanka, bo lahko navezal stik tudi z zdravnikom oziroma s starši in učencu zabeležil neopravičene ure. Ena izmed novosti bo, da bo lahko šola nemirnega ali drugače motečega učenca začasno izključila iz pouka. Čas odsotnosti bo določen s hišnim redom posamezne šole. Ob tem pa bo moralo biti določeno, kako bo učenec v tem času spremljal dogajanje v šoli.

Zavajanje zavoljo napak

Podpredsednica društva Pobuda za šolo po meri človeka (PŠMČ) Angelca Likovič je prepričana, da se je, odkar je društvo začelo opozarjati javnost na probleme v slovenskem šolstvu in vzgoji, marsikaj spremenilo. Minister Gaber sicer na začetku ni imel posluha za pripombe, nato pa je po mnogih pobudah začel "gasiti požar". Pravilnik o pravicah

in dolžnostih učencev v osnovni šoli je bil doslej že večkrat spremenjen, na vidiku pa so nove spremembe. Vendar pa z njimi niso zadovoljni v Pobudi za šolo po meri človeka, saj naj ne bi bil pripravljen na podlagi izkušnje slovenske šole, poleg tega pa naj bi bil pisan v duhu prevelike demokracije in liberalizma. "Tako kot spremembe v naši osnovni šoli pod vodstvom ministra Gabra ne potekajo na podlagi konsenza strokovnjakov različnega idejnega prepričanja, učiteljev in staršev, tudi pri tem pravilniku niso sodelovali različni strokovnjaki, največja pomanjkljivost pa je, da niso sodelovali starši. Zato ga ne popravljamo prvič, ampak smo ga popravljali že večkrat," je pojasnila Likovičeva. Zato bodo do jeseni pripravili nov osnutek pravilnika, ki se bo imenoval pravilnik o dolžnostih, odgovornostih in pravicah učencev v osnovni šoli, in ga nato posredovali ministru. "Pri predlogu sprememb pravilnika nas namreč moti, da med drugim pravilnik na prvo mesto postavlja pravice, nato dolžnosti, nikjer pa ni omenjena odgovornost učencev. Otroški parlament ne sodi med obvezne organe šole, v društvu pa menijo tudi, da pravilnik učence posredno navaja na izostajanje (učenec namreč lahko izostane, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek razredniku vnaprej napovejo. Ta izostanek lahko strnjeno ali v več delih traja največ pet dni v letu. Če učenec izostane več kot pet dni, morajo odsotnost starši opravičiti osebno ali v pisni obliki. Kadar učenec izostane zaradi bolezni več kot pet šolskih dni, lahko razrednik zahteva uradno zdravniško potrdilo o upravičenosti izostanka ...). Področja pohval, nagrad in priznanj naj bodo v prvi vrsti v pristojnosti šol, postopke izrekanja vzgojnih ukrepov pa je treba poenostaviti." Likovičeva je prav tako prepričana, da bodo popravljene spremembe pravilnika sicer naletele na navdušenje v javnosti, pravilnik pa so ocenili kot lep primer "antipedagoškosti naše šolske oblasti in njenega skritega kurikuluma" ter zavajanja zavoljo storjenih napak.

Lovro Kastelic

Jamškov boj

Sprejete popravke v disciplinskih pravilnikih pa je vsaj začasno zasenčil 26-dnevni gladovni protest mag. Dušana Jamška, šolskega psihologa z OŠ Nove Fužine.

Spor med ravnateljico OŠ Nove Fužine Damjano Korošec in Jamškom naj bi bil nastal zaradi učiteljevih domnevno spornih metod dela z učenci, saj naj bi jih bil tudi žalil. Jamšek pa je dejal, da je šlo za nepravilno kampanjo, saj naj bi bili užaljeni otroci pisali pisma proti njemu, ker pri njegovem predmetu niso mogli barantati za ocene. Vnovični spor na reakciji učitelj-učenec se je razpletel, ko sta ravnateljica OŠ Nove Fužine, ki sicer še vedno vztraja pri napovedanem pretrganju delovnega razmerja z Jamškom, in Dušan Jamšek 24. julija podpisala dogovor, da bo o njunem sporu odločala arbitražna komisija. Jamšek se je namreč vseskozi zavzemal, da bi lahko svojo nedolžnost dokazal na strokovni ravni.

Psiholog mag. Dušan Jamšek

Razlogi za gladovni protest

"Pri javnem gladovnem protestu želim vztrajati toliko časa, dokler mi ne bodo zagotovljeni normalni pogoji za opravljanje strokovnega dela," pravi Jamšek. Njegov spor s pedagoškim sistemom je pravzaprav na strokovno-etični ravni. Pred sedmimi leti je znanstveno dokazal metodo izbire poklica in ga v funkciji predsednika sekcije šolskih psihologov pri DPS predstavljal po državi. Končna posledica "odkritja" je bil disciplinski ukrep pogojnega pretrganja delovnega razmerja na šoli zaradi štirih dni neupravičenega izostanka z delovnega mesta. Leta 2003 je šolski inšpektorat razglasil njegove učne metode ("rumeni karton" za neposlušnost, planer učnih navad ...) za nezakonite, Jamška pa za konfliktnega. Jamšek se je vseskozi zavzemal za etično in moralno čisto šolo in venomer opozarjal na žgoče izpade mladoletnikov (oralno spolno občevarje, objestnost, agresivnost, ogromni izostanki ...), kar naj bi bila ravnateljica, potem ko je "interne" šolske probleme slednjič razgalil v Magu, razumela kot blatenje ugleda šole in je proti Jamšku znova sprožila postopek pretrganja delovnega razmerja. Tudi zadnje izjave skupine učencev, ki ga obtožujejo žaljenja, naj bi bili samo obrekovanje in lažne obtožbe proti njemu. Zahteval je tudi ustrezen delovni inventar, ki je bil do sedaj dosegljiv vsem delujočim, čeprav je šlo tudi za testne podatke zaupne narave. "Ocenjujem, da sem postal s svojim strokovnim delom moteč tako za upravo šole kot tudi za državno šolsko upravo," je bila Jamškova izhodiščna ocena.

Anarhičnost pedagoškega sistema

"Učitelji so neredko popolnoma nezavarovani pred izjavami otrok. Zato se dogaja, da učenci vodijo pouk, učitelji pa so deležni njihovega nasilja," je na predzadnji dan gladovnega protesta dejal Dušan Jamšek, ki je v 26 dneh protesta na svojo stran pridobil tudi Društvo psihologov Slovenije, projekt Skala, učiteljski sindikat SVIZ in društvo Pobuda za šolo po meri človeka. "Če se bo tako nadaljevalo, da bodo vedno zavarovane pravice učencev, bo to po našem mnenju privedlo do še večje anarhije, kot je že, anarhije, v kateri tudi učitelji ne bodo mogli več zdržati," je dr. Hubert Požarnik orisal anarhičnost zdajšnjega šolskega sistema in vsesplošne arogance mladoletnikov. Pri svojih stališčih pa še vedno trdno vztraja ravnateljica OŠ Nove Fužine Damjana Korošec: "Pričakujem, da bo Jamšek na delovnem sodišču vložil pritožbo in da bo prek sindikata SVIZ sprožil še arbitražno varstvo. To bo lahko sicer podaljšalo postopek, vendar ga septembra ne želim več videti na OŠ Nove Fužine, pa čeprav bo še zaposlen na šoli!"

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Knavora 2
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Upravna enota Mozirje je ljubljanski nadškofiji pred nedavnim včasno upravljanje dodelila okoli 8.100 hektarjev gozdov in zemljišč v Zgornji Savinjski dolini, ki ji jih je po drugi svetovni vojni z nacionalizacijo odvzela takratna revolucionarna oblast. Nadškofija obljublja, da bo z gozdovi ravnala kot dober gospodar.

Reševanje denacionalizacijskega zahtevka ljubljanske nadškofije za vrnitev gozdov in zemljišč v Zgornji Savinjski dolini (skupaj gre za 11.257 hektarjev) se vleče še iz časa, ko je bil sprejet zakon o denacionalizaci-

Ena nič za nadškofijo

ji. Največjo krivdo, da se je vračanje tako zavleklo, nosijo številni poskusi sprememb zakona o denacionalizaciji in njegove različne razlage. Kot je znano, je še pred leti kar nekaj časa v zraku viselo vprašanje, ali je stavbe in zemljišča mogoče vračati v naravi ali je mogoče dobiti samo odškodnino zanje. Ko so različni organi odločili, da je mogoče gozdove vrniti tudi v naravi, je stvar stekla hitreje, vendar pa so se pojavile nove težave. Zaradi domnevno pove-

vpisati v kataster in izločiti iz denacionalizacijskega zahtevka, česar pa občine, ki so njihove lastnice, zaradi velikih stroškov postopka niso želele storiti. Ker bi slednje lahko vračanje odvzetih gozdov, s tem pa tudi celotno denacionalizacijo zavleklo za več let ali celo desetletij, se je mozirska upravna enota odločila, da bo gozdove in zemljišča skupaj s cestami vrnila Ljubljanski nadškofiji, ta pa se bo nato z njenimi lastnicami, občinami, sama dogovorila, kako bodo

njih je tudi odločba, ki se nanaša na vrnitev 8.100 hektarjev gozdov v Zgornji Savinjski dolini. Dokler ne postane pravomočna, bo, kot je nedavno odločila Upravna enota Mozirje, ljubljanska nadškofija omenje-

dobila vsaj v upravljanje, dokler denacionalizacijski postopek ne bo pravomočno končan, pomeni, da se stvari vendarle premikajo. Tudi zato so v ljubljanski nadškofiji v posebni izjavi za javnost takšno odločitev pozdravili. Kot so zapisali, so z odločitvijo Upravne enote Mozirje zadovoljni, saj "reševanje dolgotrajnih odprtih vprašanj kaže na to, da živimo v pravni državi, ki spoštuje sprejete zakone". Pri tem so predstavniki nadškofije obljubili, da bo nadškofija pri upravljanju gozdov spoštovala načela dobrega in odgovornega oskrbnika, več o tem in samem postopku pa bodo povedali tedaj, ko bo postopek denacionalizacije končan, saj ne želijo vplivati na sam proces.

Kot že rečeno, nedavna odločba Upravne enote Mozirje še ne pomeni, da je ljubljanska nadškofija gozdove dokončno dobila nazaj, zato bodo morali v nadškofiji za popolno zadovoljstvo ali morebiti nezadovoljstvo počakati, da bo denacionalizacijski postopek pravomočno končan. Kdaj naj bi se to zgodilo, ni znano, sodeč po nedavni izjavi pravosodne ministrice Zdenke Cerar, da je mogoče celotno denacionalizacijo končati v enem letu, pa bi se moralo slednje zgoditi najpozneje do konca naslednjega leta.

Aleš Kocjan

Večinoma gozdovi

Ljubljanski nadškofiji je bilo na območju Slovenije po vojni odvzetih okrog 36 tisoč hektarjev površin, največ na Gorenjskem. Večina odvzetih površin so gozdovi.

čane vrednosti gozdov se z njihovo vrnitvijo ni strinjalo Gozdno gospodarstvo Nazarje, ki je gozdove dobilo od Sklada RS za gozdove včasno upravljanje oziroma do končanja denacionalizacijskega zahtevka in se je na vse odločbe upravne enote in drugi organov vztrajno pritoževalo. Zapletlo se je tudi pri vprašanju cest, ki potekajo skozi gozdove. Slednje so namreč dobile status javne dobrine, kar je pomenilo, da jih po zakonu o denacionalizaciji ni mogoče vračati v naravi. Glede na to bi bilo torej treba ceste geodetsko odmeriti,

uredili to vprašanje. S tem sicer na upravni enoti tvegajo, da bodo njihove odločbe ob morebitni pritožbi na višjih ravneh razveljavljene (javnih dobrin se namreč po zakonu o denacionalizaciji ne more vračati v naravi), vendar pa druge rešitve na upravni enoti praktično niso videli.

Bitka dobljena, vojna še ne

Do zdaj je na ta način mozirska upravna enota izdala osem delnih odločb, od katerih jih je pet že postalo pravomočnih, tri pa še čakajo, da to postanejo. Ena izmed sled-

V ljubljanski nadškofiji so z odločitvijo mozirske upravne enote zadovoljni, hkrati pa zagotavljajo, da bodo z gozdovi, ki so jih dobili včasno upravljanje, ravnali kot dober gospodar.

ne gozdove dobila včasno upravljanje. Odločba, na katero se je po pričakovanjih pritožilo Gozdno gospodarstvo Nazarje, a ga je upravna enota zavrnila, ker je menila, da gozdno gospodarstvo ni stranka v postopku, pa še ne pomeni, da so gozdovi preneseni v trajno last nadškofiji, vendar ob dejstvu, da jih je nadškofija

BUM prijateljstva

V Ankaranu v teh dneh poteka mednarodni projekt BUM prijateljstva, ki ga organizira Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Projekt je namenjen mladim civilnim vojnim invalidom iz Bosne in Hercegovine, ki se družijo z mladimi z enako usodo – usodo mladih nemočnih invalidov.

Projekt BUM prijateljstva organizira Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS). Gre za samostojno, prostovoljno mladinsko vzgojno društvo, odprto za vse ljudi. Osrednje poslanstvo ZSKSS je vzgoja otrok in mladih, ki so razdeljeni v različne starostne skupine: najmlajši volčiči in volkuljice (8-10), izvidniki in vodnice (11-15) ter najstarejši (16-20) popotniki in popotnice. Skavti in skavtinje imajo redna tedenska srečanja, med letom pa še več izhodov, zimski in poletni tabor. Poleg dejavnosti v lokalnih enotah skavtski voditelji pripravljajo projekte na regijski, državni in mednarodni ravni.

Eden takšnih projektov je BUM prijateljstva, ki je prvič potekal poleti 2000. Ideja za projekt je pršla s strani takratnega vodje JRS v Bosni in Hercegovini patra Marjana Šefa. Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) se je na

ponudbo odzvalo in sprejelo organizacijo poletnega tabora za mlade civilne vojne invalide. Tabor je namenjen družbeni, psihološki in fizični rehabilitaciji civilnih vojnih invalidov skozi vsakdanje življenje in sodelovanje v skupini ter različnih aktivnostih. Tako udeleženci izkusijo tudi enakopravnost med različnimi narodnostmi in veroizpovedmi, med zdravimi in invalidi ter med spoloma.

Druženje v Ankaranu

ZSKSS je tudi letos pripravil tabor, ki poteka v dneh od 31. julija do 8. avgusta. Organizira in vodi ga 14 skavtskih voditeljev. Skupina civilnih vojnih invalidov iz Bosne in Hercegovine šteje 25 otrok in mladih,

pripadnikov vseh treh narodnosti. Tabor je v Ankaranu. V tem času si bodo mladi ogledali Ljubljano, Blejsko jezero, Postojnsko jamo in seveda slovensko obalo. Poleg vsakdanjih psiholoških in socialnih delavnic, plavanja in iger v vodi je poskrbljeno tudi za športne aktivnosti, kot so sedeča odbojka, plezanje, jahanje, letenje z letalom in jadranje. Tudi letos so k sodelovanju povabili zanimive goste, ki pripravljajo delavnice bobnanja, čaranja ... in predavanja z diapozitivi o alpinizmu, Sloveniji, slovenskih gorah ...

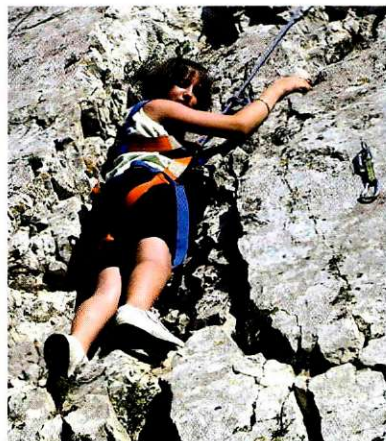
Kjer je volja, je tudi pot

Mladi civilni vojni invalidi prek druženja z mladimi s podobnimi

težavami krepijo samozavest; sodelovanje pri aktivnostih, ki so izziv tudi za zdravega človeka, pa jih vzpodbuja k nadaljnjemu delovanju in vrača voljo do življenja. Na uspešnost projekta ne kažejo samo ohranjanje stikov udeležencev tabora, ampak tudi življenje mladih civilnih vojnih invalidov, ki se po vrnitvi domov odločajo za delovanje v aktivnostih, ki so jih spoznali v taboru BUM prijateljstva (primer: šest udeležencev je po vrnitvi iz Slovenije začelo trenirati sedečo odbojko). Upajmo, da bo tudi letošnji tabor vлил novega upanja vsem zbranim in jim vrnil voljo do življenja, dela, športa, ustvarjalnosti, ki so jo v nesreči mnogi izgubili. **Mihaela Praprotnik**

Sedeča odbojka je za udeležence precej zanimiva.

Najpogumnejši so se odločili tudi za plezanje.

Na taboru BUM prijateljstva ne manjka zabave in prijetnega druženja.

Najhujša nesreča

Le dan po huđi železniški nesreči na severozahodu Turčije, ki je zahtevala najmanj 36 mrtvih in 81 ranjenih, so se v državi pojavile zahteve po odstopu prometnega ministra Binalija Yıldirimu. Na vlaku je bilo 240 potnikov, med njimi tuji državljani. Nesreča vlaka je bila za tursko vlado velika zadrega, saj je uvedbo hitrega vlaka na turskih železnicah razglasila za

enega izmed svojih največjih projektov. Takoj po nesreči so se oglasili nekateri inženirji in dejali, da so vlado opozarjali, da stari tiri na progi Carigrad—Ankara ne bodo vzdržali

vožnje hitrih vlakov. Vlak je bil na poti iz Carigrada v Ankaru in je vozil s hitrostjo 125 kilometrov na uro, ko se je iztiril v bližini kraja Sakarya. Vzrok ene od najhujših železniških nesreč v Turčiji v zadnjih letih za zdaj ni znan.

Berlusconijev brat obsojen

Zaradi izdajanja napačnih računov je bil na milanskem sodišču obsojen Paolo Berlusconi, mlajši brat italijanskega premierja Silvia Berlusconija. Sodnik mu je prisodil štiri mesece zapore, ker je prek svojega podjetja Simec med letoma 1991 in 1996 na nezakonit način iz mestne blagajne pridobil 86 milijonov evrov. Podjetje Simec, ki se ukvarja z uničevanjem smeti, je namreč mestni občini Milano zaračunavalo previsoko ceno za odstranjevanje smeti. Paolo Berlusconi je bil že leta 2002 obsojen na 21 mesecev pogojne zaporne kazni zaradi korupcije in davčne utaje, s čimer je občino oškodoval za 49 milijonov evrov. Leta 1998 pa je bil obsojen na enoletno zaporno kazen, ker

je podkupil lokalne predstavnike občine Pieve Emanuele v bližini Milana, da bi si pridobil dovoljenje za graditev igrišča za golf in 200 stanovanj.

Nezadovoljni Srbi

Blokade cest so v Srbiji že več let preizkušeno sredstvo delavcev in kmetov, ki poskušajo tudi na tak način od vlade izsiliti večje plače ali zvišanje odkupnih cen za svoje pridelke. Zdaj pa te metode uporabljajo tudi zaposleni. Tako so delavci Rudarsko-talilniškega bazena (RTB) iz Borra blokirali odsek avtoceste Beograd—Niš in povzročili velike prometne zastoje, zaradi blokade pa naj bi prišlo tudi do preložitve začetka zasedanja republiške skupščine, saj številni poslanci niso mogli priti pravočasno v Beograd. Srbski finančni

minister je zato obtožil enega najbogatejših Srbov in večinskega lastnika mobilne telefonije (Mobtel) Bogoljuba Karića, da zlorablja lastno televizijo (BK Telekom) za spodbujanje stavk v Srbiji in za rušenje vlade Vojislava Koštunice. Sicer pa so zaposleni v RTB, ki jih je več kot dva tisoč, od srbske vlade zahtevali, da za njihovo povsem ubožano podjetje zagotovijo investicijska posojila, ki bi omogočila oživitve proizvodnje kot tudi zvišanje plač vsem zaposlenim do ravni državnega povprečja.

Posmrtni ostanki

Obred premestitve relikvij Marije Fjodorove, matere zadnjega ruskega carja Nikolaja II., bo potekal 26. septembra leta 2006 in ne leto prej, kot so sprva načrtovali. Poslednja želja Fjodorove je bila, da bi bila

pokopana v družinski grobnici v Sankt Peterburgu. Fjodorova je umrla leta 1928 v starosti 81 let na Danskem, kamor je pred ruskimi boljševiki prebegnila leta 1919. Zdaj je pokopana poleg svojega očeta, danskega kralja Kristijana IX. v kapeli kraljeve katedrale v kraju Roskilde. Nikolaj II., s pravim imenom Nikolaj Aleksandrovič Romanov, je bil rojen leta 1868 kot najstarejši sin in naslednik ruskega carja Aleksandra III. Za carja je bil ustoličen 1894. Po oktobrski revoluciji leta 1917 so ga boljševiki internirali v Jekaterinburgu in ga poleti 1918 z vso družino umorili.

Umetniško središče

Štiristo tisoč zabave željnih mladih, ki so se leta 1969 udeležili festivala Woodstock, bo na ta dogodek lahko obujalo spomine, ko bodo odprli umetniški center, ki bo nadaljeval tradicijo javnih koncertov na odprtem. Z deli so začeli v Bethelu v okrožju Sullivan severno od New Yorka, prizorišču glasbe Woodstock in umetnostnega sejma, ki je zaznamoval generacijo mladih med ameriško

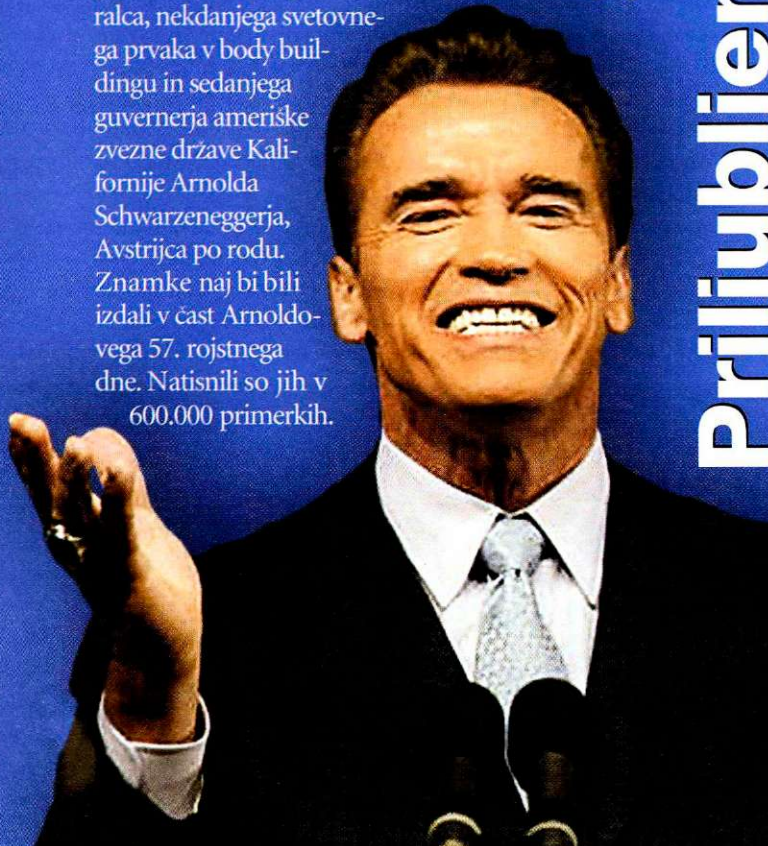

vojno v Vietnamu v 60. letih. Večina tistih, ki so se udeležili tridnevnega koncerta, je sedaj v srednjih 60., ostali so jim spomini na goloto, mir in ljubezen. Središče bodo predvidoma odprli leta 2006, konferenčni center in glasbeno šolo pa leta 2012.

Devetletniki o lepoti

Rezultati raziskave, v katero je bilo vključenih 2.000 otrok, starih med 9 in 14 let, so pokazali, da je 20 odstotkov otrok v Nemčiji že razmiš-

Avstrijska pošta je v teh dneh izdala posebno zbirko poštne znamke s podobo ameriškega filmskega igralca, nekdanjega svetovnega prvaka v body buildingu in sedanjega guvernerja ameriške zvezne države Kalifornije Arnolda Schwarzeneggerja, Avstrijca po rodu. Znamke naj bi bili izdali v čast Arnoldovega 57. rojstnega dne. Natisnili so jih v 600.000 primerkih.

Priljubljeni

ljalo o plastičnih operacijah, skaterimi bi popravili svoj videz. Najpogosteje so otroci navajali želje po obraznem liftingu, liposukciji in operacijah nosu. Na samem vrhu seznama je liposukcija za odstranjevanje odvečne maščobe s pasu in stegen, saj je veliko deklic prepričanih, da so predebele. Skrb zaradi čezmerne telesne teže pa ni značilna samo za deklice, ampak tudi za čedalje več dečkov.

Našli stare relikte

Arheologi so blizu Kurska našli ostanke kamenodobne umetnosti. Gre za okoli 17.000 let star predmet, izrezljan iz mamutovega okla, predmet pa bi lahko uprabljali za takratno primitivno čaščenje. Relikt so našli na

polju, kjer je morda nekoč stal cel zaselek kamenodobnega človeka. Znanstveniki pravijo, da je to izjemno dragocena najdba, saj po vsem svetu beležijo manj kot sto predmetov iz kamene dobe. Predmet z desetcentimetskimi premerom in debeline 2 centimetra na enem delu upodablja konjski torzo z zelo detajlirano grivo.

Osvetlitve ne bo

Prehrambeno podjetje Kraft Foods se je zaradi protestov okoljevarstvenikov in politikov odpovedalo načrtovani osvetlitvi najvišje gore v Nemčiji – vrha Zugspitze v bavarskih Alpah. Podjetje je hotelo z več kot stotimi žarometi za 15 minut osvetliti vrh 2963 metrov visoke gore, s tem pa opozoriti na svoja prizadevanja za varstvo narave. Lokalni opozicijski politiki in okoljevarstvene skupine, kot je Nemski alpski klub, ki se zavzemajo za varovanje Alp, so namero označili

kot komercializacijo narave. Podjetje se je nato osvetlitvi odpovedalo, čeprav je dobilo dovoljenje bavarskih oblasti, ki so menile, da ne bi pomembneje vplivala na okolje.

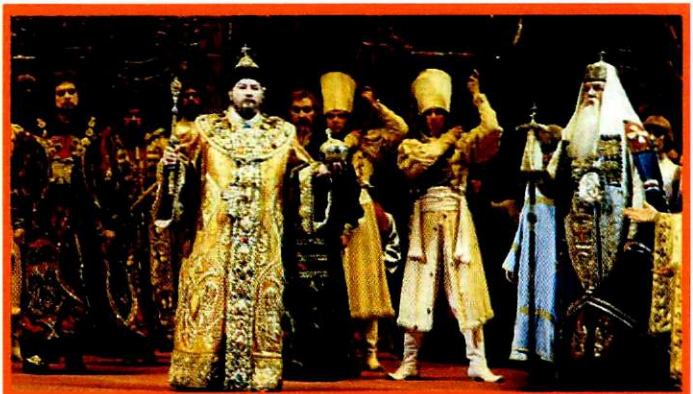
Črne luknje

Slavni astrofizik Stephen Hawking je na konferenci o splošni relativnosti in gravitaciji v Dublinu predstavil novo teorijo o črnih luknjah. Dejal je, da te mogočne, skrivnostne črvine, nastale iz nekdanjih zvezd, ne uničijo vsega, kar pogoltnejo, temveč lahko izbruhajo tako materijo kot energijo v spremenjeni obliki. Hawking pravi, da črne luknje sicer ohranijo svojo vsebino eone dolgo, vendar se same sčasoma izrodijo in umrejo. Ko se črna luknja razgradi, pošlje svojo preoblikovano vsebino nazaj v neomejeno vesolje, od koder je prišla. Informacije ostanejo čvrsto v našem vesolju.

Čeprav je Hawking zaradi bolezni od svojih dvajsetih let paraliziran in priklenjen na invalidski voziček, potuje in predava po vsem svetu.

Agatha najbolj priljubljena

Nedavna anketa, s katero so želeli ugotoviti, kdo izmed avtorjev kriminalnih romanov je med britanskimi bračci najbolj priljubljen, je na prvo mesto postavila znamenito Agatho Christie. Pisateljica, ki je umrla leta 1976, je ustvarila like detektivov Hercula Poirota in Miss Marple. Po vsem svetu je prodala več kot dve milijardi izvodov, njeni ro-

Veliko gledališče v Londonu

Po 18 letih se je v London vrnilo Veliko gledališče iz Moskve, ki velja za enega najmočnejših baletnih središč na svetu. Ruski baletniki so z baletno predstavo Don Kihot Leopolda Minkusa v Kraljevi operni hiši (Royal Opera House) navdušili občinstvo, najbolj prepričljiva pa sta bila Marija Aleksandrova in Sergej Filin. Umetnostni kritiki so opozorili tudi na nastope Alekseja Lopareviča v naslovnih vlogi in Aleksandra Petukovega, na kostumografijo, orkester in dirigenta Pavla Sorokina. Londončani si bodo lahko ogledali skupaj pet baletov Bolšoj teatra, med njimi Labodje jezero, Romea in Julijo ter Spartaka.

mani pa so bili tudi pogosto ekrinizirani. Na drugem mestu ankete, v kateri je odgovarjalo okoli 1.500 vprašanih, je avtor Sherlocka Holmesa sir Arthur Conan Doyle, sledi pa mu ameriška pisateljica Patricia Cornwell. Vprašani so izbirali tudi najljubšo filmsko sceno, ki vključuje lik detektiva. Izbrali so znameniti prizor, ko detektiv David Mills (Brad Pitt) v filmu Sedem režiserja Davida Fincherja v kartonski škatli najde glavo svoje soproge (Gwyneth Paltrow).

Jugoslovanska umetnost v Haagu

Le lučaj stran od Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije je haški mestni muzej (Gemeentemuseum) postavil na ogled del zbirke Narodnega muzeja iz Beograda. Razstava, naslovljena Beograd - Pariz, opozarja, da so se avantgardne umetniške smeri, rojene v Parizu, razširile po vsej Evropi, pri čemer so zajele tudi jugoslovanske umetnike 20. stoletja. Z več kot 200 eksponati iz beogradskega muzeja razstava poudarja podobnosti med deli Moneta, Picasa, Renoirja ali Kandinskega in njihovih jugoslovanskih sodobnikov Dobrovića, Petrovića in Petrova. Do 22. avgusta bo tako na ogled del zbir-

ke beogradskega muzeja, ki je ni bilo mogoče videti že od leta 1996.

Žeparji

Zaradi vse pogostejših krajev v zagrebškem javnem prevozu so se pristojne službe odločile za akcijo opozorilnih nalepk z napisom "Kje je vaša denarnica?". Z njimi so opremili vse zagrebške mestne avtobuse in tramvaje. Namen akcije je ozaveščanje ljudi. Po podatkih zagrebške policije se je število krajev v prvi polovici leta v Zagrebu povečalo za 105 odstotkov v primerjavi z istim obdobjem lani. Največ žeparjev je v tramvajih in avtobusih med jutranjimi in popoldanskimi prometnimi konicami, navzoči pa so tudi na krajih, kjer je velika gneča. Žeparji so zelo spretni in imajo natančno izdelane in uigrane tehnike dela. Policija poudarja,

da meščani žeparjem pogosto olajšajo delo, zato jih opozarjajo, naj skrbijo za svoje stvari, ko se vozijo z mestnimi avtobusi in tramvaji.

Zakoni ekonomije

Na trgu vsakega kitajskega mesta boste, če seveda znate kitajsko, slišali približno naslednje: "Poglejte to čudovito stvarco! Narejena je v Ameriki!" ali "Najboljša angleska čokolada!" Tako je na Kitajskem skoraj z vsako stvarjo. Če kdo želi kupiti katerega od pristnih kitajskih izdelkov, ki ne sodi v obvezen nabor spominkov, ga bodo vneto prepričevali, da je zahodno blago oziroma vsaj blago, narejeno po zahodnih vzorcih, kakovostnejše. Medtem ko so police trgovin na Zahodu prepolne izdelkov, narejenih na Kitajskem, pa Kitajsko samo pozira zahodna produkcija, kar se čuti na vsakem koraku, v trgovinah, lokalih s hitro prehrano, hotelih in celo v umetnosti, literaturi in arhitekturi. Popolnoma kitajsko trgovino je tako že zelo težko najti, Kitajci pa se čudijo, zakaj Evropejci tako iščejo trgovine s staro kitajsko šaro in nočejo v sodobna trgovska središča, ki so na razpolago v Šanghaju in Pekingu. Stvar je šla pri Kitajcih že tako daleč, da želijo nekatere ženske roditi v tujini samo zato, da bi imeli njihovega otroka za tujca, ker to velja za prestižno.

Pomoč življenju

Tehnologije, ki so jih razvili za vesoljska potovanja, so bile dolgo časa nagrade za države, ki so pošiljale ljudi in naprave v vesolje. Dve novi napravi, ki sta bili narejeni s pomočjo Nase in Evropske vesoljske agencije, pa so kmalu začeli uporabljati tudi na Zemlji, in sicer v bolnišnicah, kjer jih uporabljajo za lovljenje škodljivih mikroorganizmov. Čistilci zraka, ki so jih najprej naredili za uporabo v vesoljskih plovilih, so danes nameščeni tudi po evropskih bolnišnicah. Sistem se imenuje Immunair in pomaga tudi pri čiščenju zraka pri alergijah. Naprava uniči vse škodljive in tudi najodpornejše mikroorganizme – od glivic in plesni naprej. Vsebnost bakterij v zraku in v okolici zmanjšuje skoraj za 100 odstotkov. Druga taka naprava je uporabna za raziskave lobanje pri pacientih, posebej kadar gre za preiskovanje oteklivosti možganov. Na pogled je podobna infrardečemu mikroskopu in je popolnoma neškodljiva v nasprotju z rentgenskimi žarki. Tako lahko zdravniki in vesoljski inženirji skupaj naredijo veliko več za zdravstvo.

Glavni razlog

Pred kratkim je bil mračni sloves Japonske kot države, kjer je največ samomorov na svetu, spet potrjen. Lani si je življenje vzelo 34.427 Japoncev. Več kot četrtnina samomorov se zgodi zaradi finančnih težav. Po zadnjih podatkih je na Japonskem 94 samomorov na dan. Največkrat naredijo samomor ljudje srednjih let in tisti, ki odhajajo v pokoj. Lani je bilo 70 odstotkov samomorilcev moških, starih 40 let ali več. Najbolj zaskrbljivo pa je, da se je v zadnjem času znižala starostna meja najmlajših samomorilcev. Med mladostniki, ki so sklenili končati svoje življenje, je 60 odstotkov osnovnošolcev in srednješolcev. Število samomorov je na Japonskem dvakrat večje kot v Veliki Britaniji in kar trikrat večje kot število umrlih v prometnih nesrečah. Japonska vlada je že obljubila, da bo sprejela ukrepe, ki bodo zavirali "epidemijo", kakor temu pravijo. Do nje je prišlo zaradi ekonomskega upada v azijskih državah med letoma 1997 in 1998.

Gibraltar

Britanski nacionalni arhiv je pred kratkim javnosti razgrnil do sedaj skrite dokumente, v katerih izraža zaskrbljenost glede razmnoževanja kolonije gibraltarskih makakov. Kaže, da je bilo to vprašanje politično pomembno za britanske oblasti. Izročilo namreč pravi, da bo Britanija morala prepustiti Gibraltar Franciji, ko na njem ne bodo več živeli makaki. Britanski premier je leta 1944 pisal ministrstvu za kolonije, naj vzdržuje število teh živali na Gibraltarju, vendar nikjer ni zapisano, na kakšen način naj to počne. Od tega časa naprej so opice opazovali in guverner Gibraltarja je moral vsakih šest mesecev v London pošiljati seznam z imeni opic in njihovo starostjo. Tudi britanska kraljica je namenila vsak dan nekaj denarja za vzdrževanje vsake od opic. Toda leta 1967 so se razmere za gibraltarske makake spet poslabšale, saj je primanjkovalo samcev, in njihovo število se je nevarno zmanjšalo. Čez tri leta se je stanje spet popravilo. Ta čas na Gibraltarju živi 160 makakov.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežemo, da bom naročnik Demokracija najmanj ena leto!

cena: 550 SIT

Protesti proti
palestinski
oblasti v Gazi

Fotografije: Reuters

Slovo od Arafata?

Zaradi palestinsko-izraelskega konflikta večkrat prezremo, kako močno sta obe družbi tudi notranje razdeljeni. Medtem ko lahko Izrael te notranje delitve večinoma rešuje z uveljavljenimi mehanizmi demokracije in pravne države, lahko imajo delitve med Palestinci bolj uničujoče posledice. Deloma zaradi izraelske okupacije in deloma zaradi napak svojega lastnega vodstva se Palestinci ne morejo pohvaliti niti z delujočo demokracijo niti s pravnim redom.

Desetletja konfrontacije z Izraelom so notranje spore potisnila na obrobje. Tako so se problemi postopoma kopičili, korupcija, nepotizem in neučinkovitost palestinskih oblasti pa so postajali čedalje očitnejši. Napoved izraelske vlade premierja Ariela Šarona o umiku izraelskih vojakov in evakuaciji naseljencev iz Gaze do konca prihodnjega leta je spodbudila novo dilemo: kako sprejeti izraelski umik in predvsem kdo bo prevzel dejanski nadzor nad Gazo, ko tuje zasedbe ne bo več. Ob tej dilemi pa so se vrnili tudi stari problemi, ki so jih palestinske oblasti prej poskušale pomesti pod preprogo.

Problem Arafata

V središču problema je nesporno palestinski voditelj Jaser Arafat. Pri starosti 74 let je na oblasti že tri desetletja in pol, sprva kot voditelj Palestinske osvobodilne organizacije, zadnjih deset let kot predsednik avtonomnih palestinskih oblasti v Gazi in na Zahodnem bregu. Kot simbol predstavlja palestinski boj za lastno državo, toda kot dejanski voditelj je čedalje večji problem za svoj lastni narod.

Dokler so kritike na Arafatov račun prihajale predvsem od zunaj,

mu niso mogle bistveno škodovati. Napadi s strani njegovega starega sovražnika Šarona so kvečjemu dodatno krepili njegovo legitimnost med lastnim ljudstvom. Ko je izraelska vojska praktično omejila njegovo gibanje na središče palestinskih oblasti v Ramali na Zahodnem bregu, mu je res zmanjšala možnost za neposreden stik tako z lastnim ljudstvom kot s tujino, vendar ga je hkrati postavila v vlogo mučenika.

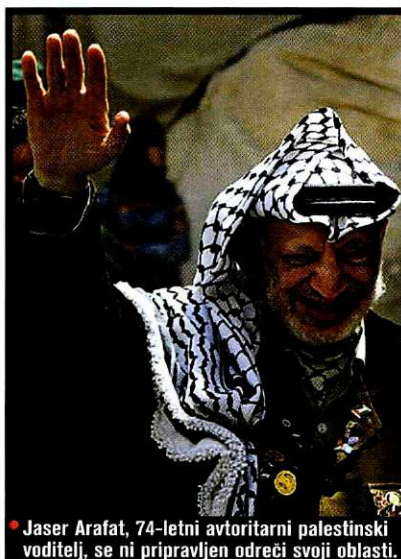
Tudi mednarodni pritisk, predvsem s strani ZDA, da se mora Arafat odreči tolikšni koncentraciji moči, kot jo ima, ne bi imel pravega učinka, če ne bi bili Arafatove popolne prevlade v kombinaciji z ne-

učinkovitostjo palestinske oblasti naveličani tudi ljudje, ki so Arafatu politično sicer blizu. Posledica je bila ločitev med Arafatovo predsedniško funkcijo in položajem premierja. Toda vse to ne bi imelo nobenega smisla, če bi premier ostal brez pravih pristojnosti. Med temi igrata osrednjo vlogo nadzor nad denarjem in nad palestinskimi varnostnimi silami, oboje pa je bilo za Arafata temelj njegove oblasti.

Oblast za vsako ceno

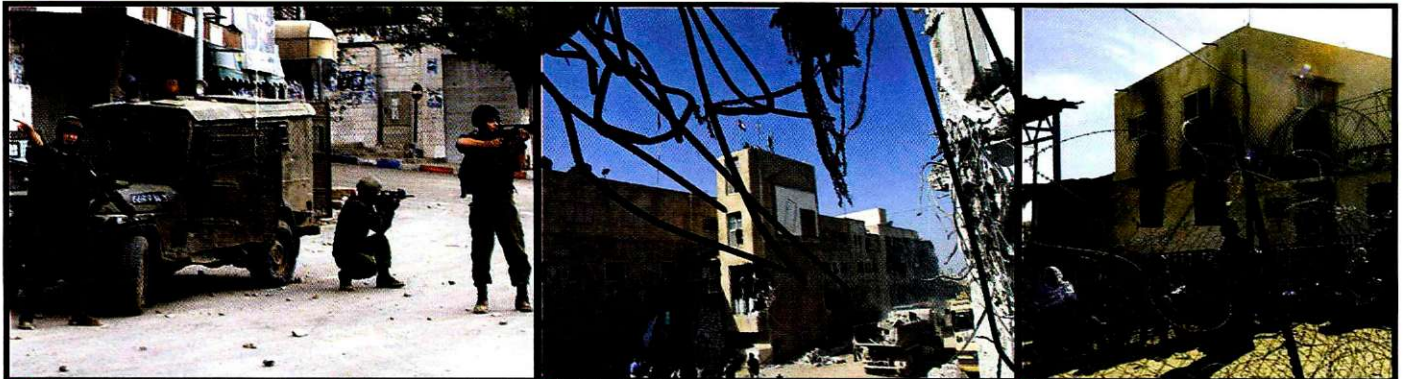
Kljub starosti in bolezni si Arafat ne želi, da bi se njegova oblast zožila na kakšno simbolično protokolarno funkcijo, pa kakršne koli časti bi mu že prinašala. Kot vedno si tudi tokrat želi predvsem ohraniti realno moč. Še vse doseganje sodelavce, ki so postali premočni in so začeli veljati za njegove morebitne naslednike, je odslovil, da ne bi po naključju ogrozili njegovega oblastnega monopola.

Ko gre za varovanje njegove oblasti, Arafat ne izbira sredstev. Preganjanje in zastraševanje intelektualcev, borcev za človekove pravice in cenzura medijev so pod palestinskimi avtonomnimi oblastmi precej običajni. Pogosto gre za rep- »

• Jaser Arafat, 74-letni avtoritarni palestinski voditelj, se ni pripravjen odreči svoji oblasti.

• Napovedani umik izraelski vojakov z zasedenih palestinskih ozemelj je med Palestinci že sprožil boje za nadzor nad Gazo.

• Arafatov bunker v Ramali na Zahodnem bregu: zaradi izraelske prepovedi gibanja Arafat že dve leti ni obiskal Gaze.

• Požigi in ugrabitve so za nekatere nekdanje Arafatove zaveznike način političnega boja.

resijo, ki nima nobene zveze z varnostno grožnjo, ki jo predstavlja Izrael, ampak gre preprosto za varovanje Arafatove osebne oblasti.

Glede na to seveda ni nenavadno, da sta se v manj kot enem letu za odstop odločila oba dosedanja palestinska premierja: najprej Mahmud Abbas, nato še sedanjí premier Ahmed Kurej. Oba sta izhajala iz kroga Arafatovih starih političnih zaveznikov. Oba sodita v Arafatovo politično gibanje Fatah in se od njega po političnih stališčih bistveno ne razlikujeta. V obeh sporih je tako šlo skoraj izključno za problem delitve pristojnosti, ki sem jim Arafat ni hotel odreči, niti Abbas niti Kurej pa nista tako navivna, da bi prevzemala odgovornost za vladanje brez realne moči.

Skorupmirani bratranec

Z nemiri v Gazi so se politični spori med Palestinci prvič v večji meri prenesli na ulico. Nemire je izzval sam Arafat, ko je za prvega človeka varnostnih sil v Gazi izbral svojega bratranca Muso Arafata. Ne le da je bila ta poteza že sama po sebi neokusna zaradi očitnega nepotizma, ampak je Musa Arafat za mnoge problematičen že sam po sebi. Med mnogimi Palestinci velja namreč za kombinacijo najslabših lastnosti palestinskih oblasti: korupcije, brutalnosti in neučinkovitosti. Hkrati je Jaser Arafat zamenjal prejšnje vodstvo varnostnih sil v Gazi. Čeprav so bili tudi odstavljeni voditelji nesporno lojalni Arafatu, je očitno presodil, da niso dovolj "njegovi" – vsaj ne toliko kot njegov družinski član Musa.

Arafatov ukrep je v trenutku izzval gibanje, ki so ga nekateri Pa-

lestinci označili kar kot "intra-fateh". Gre za besedno igro iz palestinske oznake za vstajo intifada, pri čemer tokrat ne gre za vstajo proti tujcem, ampak za notranji upor proti lastni oblasti. Nosilci te vstaje so v veliki meri mlajši Palestinci, ki pa so politično večinoma vezani prav na Arafatovo gibanje Fatah.

Zdi se, da je do nemirov prišlo v trenutku, ko so na stran Arafatovih kritikov in zagovornikov reform stopili tudi mnogi pripadniki skrajnih skupin, kakršne so brigade mučenikov Al Aksa, paravojaško krilo Fataha, znano tudi po svojih terorističnih akcijah. Njihovi pripadniki pa imajo ne glede na to, ali se upirajo Arafatu ali Izraelcem, težave z uporabo konvencionalnih političnih metod.

Ugrabitve in požigi

Poleg normalnih protestov so tako nekateri izbrali tudi precej problematične metode. Proti korupciji v palestinskih oblasteh so na primer protestirali tako, da so ugrabili enega od policijskih šefov v Gazi, enega palestinskega uradnika in še štiri Francoze, ki so skrbeli za humanitarno pomoč (najbrž le zato, ker so bili ravno v bližini). Policij-

skega šefa so bili pripravljene izpustiti le pod pogojem, da ga oblasti razrešijo s položaja. Podobne oblike protesta so vključevale tudi požig policijske postaje in zasedbo zgradbe lokalnih oblasti. Prebivalci so se odzvali zaskrbljeno: Kako nas bo policija varovala, če ne zmore varovati niti svoje lastne zgradbe?

Ker je klasična palestinska policija šibka, strankarske milice, kakršne so brigade Al Aksa, pa delujejo predvsem po ukazih svojih lokalnih poveljnikov, je anarhija precejšnja, razvoj dogodkov pa težko predvidljiv. Mnogi komentatorji vidijo v dogodkih predvsem generacijski konflikt, v katerem so se mladi pripadniki in simpatizerji Fataha naveličali prevlade starejše generacije, zbrane okoli Arafata. Poleg tega bi lahko nekateri nekdanji Arafatovi sodelavci oblikovali lastno politično stranko in resno konkurirali gibanju Fatah. Med njimi so Mohamed Dahlan, nekdanji poveljnik varnostnih sil v Gazi, in Nabil Amr, nekdanji minister za informiranje. Oba sta danes med najostrejšimi Arafatovimi kritiki.

Arafatov taktični umik

Tudi med tistimi, ki so se v kon-

frontaciji postavili na Arafatovo stran, so očitno taki, ki bi za obračun s političnimi nasprotniki uporabili kar enake metode, kot jih uporabljajo v boju proti svojim sovražnikom Izraelcem. Arafatovega političnega nasprotnika Nabila Amra je tako v Ramali ranil neznan ostrostrelec. Nekateri so si upali pri tem na glas izreči sum, da za poskusom umora stoji nekdo, ki je blizu Arafatu ali morda celo on sam. "Oseba, ki je za to odgovorna, ni navaden posameznik, ampak precej velik in močen človek v Fatahu," je v ostri razpravi dejal Azmi Šaibi, poslanec v palestinskem parlamentu. Arafat je obljubil preiskavo dogodka.

Seveda zna biti Arafat pragmatičen, sicer se ne bi toliko let obdržal na oblasti. Po protestih v Gazi je preklical odločitev o povišanju svojega bratranca, ga vrnil na staro vodilno mesto v varnostnih silah Gaze, na svoje prejšnje položaje pa so bili imenovani tudi nekdanji voditelji varnostnih sil v Gazi. Premierja Kureja je prepričal, da vsaj za zdaj ostane na svojem položaju in se odreče odstopu. Obljubil je, da bo upošteval vse njegove predloge, čeprav je temu – glede na dosedanjo Arafatovo prakso – težko verjeti. Skepti-

• Mahmud Abbas/Ahmed Kurej: dva odstopa v manj kot enem letu – nekdanji in sedanjí premier sta imela težave pri delitvi pristojnosti z Arafatom.

• Musa Arafat: prva Jaserjeva kadrovska izbira v Gazi je za mnoge Palestince simbol neučinkovitosti, korupcije in brutalnosti.

čen ostaja tudi sam Kurej, ki se je odločil, da za zdaj ostane na položaju, vendar bolj kot vršilec dolžnosti.

Toda ker so bile Arafatove zadnje poteze samo povod za zadnje nemire, vzroki pa so globlji, se situacija niti po tem Arafatovem taktičnem umiku ni bistveno izboljšala. Napetosti ostajajo, s tem pa tudi možnost večjih neredov in morda celo daljšega brezvladja v Gazi.

Dober simbol, slab voditelj

Palestinci so glede Arafata razdvojeni, podobno kot je dvojna njegova vloga. Kot živi simbol palestinskega

• Pripadniki teroristične organizacije Hamas: nevarna alternativa palestinski oblasti za nadzor nad Gazo

Krepitev vloge premierja in sprememba Arafatove vloge v protolarnega predsednika ali celo nekakšnega monarha bi bila za Arafata tako še toliko idealnejša. Toda zdi se, da bi Arafat prej privolil in uničenje sebe (Izraelci ga, kot kaže, nočejo ubiti in ga s tem spremeniti v večno idealiziranega mučenika) in svojega naro-

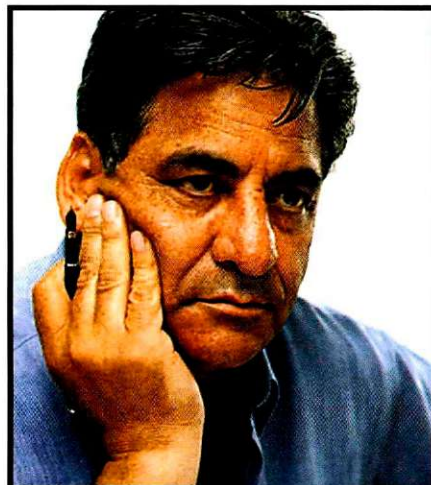
koristil boje za oblast v Fatahu in poskušal sam prevzeti nadzor nad Gazo po izraelskem umiku.

Negotove alternative

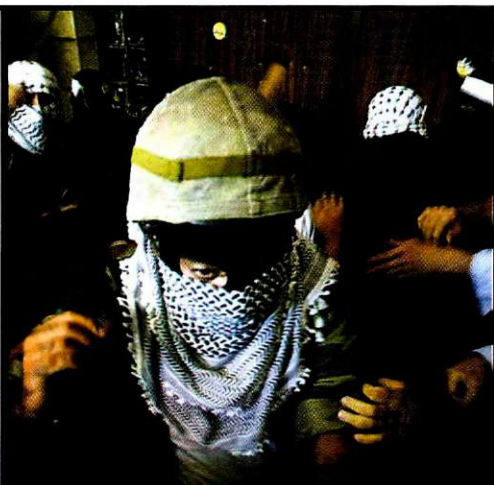
Tudi če Fatah v Gazi ohrani oblast, hkrati pa odreče poslušnost Arafatu, je veliko vprašanje, kdo bo potem dejansko nadzoroval to pa-

zoru (čeprav še vedno spoštujejo njegovo simbolično vlogo), vendar je vprašanje, ali lahko nekdo, ki kot sredstvo političnega boja uporablja bombe in ugrabitve, postane kaj boljši voditelj od Arafata.

V vsakem primeru lahko po napovedanem izraelskem umiku iz Gaze pričakujemo stopnjevanje bojev za oblast med tamkajšnjimi palestinskimi voditelji na osebni in strankarski ravni: zdaj predvsem znotraj samega Fataha, verjetno pa tudi med Fatahom in Hamasom. Nikakor pa se po izraelskem umiku iz Gaze ne bo več mogoče izgovarjati na tujo okupacijo. Palestinci bodo morali prevzeti svojo usodo v svoje roke. Če se palestinske oblasti

• Nabil Amer: je za poskusom umora nekdanjega palestinskega ministra in sedanjega Arafatovega političnega nasprotnika stal sam Arafat?

• Pripadniki brigad mučenikov Al Aksa: nekdanji Arafatovi ekstremistični zavezniki se obračajo proti njemu.

• Mohamed Dahlan: bi zmerni reformist in Arafatov kritik lahko postal novi palestinski voditelj?

naroda in njegovega boja za lastno državnost se zdi nenadomestljiv in mnogi bi si palestinsko državo težko sploh predstavljali brez Arafata. Kot dejanski voditelj pa se zdi čedalje bolj neučinkovit, oddaljen od dejanskih potreb Palestincev in celo osovražen.

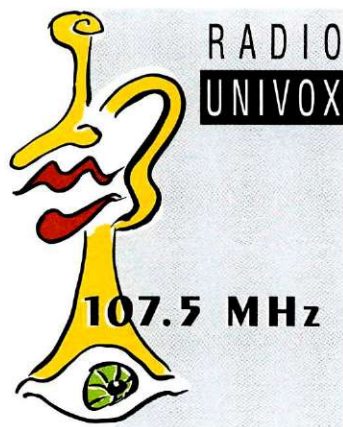
da, kot da bi se odrekel svoji moči, ki jo ljubosumno čuva že četrto desetletje. Agonija se tako nadaljuje.

Poznavalci menijo, da zadnji dogodki še ne pomenijo konca Arafatove oblasti, prav verjetno pa je, da pomenijo začetek konca. Kljub temu pa navdušenje starih Arafatovih kritikov v tujini – od izraelskih do ameriških vladnih krogov – verjetno ni pretirano upravičeno. Res je, da so zmerni mlajši palestinski politiki, kakršen je Mohamed Dahlan v Gazi, za Izrael in za ZDA veliko bolj zaželen pogajalski partner kot Arafat, ni pa nobenega poročstva, da bodo Arafatovi nasledniki kaj boljši

lestinsko vladajočo stranko in s tem tudi palestinsko oblast. Zdi se namreč, da so palestinski zmerni reformisti, ki so se pripravljani pogajati z Izraelom o umiku izraelske vojske iz Gaze, v svoji kritiki Arafata našli zaveznika med ekstremisti. Mladenci iz brigad Al Aksa se ponekod odrekajo Arafatovemu nad-

ob tem ne bodo reformirale in predvsem demokratizirale, Gazo ob odsotnosti močnega voditelja čaka predvsem vladavina oboroženih tolp, ki bodo vsaka po svoje skrbele za "red". Takšna Gaza pa bi bila nevarna tako za svoje palestinske prebivalce kot za svoje (izraelske) sosede.

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografiji: Dane Kostric

Je direktor Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani in profesor za javno upravo in upravno pravo na isti fakulteti. Po prvih demokratičnih volitvah je bil član Slovenske demokratične zveze (SDZ) in prvi pravosodni minister v Demosovi vladi. Iz tistega časa je znano, da je Pirnat pretrgal komaj začeto skupščinsko razpravo polkovnika JLA Milana Aksentijevića, ker je ta govoril v srbohrvaščini. Tudi zato je sodil med ministre, ki jim je bilo v tistem času posvečeno največ medijske pozornosti. Po razpadu SDZ je postal predsednik Narodnih demokratov, ti so se pozneje priključili SKD in kasneje SDSS, sam pa se je pri tem umaknil iz aktivne politike. Z njim smo se pogovarjali o Zboru za republiko, še vedno nerešeni problematiki t. i. izbrisanih, ustavnem sodišču in nekaterih njegovih najbolj "vročih" odločbah.

Nedavno smo vas lahko videli med udeleženci Zbora za republiko. Kako ste videli in doživeli ta zbor?

Po svoje nekoliko nostalgčno, vendar mi je bilo takoj jasno, da ta zbor ni in ne more biti kakšna reminiscenca nekdanjega Demosa. To pa preprosto zato, ker razmere niso takšne, kot so bile takrat. Sam sem sicer šel na zbor iz zanimanja, in če bi po naključju prišel do besede, bi na to tudi opozoril. Sam zbor sem videl kot določeno konsolidiranje opozicije, pri katerem je popolnoma jasno, da je bilo spodbujeno z nekaterimi konkretnimi dogodki na zunanjem ministrstvu in oeno Dimitrija Rupla, kaj in kako se bo dogajalo.

Če vas prav razumem, menite, da je Dimitrij Rupel vse skupaj načrtoval?

Dimitrij Rupel je opazil, da je mogoče pred dvajsetimi leti napačno ocenjeval položaj, in je zdaj prestopil v nasprotni politični pol. Vendar jaz temu prestopu tako kot nekateri ne bi dajal večje teže. Živimo v sistemu, kjer vladajo stranke, zato se bomo morali navaditi, da če nekdo prestopi na drugo stran, to ne more biti ključni politični dogodek.

Bi lahko Ruplov prestop kljub temu po vašem mnenju pomembneje vplival na poli-

je v vzponu, in se ji nato pravočasno pridružiti. To je mogoče kdaj v politiki celo hvale vredno, včasih pa je lahko tudi zelo učinkovito.

Če strnemo ugotovitve večine udeležencev, ki so razpravljali na Zboru za republiko, je ključna ugotovitev skoraj vseh, da se je dolgoletna vladavina ene stranke v zadnjih letih izpridila in da so zato potrebne korenite spremembe. Se strinjate s takšno ugotovitvijo?

Na splošno bi lahko rekel, da so spremembe vedno potrebne. Vedno so stvari, s katerimi nisimo zadovoljni. Gotovo je razumno in politično higienično, potem ko je bila ena stranka na oblasti dvanajst let, da se oblast zamenja. Če je namreč ena stranka na oblasti zelo dolgo, se nevarnosti klientelizma, nepotizma in drugih škodljivih učinkov povečajo. Žal pa nikakor ne morem pritrditi tezi, da smo na neki usodni točki v zgodovini slovenskega naroda. Konec koncev smo članica Nata in EU, prav tako pa nič ne kaže, da bi se lahko dogajalo še kaj dramatičnega. Je pa res, da si bomo morali v prihodnje v tako veliki skupnosti, kot je EU, vseskozi prizadevati za ohranjanje svoje identitete. Že zdaj moramo vedeti, da za to ne bo dovolj en sam dogodek, ampak se bo moral ta proces odvijati ves čas.

membno se mi zdi poudariti zlasti slednje. Pri tem sem na enakem stališču kot opozicija, saj je vpliv sedanje prepletenosti politike in gospodarstva veliko večji, kot ga lahko normalno zdravo gospodarstvo še prenese.

Kakšen vpliv imate pri tem v mislih?

V mislih imam dejstvo, da je država še vedno v preveliki meri lastnica kapitala v gospodarskih družbah in da si nekateri še vedno na vse načine prizadevajo za ohranitev sedanjih monopolov. Govorijo sicer o potrebi po ohranjanju nacionalnega interesa (banke, pivovarne ...), v resnici pa je v ozadju samo skrita želja po ohranjanju sedanjih monopolov. Takšno zavzemanje je lahko prej škodljivo kot koristno in v veliki meri škodi našemu gospodarstvu.

Torej se strinjate s tistimi, ki pravijo, da je treba državo bolj odpreti za tuja vlaganja?

Se strinjam, čeprav se tudi zavedam, da lahko prevelika odprtost prinese tudi tveganja. Ampak tveganja so tu zato, da jih izkoristimo in da tudi z njihovo pomočjo zgradimo zdravo in učinkovito gospodarstvo, od katerega bomo imeli na koncu koristi vsi.

Pa se ne bojite, da bi se nam lahko ob prevelikem odprtju trga za tuje vlagatelje zgodilo podobno, kot se je zgodilo Čehom, ki so jim večino donosnih in perspektivnih podjetij prevzeli tuji, sami pa so ostali le še lastniki manjših in nepomembnih obratov?

Menim, da tuje lastništvo samo po sebi ni slabo, če država zagotovi ustrezno obdavčenje dobičkov, varstvo zaposlenih in varovanje okolja. Lek je dober primer, kako lahko tuje lastništvo poveča gospodarsko učinkovitost. Resen problem je seveda selitev proizvodnje na

Ustavno sodišče je treba uravnotežiti

Pogovor z
dr. Rajkom Pirnatom

tično dogajanje? Bi lahko pomembno pripomogel k političnemu preobratu?

Kot sem dejal, sam prestop nima kakšnega usodnega pomena, gotovo pa je, da bodo te volitve pomembne in da lahko pride do pomembnih sprememb v sestavi vlade. K temu lahko pripomore tudi Rupel. Navsezadnje je zelo spreten politik, ki zna vedno presoditi, katera opcija

Slednje poudarja tudi večina udeležencev različnih zborov in razprav, ki se posvečajo tej temi. Katere so poleg tega, kar ste že omenili, glavne točke, za katere si bomo morali prizadevati v EU?

Gotovo so to večja gospodarska učinkovitost, večja konkurenčnost in odprava prevelike prepletenosti politike in gospodarstva. Po-

trge s cenejšo delovno silo (npr. Tobačna tovarna), vendar bodo v nekaterih panogah k temu prisiljeni tudi domači lastniki, saj je pri nas za te panoge (npr. tekstilna in obutvena industrija, proizvodnja papirja) delovna sila preprosto predraga in dolgoročno nima smisla, da država z odpuščanjem, javnimi dajatvami in drugimi državnimi pomočmi to preprečuje. Pri »

» privatizaciji je pomembno tudi vprašanje, kaj država počne z denarjem, ki ga za to dobi – temu je namenjena mnogo premajhna pozornost javnosti in medijev. V prvi vrsti pa mislim, da je treba vsaj omogočiti, če že ne vzpodbujati nove tuje in tudi domače investicije.

Menite, da je napoved predsednika vlade, da bo Slovenija v naslednjih desetih letih postala gospodarsko ena najbolj razvitih članic EU, realna?

Težko bi rekel, da je to napoved. Bolj razumem, da je premier govoril o upanju, da bo tako. Ali je to realno ali ne, ne vem, zagotovo pa bi bil ta cilj brez vključitve v EU povsem nemogoč.

Že prej ste omenjali, da je država v preveliki meri lastnica premoženja. Kar se tega tiče, je bilo na zadnjem srečanju Foruma 21 slišati zanimivo tezo, da bi morala država državno premoženje dati v upravljanje zasebnikom. Kaj menite?

To bi bila pa najslabša izbira.

Zakaj?

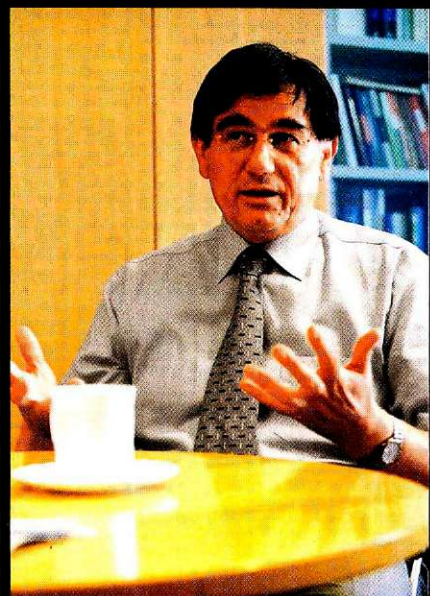
Ker bi država na ta način izgubila nadzor nad upravljanjem tega premoženja. Sam sicer ne vem, kako so si predlagatelji zamislili prenos upravljanja na operativni ravni, vendar pa menim, da takšen način daje veliko možnosti za korupcije. Navsezadnje smo nekaj podobnega že imeli v obliki različnih agencij za privatizacijo, ki jim je vlada dala v upravljanje državno premoženje, pa se je to izkazalo kot relativno slabo in neuspešno.

Kakšen način bi bil po vašem mnenju najboljši?

Moje mnenje je, naj se izvede še ena relativno transparentna privatizacija, in sicer tako, da se državno premoženje oceni, proda, izkupiček od prodaje pa nakaže v proračun in uporabi za javne infrastrukturne projekte. To bi bila verjetno veliko boljša varianta kot pa varianta, po kateri se da premoženje v upravljanje zasebnikom. To so zame, oprostite, popolne neumnosti, ki so posledica politične splošnosti vrha gospodarskih družb in vrha politike.

Mogoče tudi zato ne preseneča, da je ideja o takšnem upravljanju prišla prav iz Foruma 21, kjer se tesno prepletajo gospodarski interesi posameznikov in visoka politika in kjer imajo nekateri posamezniki zagotovo interes, da prek politike uresničijo svoje načrte. Kako vi gledate na omenjeni forum?

Sam forum do zdaj še ni naredil nič konkretnega, tako da bi o njem težko rekel kaj določnega. Lahko pa po njegovem članstvu presodim, da gre za izrazito direktorski lobi. Kaj

Forum 21 bi se moral preoblikovati v politično stranko, ker bi v tem primeru nastopal veliko transparentneje, hkrati pa bi bil podvržen enakemu (strožjemu) nadzoru kot vse druge stranke. Društva za takšne združbe preprosto niso namenjena in takšno zlorabo bi bilo po mojem mnenju treba prepovedati z zakonom.

natančno bo ta počel, ne vem, je pa po eni strani jasno, da gre za uveljavljanje političnih, hkrati pa tudi lastnih gospodarskih interesov.

Katerih?

Predvsem želje po ohranjanju monopolov, o katerih sem že govoril.

Ali kot strokovnjak za javno upravo menite, da je sedanja oblika, pod katero deluje forum, kot je znano, deluje kot društvo, primerna za takšno združbo?

Mislim, da ni primerna in da gre v tem primeru za neke vrste zlorabo te pravne oblike. Veliko boljše bi bilo, če bi se denimo forum preoblikoval v politično stranko, ker bi v tem primeru

Živimo v sistemu, kjer vladajo stranke, zato se bomo morali navaditi, da nekdo prestopi na drugo stran.

nastopal veliko transparentneje, hkrati pa bi bil podvržen enakemu (strožjemu) nadzoru, kot vse druge stranke. Društva takšnim združbam preprosto niso namenjena in takšno zlorabo bi bilo po mojem mnenju treba prepovedati z zakonom.

Menite, da obstaja realna možnost, da se forum preoblikuje v stranko? Janša je denimo dejal, da se bo forum preoblikoval v stranko, samo če bo levim strankam na volitvah slabo kazalo.

V zadnjem času je slišati nekatere namige, naj bi to storili. To seveda pozdravljam, ker pomeni, da bodo pod enakim nadzorom kot vse druge

stranke in bodo morali predstaviti program, ki ga do zdaj še nisem videl. Bi pa lahko, če bo do preoblikovanja v stranko prišlo, po mojem mnenju precej zmešali štrene sedanjim strankam.

Omenili ste, naj bi se forum preoblikoval v stranko. Ste slišali o tem kaj konkretnega?

Ne, konkretnih in verodostojnih izjav o tem nisem slišal.

Pa preidiva zdaj od političnih k bolj pravnim vprašanjem. V zadnjih tednih je ustavno sodišče v zelo kratkem času zavrnilo zahtevo za presojo ustavnosti sklepa DZ, s katero je ta zavrnil pobudi Branka Grimsa in Sandre Letica za razpis predhodnega referendumu o t. i. sistemskem zakonu. Ustavni sodniki so namreč presodili, da je državni zbor ravnal prav, ko je zavrnil njuni zahtevi za referendum, ker naj bi bil namen njunih pobud zavlačevanje uresničitve odločbe ustavnega sodišča o t. i. izbrisanih. Kako komentirate tako odločitev?

Moram priznati, da nisem videl celotnega besedila, tako da to odločitev ustavnega sodišča težko presojam. Je pa moje načelno stališče v tej zadevi takšno, da je treba prvotno odločbo ustavnega sodišča ne glede na to, ali se z njo strinjamo ali ne, spoštovati in na koncu rešiti tako, kot je odločilo ustavno sodišče.

Odločilo je, da je treba t. i. izbranim izdati dopolnilne odločbe o priznanju statusa stalnega prebivališča za nazaj. Naj to politika naredi z zakonom ali neposredno na podlagi odločbe ustavnega sodišča?

Moje mnenje je, da bi bilo to treba narediti z zakonom. Lahko bi sicer to naredili tudi neposredno na podlagi odločbe ustavnega sodišča, vendar menim, da je tista znamenita osma točka prvotne odločbe premalo izdelana in premalo določna, da bi se to dalo izvesti. Tako razmišlja-

nje se je do zdaj že pokazalo kot pravilno, saj je ministristvo do zdaj izdalo odločbe samo tistim štirim tisočim, ki so bili s to točko pokriti, pri drugih pa se je zataknilo in čakajo na zakon. Bi pa rad na mestu, ko je govor o tem, ali odločbe izdajati neposredno na podlagi ustavne odločbe ali za to sprejeti poseben zakon, še dejal, da nikakor ni nujno, da se dopolnilne odločbe izdajajo neposredno na podlagi odločbe ustavnega sodišča. Obrazložitev, v kateri je ustavno sodišče to zapisalo, namreč ni zavezujoča. Zavezujoč je le izrek.

V vsakem primeru je sprejetje bodisi sis-

temskega, bodisi ustavnega zakona nujno?

Tako je. Če zakona ne bo, bo ostal problem nerešen. Kljub temu sem prepričan, da bo prej ali slej sprejet, čeprav je treba računati, da bo verjetno prišlo še do kakšne zahteve po naknadnem referendumu. Menim, da bi bilo za reševanje primera izbranih celo dobro, da v vlado pride opozicija ali vsaj njen del, saj bi bil v tem primeru problem lažje rešljiv. Zavedati se namreč moramo, da ga bo treba prej ali slej rešiti in da bi, tudi če bi vsa zadeva prišla pred evropsko sodišče za človekove pravice, slednje verjetno odločilo podobno.

Bi opoziciji v primeru zahteve po zakonodajnem referendumu uspelo z zahtevo, da se sedanji sistemski zakon ne sprejme oziroma se ustrezno popravi? Kot je znano, je ena izmed zahtev, da se v njem natančno določi, kako bo v primeru sprejetja zakona z odškodninami.

To je odvisno od tega, na kakšno stališče se bo postavilo ustavno sodišče. Opozoriti pa je treba, da je v t. i. odločbi o referendumu o džamiji to sodišče precej široko presojalo nagibe vlagateljev pobude za zbiranje podpisov in glede na te nagibe presojalo ustavno dopustnost referendumu. Tudi glede izbranih bi lahko ugotovilo, da je namen predlagateljev preprečiti zakonsko rešitev problema izbranih.

No, pri vprašanju, kje in kako naj se gradi džamija v Ljubljani, so se ustavni sodniki postavili na stališče, da naknadni referendum ni mogoč, ker naj bi bil njegov namen preprečevanje graditve džamije in s tem onemogočanje ustavno zagotovljene pravice do svobodnega izražanja vere. Bi lahko v tem primeru ustavno sodišče ugotovilo nekaj podobnega, denimo, da bi se postavilo na stališče, da referendum ni dopusten, ker pomeni preprečevanje odločbe ustavnega sodišča?

Tudi lahko. Bomo videli. Kot rečeno, vse bo odvisno od tega, na čigavo stališče se bo postavilo ustavno sodišče. Kar pa se tiče odločbe o

džamiji, moram reči, da imam o njej pomisleke zlasti zato, ker se je ustavno sodišče v obrazložitvi postavilo na stališče, da je že samo iz mnenja o tem, kaj je z referendumom mislil predlagatelj, mogoče skleniti, da je vprašanje neustavno. Mislim, da bi moralo tu ustavno sodišče bolj kot to, da je ugibalo, kaj je nekdo z referendumom mislil, gledati na objektivne rezultate referendumu oziroma kakšen bi bil objektivni rezultat referendumu. V konkretnem primeru bi denimo to pomenilo, da džamije ne bi bilo mogo-

Gotovo je razumno in higienično, potem ko je bila ena stranka na oblasti dvanajst let, da se oblast zamenja.

če postaviti na predlagani lokaciji, ne pa tudi, da džamije sploh nikjer ni mogoče graditi. Na slednje bi lahko upravičeno sklepali šele, če bi se zahteve po referendumu ponavljale za več lokacij.

Menite, da je ustavno sodišče z zavrnitvijo zahteve 12.000 podpisnikov za referendum kršilo pravico do referendumu?

Ne morem ravno reči, da jo je kršilo, je pa vanjo poseglo in jo omejilo. Slednje pa ne pomeni, da takšna odločitev ni ustavna, saj ustavno sodišče konec koncev samo interpretira, kaj je ustavno.

Dotakniva se zdaj samega ustavnega sodišča. Če izhajam iz vašega prejšnjega odgovora, pomeni, da je vse, kar odloči ustavno sodišče, ustavno, ker je to sodišče že samo po sebi presojalec ustavnosti in zato ne more izdati protiustavne odločbe. To nekoliko spominja na tisto teološko misel, da iz boga ne more iziti nič nebožjega, ker je vse v njem božje. Kaj pa se zgodi, če se bog ali v našem primeru ustavno sodišče nekoliko preveč nagne na levo ali na desno oziroma – preprosto rečeno – podleže političnim pritiskom? Za sedanjo sestavo ustavnega sodišča namreč pravijo, naj bi bila precej pod vplivom Cirila Ribičiča.

Moram reči, da sem imel na začetku tudi sam pomisleke, ali je pametno, da Ciril Ribičič, s katerim se sicer zelo dobro razumem, takoj, potem ko je končal svojo politično funkcijo, prevzame funkcijo ustavnega sodnika, vendar so potem ti pomisleki odpadli. Končno je on pravni strokovnjak in kot tak po mojem prepričanju dobro sodeluje pri sprejemanju pravno utemeljenih odločitev. Seveda pa se je treba vedno zavedati, da ima vsak ustavni sodnik svoje politično prepričanje in neko splošno svetovno-nazorsko orientacijo, ki v odločitvah, ki jih izdaja ustavno sodišče, zagotovo kdaj pa kdaj prideta do izraza. Ustavni sod-

niki pač ne živijo v nekih pravnih nebesih, neodvisno od svojih vrednostnih sistemov in orientacij. Tudi zato recimo ameriško vrhovno sodišče analizira svojo sestavo in jo skuša na podlagi tega čim bolj uravnovežati, čeprav se včasih zgodi, da se celotna orientacija sodišča nagne bolj na eno ali na drugo stran. Bill Clinton je imel denimo to srečo, da je lahko na mesto sodnikov vrhovnega sodišča imenoval kar nekaj ustavnih, s čimer je spremenil celotno vrednostno orientacijo sodišča. Podobno se dogaja pri nas. Zna-

no je, da v sedanji sestavi prevladuje bolj liberalna, pogojno rečeno levo orientirana vrednostna orientacija, vendar zaradi tega še ne moremo reči, da je ustavno sodišče pod vplivom ene ali druge politične stranke ali opcije.

Zagotovo pa ni preveč dobro, če se ustavno sodišče preveč nagiba v eno ali drugo stran.

Zagotovo ni. To je tudi ena redkih stvari, pri kateri se strinjam z Matevžem Krivicem, ko pravi, da bi ga bilo treba svetovnonazorsko uravnovežati.

Ima slovenski pravni red kakšno varovalko, če se izkaže, da so odločitve sodišča preveč naklonjene eni opciji?

Slovenski pravni red posebne varovalke za to nima. Takšna varovalka je ideja delitve oblasti, v kateri ima vsak najvišji organ zadnjo in glavno besedo. Konec koncev lahko državni zbor, če presodi, da ustavno sodišče ni odločilo pravilno, sprejme ustavni zakon in s tem njegovo odločbo obide.

Menite, da je takšen zakon v primeru t. i. izbranih še mogoče sprejeti?

Je mogoče, vendar je veliko odvisno od tega, kakšna bo sestava prihodnje vlade.

Kam odhajate na dopust (z dr. Pirnatom smo se pogovarjali konec julija, tik preden je odšel na dopust, op. A. K.)?

Preteklo zimo sem imel prometno nesrečo, zato se bojim, da bom moral še kar nekaj časa hoditi po različnih zdraviliščih. Malo nameravam iti tudi na morje, vendar verjetno ne predaleč.

Na Hrvaško?

Ena od možnih opcij je, vendar še nisem povsem odločen. Ena od možnosti je tudi kakšna druga država v Sredozemlju, vendar pa je vse odvisno od tega, kaj mi bodo svetovali zdravniki.

Prijeten dopust, kjer koli že boste.

Hvala.

Aleš Kocjan

Beneški Slovenci do prihoda Italije niso poznali tlačanstva. V Beneški Sloveniji so na dan "sv. Škurinca" organizirali pomembno etnološko in kulturno prireditev Veliko sosiednjo, kot še danes imenujejo nekdanji volilni obred samouprave Beneških Slovencev pod Beneško republiko in oglejskim patriarhom. Z obeh strani meje se ga je udeležilo skoraj dva tisoč ljudi.

V organizaciji slovenskih kulturnih društev so tudi sredi letošnjega poletja v Špetru Slovenov in tamkajšnji srednjeveški cerkvi na dan "sv. Škurinca" pripravili t. i. Veliko sosiednjo,

Velika sosiednja

ki se je udeležila množica domačinov in upraviteljev sosednjih občin, tudi iz livških vasi, ki so svoj čas spadale pod Beneško republiko. Iz Slovenije sta se od vidnejših predstavnikov obreda udeležila Lojze Peterle, poslanec v evropskem parlamentu, in Zdravko Likar, načelnik UE Tolmin.

Spomin na staro samoupravo

In kaj predstavlja Velika sosiednja oz. "Velik aregno Nadiških dolin", se

skih kmetov v času, ko so bili drugod slovenski kot tudi kmetje drugih narodnosti v veliki meri tlačani. Pomeni avtonomijo, prostost in v današnjem času zahtevo po demokraciji, kakršne ti rojaki v takšni meri politično nimajo niti danes, saj Italija zavlačuje z uresničevanjem varstvenega zakona. To pa pomeni, da se nadaljuje prikrita asimilacija. Svoje ljudi in oblastnike v Italiji želijo spomniti, da so imeli kot Slovenci v tistih časih v javni rabi slovensčino, s

sih vash in zaselkih, so bile t. i. sosiednje vaskih gospodarjev. Te je vodil vaski župan. Višja stopnja so bile t. i. velike sosiednje, ki so združevale "dekane" Landarske in Mirenske doline. Najvišji organ pa je bila velika sosiednja vseh dolin. Ta se je sesla enkrat letno v središču Nadiških dolin v Špetru Slovenov pri cerkvi, kjer je tekla razprava o skupnih problemih celotne Benečije.

Letos se je obred začel v špetrski župnijski cerkvi s pesmijo Ivana Trin-

Med pozdravi so zapeli še vrsto tradicionalnih nabožnih pesmi in tudi za tiste, ki so prišli iz drugih krajev, je bilo pretresljivo slišati stare pesmi, ki so jih njihovi predniki peli po cerkvah, od koder je potem zal Italija pregnala slovensko molitev in pesem. Naj jih nastejem le nekaj: Lej, nebesa so se odparla, V sakramentu in povsod na Slovenskem znani Marija skož življenje, Usmiljeni Jezus, Pred Bogom poklekimo! in še Na kolena dol pa-

je vprašal izvoljeni Daniel Bucovaz (beri: Danjel Bukovac) in razložil, da pomeni najprej zgodovinski spomin, slovensko istovetnost in ponos na veliko redkost tukajšnjih svobodnih sloven-

katero so uresničevali svojo samoupravo na vseh upravnih ravneh, tudi v sodstvu in pri volitvah. Torej to ni bilo le kakšno posvetovanje pod lipo. Najnižja stopnja, organizirana po manj-

ka Beneška družina, ki je nekakšna neformalna himna rojakov v teh krajih: "Mi smo beneška družina, /vsiem veselje pojemo./Buog naj živi vse Slovenje/ in naj da nam vsiem dobro."

dimo!, Sveti Peter, Tebi Marija ...

Na ta dan so prvič zapeli tudi pesem svojega rojaka Nina Špehonje, ki jo je zložil prav za to priložnost: "Naj živi naša Benečija! Ohrani Bog vse Be-

nečane, daj jim živeti u miru, jubit se ko bratri, se pomagat u useih prtriebah. Daruj, Buog, tuoj mir, buozim judem, ki so dobre voje. Naj živi naša Benecija!”

Potem so odšli v sprevedu po starih poteh do cerkve sv. Škurinca, kjer so “možje an žene” izvolili nove “velike dekane landarske an mirenske banke an velikega dekana Nediških dolin”.

Stara tradicija

Volitve so potekale po stari navadi: vsak od volivcev je “upičil” svojo posebno “voliuno palco” z okrašeno kljuko na vrhu, simbolom oblasti, blizu palice določenega kandidata. Tako je bil za “dekana” izvoljen tisti, ki je imel ob svoji največ volilnih palic.

Letos je ta velika moralna čast za “landarsko banko” pripadla sovoedenjskemu županu Lorenzu Cernoi (Černoji). Iz “mirenske banke” pa je bil izvoljen dreski župan Tarcisio Donati. Za veliko sosiednjo oz. za velikega dekana Nadiških dolin pa je prisegel odbornik “garmiškega komuna” (garmiške občine) Daniel Bucovaz. Odprl je “starinske mašne bukva, napisana v glagilici, stari slovanjski pisavi”. Te hranijo v špetskem župnijskem arhivu. Kot “priča” je bil navzoč špetski “famošter” in dekan msgr. Marino Qualizza, tudi urednik dvojezičnega katoliškega lista.

Veliki dekan je potem pred vsemi ponovil svoje obveze in naloge, ki

jih je prevzel za tekoče leto. Na koncu je še rekel: “Rad bi teu, de naše stare navade bi se ne zgubile in de naš slovenski jezik bi ratu buj močan.” Na kulturnem področju je posebej poudaril dve odmevni pobudi, ki postajata tradicija: natečaj špetske občine Naš domači jezik in pobudo podbeneške občine Kal v poeziji.

“Vse bolj pa postaja aktualna naloga odprtja okna v slovenski svet širše od že dokaj ozaveščenih Nadiških dolin. Landarsko jamo, edinstven naravni in sakralni spomenik, kjer je kapelico in oltar uredil Jernej iz Loke, je treba obuditi v slovenski zavesti tukajšnjih ljudi in tistih v Sloveniji ...” Kot tretjo stvar je priporočil varstvo naravne in kulturne dediščine Nadiških dolin. Matajur, sveta gora Beneških Slovencev, je neprestano ogrožena s postavitvijo raznih radarjev v komercialne namene ali zato, ker jo želi nekdo razvrednotiti. Bogat program Velike sosiednje 2004 se je iztekel s predstavo Beneškega gledališča, ki je uprizorilo predstavo Čikulini iz Kravarja po dokumentih iz Čedajskega kapitlja. Letošnja novost praznovanja je bila klasična tržnica, na kateri so domači obrtniki, umetniki in kmetje pokazali, kaj znajo. Bukovac je pohvalil to idejo in izrazil upanje, da bo tega še več, saj se bodo ljudje teh dolin le s pridnostjo in podjetnostjo rešili iz vsestranske krize, v katero so bili potisnjeni.

Miran Mihelič

Sixpack

V Mali galeriji je na ogled kratek, a natančen prerez slovenskih arhitekturnih birojev, ki so v zadnjih letih pritegnili precej medijske pozornosti, tako lokalne kot mednarodne. Imenuje se Sixpack.

Sixpack – sodobna slovenska arhitektura je naslov razstave, ki predstavlja šest mladih slovenskih arhitekturnih praks. Razstava je bila doslej postavljena že v Genovi, Rimu, Firencah, Londonu in Dublinu, po ljubljanski “postaji” pa bo potovala še v Buenos Aires, Peking, Rotterdam in Texas. Razstavo Sixpack si bo v Mali galeriji mogoče ogledati do 22. avgusta.

O ustvarjalcih

Sixpack so: Bevk Perovič arhitekti (Matija Bevk, Vasa Perovič), Dekleva Gregorič arhitekti (Aljoša Dekleva, Tina Gregorič), Elastik (Mika Cimolini, Igor Kebel), Maechtig Vrhunc arhitekti (Tomaž Maechtig, Urša Vrhunc), Ofis architects (Rok Oman, Špela Videčnik) in Sadar Vuga arhitekti (Jurij Sadar in Boštjan Vuga). Vsi si delijo mednarodno izkušnjo, saj so pred ustanovitvijo birojev v Sloveniji svoje znanje dopolnjevali v različnih pomembnih arhitekturnih okoljih - Architectural Association v Londonu, Berlage Institute v Rotterdamu in UCLA v Los Angelesu.

Barbara Kavtčnik

10 let Radia Ognjišče

Majhni, a opazni.
Radio Ognjišče.
Že 10 let.

P.S. Vroča številka
za majčke: 01/512-11-26

<http://radio.ognjisce.si>

Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

na kratko

Razstava o Karajanu v Salzburgu

Ob 15. obletnici smrti Herberta von Karajana (1908-1989) Muzej moderne umetnosti v Salzburgu prikazuje razstavo o življenju in delu tega glasbenika. Težišče postavitev z naslovom Herbert von Karajan – njegovo življenje v dokumentih in fotografiji bo zasebna stran uspešnega in priljubljenega dirigenta. Razstava, ki je na ogled od 25. julija do 29. avgusta, je nastala v sodelovanju s centrom Herbert von Karajan na Dunaju, ki hrani dirigentovo dediščino. Karajan se je rodil 5. aprila 1908 v Salzburgu kot sin zdravnika. Spektakularna kariera ga je vodila od Ulma prek Aachna do Berlina. Po vojni so mu zaradi članstva v nacionalsocialistični stranki prepovedali delovati v Nemčiji, zato je leta 1947 odšel v dunajsko Državno opero, katere direktor je bil med letoma 1957 in 1964. Od leta 1955 je kot vodja Berlinskih filharmonikov spet deloval v Nemčiji. Kot glasbeni direktor in član direktorija je do leta 1988 zaznamoval podobo salzburskega festivala. Umrl je 16. julija 1989 v Salzburgu.

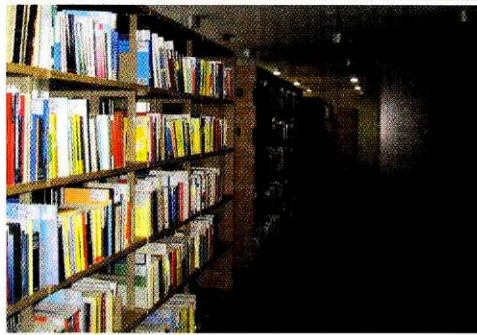

Herbert von Karajan

V že obnovljenem delu knjižnice poteka izposoja knjig v prostem pristopu.

Na Ravnah na Koroškem so v lanskem letu slovesno odprli prvi obnovljeni del koroške osrednje Knjižnice dr. Franca Sušnika, ki ima prostore na ravenskem gradu. Sledila je obnova (ki še vedno poteka) okoli 500 let starega osrednjega, najlepšega dela poslopja, ki bo predvidoma končana sredi septembra.

Koroška knjižnica napreduje

Celoten projekt obnove osrednje koroške knjižnice, ki na ravenskem gradu domuje od ustanovitve knjižnice leta 1949, bo veljal skupaj okoli 930 milijonov tolarjev. Naložba predstavlja velik zalogaj za ravensko občino, ki bo za njo namenila 390 milijonov, poleg tega je 400 milijonov tolarjev prispevalo ministrstvo za kulturo, dobrih 76 milijonov ministrstvo za gospodarstvo, 42 milijonov tolarjev pa so namenile občine Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem.

Koroška osrednja knjižnica spada med deset največjih slovenskih knjižnic in razpolaga z

več kot 250.000 enotami. Gre za odlično knjižnico s tradicijo. Vrednost obnove v drugi fazi znaša 280 milijonov tolarjev, poleg tega pa je potrebnih še deset milijonov tolarjev za opremo. Dela za zdaj potekajo po načrtih, spremeni pa jih lahko le morebitno zgodovinsko odkritje v okviru posega v zunanjo ureditev poslopja, ki ga bo nadziral zavod za spomeniško varstvo.

Knjižnica s tradicijo

Koroška osrednja knjižnica spada med deset največjih slovenskih knjižnic in razpolaga z

več kot 250.000 enotami. V že obnovljenem delu knjižnice poteka izposoja knjig v prostem pristopu, v prostorih, ki jih sedaj obnavljajo, pa sta predvideni dve čitalnici in domoznanski oddelek, posebne zbirke, prireditvena dvorana in razstavišče s kavarno ter prostori za upravo in tehnič-

no službo. V pritličju stavbe bodo obnovili tudi grajsko kapelo, v katero bodo po besedah ravnanskega župana Maksimiljana Večka postavili obnovljen lapidarij ostankov rimskega kopaljšča, ki so jih našli v reki Meži v Dobji vasi. Takšen objekt je na Koroškem nadvse dobrodošel. **B. K.**

na kratko

Mednarodna jazz glasbena in plesna akademija

V Mariboru bo od 11. do 21. avgusta pod vodstvom Reggieja Workmana in Maje Milenović Workman delovala Mednarodna jazz glasbena in plesna akademija, ki jo organizira izobraževalni zavod Academica iz Maribora. V glasbenem laboratoriju si bodo letos prizadevali vzpostaviti most med džezom v Evropi in ZDA, tematsko pa bo izobraževanje na akademiji usmerjeno v glasbo iz repertoarja Arta Blakeyja and The Jazz Messengers ter glasbo Erica Dolphyja. V plesnem laboratoriju se bodo osredotočili na gib v odnosu do slikarstva, glasbe in digitalne kamere, pozornost pa nameravajo posvetiti tudi improvizaciji z glasbeniki na tolkalih in rapu.

V okviru glasbenega in plesnega laboratorija bodo slušatelji akademije igrali na posameznih instrumentih, prisluhnili bodo predavanjem o glasbi in plesu, prav tako pa bodo posamično in skupinsko javno nastopali pod vodstvom svojih mentorjev ali z njimi. Mentor za kontrabas bo Reggie Workman, za saksofon Billy Harper, za trobento in pozavno Jimmy Owens, za kitaro Igor Bezget, za bobne Doug Hammond, za tolkala Kevin Jones, za klavir Yayoi Ikawa, za petje Kevin Burke in za ples Maja Milinović Workman, Tom McKie, Patricia Zaretti in Vlasta Veselko.

GOOD VIBRATIONS

107.8 MHz

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

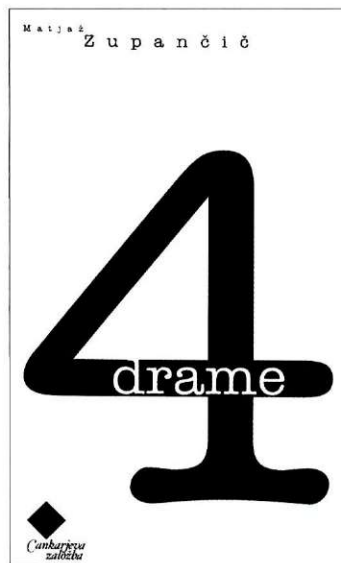
Naš čas. d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03. fax. 03/ 5869 263

Štiri drame

Cankarjeva založba

Matjaž Zupančič se je v zadnjem desetletju uveljavil kot eden najizrazitejših slovenskih dramatikov. V knjigo, ki nadaljuje tradicijo objavljanja vrhunskih domačih dramskih besedil pri Cankarjevi založbi, je združil štiri igrana in nagrajena besedila: črno komedijo *Goli pianist ali Mala nočna muzika*, drami *Hodnik in Igra s pariter* absurdno komedijo *Bolje tič v roki kot tat na strehi*. Zupančičeva besedila so dramaturško še bolj na-

tančna, kot lahko od režiserja z obilno odrsko kilometrinno pričakujemo, bogati jih občutek za živ in razslojen jezik in še zlasti nagnjenost k črnemu humorju, ki naredi absurde in brezizhodne situacije, v katerih se znajdejo dramski liki, zanje znosne, za bralca pa privlačne tudi brez odrskega blišča.

George Steiner

Založba Literatura

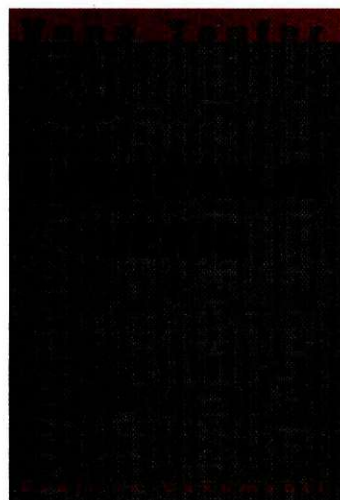
George Steiner (1929) je eden izmed najboljših sodobnih poznavalcev evropske literature. Naredil je bleščečo univerzitetno kariero (Oxford, Cambridge, Ženeva). Obravnaval je številne pisce od Homerja do Kafke in napisal knjige o Antigonah, o smrti tragedije, o Tolstoju in Dostojevskem ter o Heideggru. V knjigi *Resnične prisotnosti* (izšla je v zbirki *Labirinti*), sestavljeni iz treh esejev, ga najprej spoznamo kot kritika kulture, umetnostnega oziroma literarnega obrata, ki proizvajava neznanske količine sekundarne-

ga in celo terciarnega diskurza o umetnosti, glasbi oziroma literaturi. Od gledalca, poslušalca oziroma bralca terja več: estetsko-etično senzibilnost, neposredno odzivnost, odgovornost v razmerju do umetniškega dela, ki je do njega hkrati in tudi edina odgovorna.

Zvenčanje verig

Založba Litera

Gre za izbor esejev in drugih spisov **Vena Tauferja**, ki zaokrožujejo njegovo dokaj zgovorno osebno in pesniško zgodbo iz druge polovice 20. stoletja, zarisano na široki freski slovenske kulturne, politične, predvsem pa literarno-duhovne zgodovine. Gradivo je razdeljeno na štiri tematske sklope. V prvem delu so zbrani eseji s pesniško, avtobiografsko, literarno-filozofsko, meditativno in literarno, avtopoetsko tematiko. Spisi v drugem delu govo-

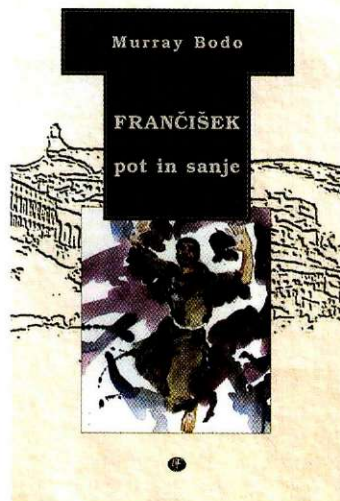

rijo o družbenopolitičnem angažmaju slovenskega intelektualca pisatelja v zadnjih štirih desetletjih. V tretjem delu se refleksijam o sodobni, zlasti slovenski družbi pridružujejo teme o srednjeevropskem prizadevanju za demokracijo in kulturno specifikko, četrto del pa prinaša intervjuje, urejene kronološko od leta 1957 do leta 2001.

Frančiškova pot in sanje

Brat Francišek

Knjiga *Frančišek - pot in sanje* je prevod dela ameriškega avtorja **Murraya Bodoja**. Že hiter sprehod po kazalu nam pove, da temeljni namen te zbirke razmišljanj ni podati življenjepisa asiškega ubožca. Avtor je v knjigi

zbral svoje meditacije, ki so nastale ob premišljevanju Frančiškove duhovne poti. Umetnik je zaslutil, da se leta razteza med dvema skrajnostma, ki druga drugi dajeta zagon in smisel: pot in sanje. Zgodba se začne in konča s Frančiškovo smrtjo. Vmes so spomini, zato so dogodki podani po izsekih in brez pripovedne rdeče niti. Vez je sam Francišek. V tuji literaturi in v zadnjem času tudi v Sloveniji – največ zaslug za to ima br. Miran Špelič, ki vodi založbo Brat Francišek in to je že sedma knjiga v zbirki *Frančišek med nami* – je čedalje več knjig, ki osvetljujejo življenje tega preprostega svetnika. Čeprav nas od njegovega časa loči osem stoletij, njegov koreniti odgovor na ljubezen Križanega še danes nagovarja sodobnega človeka.

Geografija 6

Založba Mladinska knjiga

Novi učbenik za pouk geografije v šestem razredu osnovne šole, napisal ga je **Igor Bahar**, je zasnovan na didaktičnem in metodičnem konceptu, ki je bil med učitelji geografije dobro sprejet in uporaben: posamezne teme so obravnavane na dveh odprtih straneh, pred vsakim poglavjem so motivacijske strani na dveh straneh, učbenik in delovni zvezek sta povezana, berljivost besedila je primerna starostni razvojni stopnji učenca, gradivo dopolnjujejo ključne besede, rubrika *Ali veš*, slovarček pojmov itd.

Umetnost potovanja

Založba Vale-Novak

V *Umetnosti potovanja* **Alain de Botton** vzame pod drobnogled zadovoljstva in tegobe, povezane s potova-

njem. Med drugim se ukvarja z letališči, eksotičnimi preprogami, počitniškimi romancami in hotelskimi minibari. Z značilnim občutkom za humor razkriva skrite motive za naša potovanja v širni svet. Družbo mu delajo slavni pisatelji, pesniki, slikarji in misleci, ki so jih navdihovali najrazličnejši načini potovanja (Flaubert, Baudelaire, Wordsworth, Hopper, Van Gogh, Ruskin ...), vsak s kakim koristnim namigom. V nasprotju z običajnimi turističnimi vodniki, ki nam zapovedujejo, kaj je vredno ogleda, nas de Bottonova knjiga nauči na potovanjih odpreti oči in srce ter popotovanje ponotranjiti.

Bled - 1000 let

Občina Bled

Pisali smo že o obsežnem blejskem zborniku *Bled - 1000 let*, ki ga je zelo uspešno uredil Jože Dežman, za Občino Bled pa založila založba Didakta iz Radovljice. Ob tem obsežnem zborniku so izdali tudi nekoliko krajšo izdajo, ki pa še vedno obsega 240 strani, njen poudarek pa je predvsem na fotografijah in na skrajšanih različicah besedil. Urednik je v tej krajši različici snov

razdelil v šest poglavij: *Narava - podoba raja*, *Poselitev*, *Preživetje*, *Spomeniki in spomin*, *Ljudje in Bled in slovensko osamosvajanje*. Značilnost zbornika je njegova raznolikost, saj gre za bogat mozaik različnih raziskovalnih pristopov in različnih pripovednih načinov. Bled ima izredno bogato zgodovino, od arheološke prazgodovine do današnjih dni. Ponaša se lahko z enim najlepših naravnih okolij v že tako naravno bogati in lepi Sloveniji. I. Ž.

lenih' v vevški papirnici Govše! (Sigurnega potrdila za to še ni, ker belogardisti tajijo /gre za Avgusta Govšeta, ki je poskus umora preživel./) Ko so naši videli, da so odkriti, so se umaknili. Imamo enega ranjenca in dva pogrešana, ki pa se bosta brzkone še javila.

V Dobrunjah so nameravali napasti njihov glavni stan in po domovih poloviti tiste, ki bi bili doma. Tudi tukaj so bili prekmalu odkriti.

Iz prvega nadstropja in podstrehe, kjer so bili zabarikadirani, so streljali in metali bombe, tako da se ni moglo približati. Domove pa so našli prazne, razen enega, kjer se je aktiven belogardist, kovač Rožnik Anton branil s sekiro in bil ubit na mestu. Rekvirirali pa so živino, žito in obleko. Zažgali so tudi farovž pri Sv. Urhu, (ki je podružnica in nima duhovnika), kjer so se nameravali vgnezditi belogardisti.

Še najbolje je stvar uspela v Bizoviku. Tu se je posrečilo zažgati glavni stan bega. Ljudje govorijo o 20 do 40 mrtvih, oziroma zgorelih. Moralo jih je biti precej, ker so brzkone imeli neko konferenco. Luksuzni avto, s katerim se vozijo komandanti, ki po navadi spe v Ljubljani, je bil še tu, da jih odpelje, zato je zelo verjetno, da so bili tudi ti navzoči in so poginili. Bega pa so takoj zjutraj razširili vest, da so bili ubiti štirje in odpeljana ena ženska. Ta ženska je bila kurirka bega in je streljala iz hiše na naše."

Uničujoče posledice

Iz poročila, ki je nastalo v zgodnji fazi razvoja protirevolucije, je jasno razvidna – kar je ključno – partizanska pobuda. Poročilo opisuje dogajanje, ki je imelo prav uničujoče posledice za nadaljnji potek dogodkov. Gre za opis tipične morilsko-roparske akcije partizanov. Moškrič je svojim nadrejenim v CK KPS poročal celo takšne "podrobnosti", kot je bil brezobziren umor moža, ki se je pred napadalcem moral braniti celo s sekiro, ropanje živine, žita in oblek, požig župnišča pri Sv. Urhu, čeprav za nič od tega ni bilo nobenega razloga. Ta del nastajanja spirale sovražnosti, poleg seveda vseh drugih pred tem dogodkom, je ključen za razumevanje kasnejših dogodkov oziroma

protireakcij. Govori na primer tudi o tem, kdo je povzročil "Urha". Ob tem naj mimogrede povem, da so pisca tega poročila in enega glavnih krivcev za opisano početje vaški stražarji ujeli v lipoglavskih hribih in ga 23. februarja. 1943 na Polici usmrtili. Komunisti so za "podobne" primere usmrtitev svojih nasprotnikov ves čas navajali, da so jih zaradi "protinarodnega delovanja obsodili na smrt". Ali to, da se je do nedavnega po Moškriču imenovala ena največjih ljubljanskih tiskarn, komu kaj pove?! Če ne bi nedavno propadla, bi se tako imenovala še naprej.

Rekvirirali in zažgali

Istega dne, 24. oktobra, je partizanskemu glavnemu poveljstvu poslal poročilo o napadu na protirevolucionarje v Polju in Bizoviku štab Tomsčičeve brigade (podpisala sta ga Niko Šilih in Janez Hlebs): "Akcijsko, za katero smo dobili nalog, naj jo izvršimo, smo izvedli 22. okt. zjutraj. Načrt smo predhodno napravili skupno s terenskimi delavci, ki so bili obenem tudi vodniki in sicer tako, da I. bat. prekorači Ljubljano s 1. četo in likvidira belogardistično posadko v Polju. Z ostalimi četami pa drži zasede proti italijanskim posadkam. II. bat. da likvidira 2 belogardistični postojanki v Bizoviku in III. bat., da likvidira belogardistično postojanko v Dobrunjah in izvrši aretacije in rekvizicije.

Akcija pa je potekala tako: Pričetek je bil ob enih. Ko je četa I. bat. poslala zasedo proti šoli, je ujela komandanta vaške straže /Avgusta Govšeta/ in ga po nalogu tov. Štefana (komandanta bataljona Gubčeve brig., ki je na bolovanju) /gre za Egidija Severja, ki so ga podobno kot že prej Moškriča 8. aprila 1943 na območju Podlipoglava ujeli vaški stražarji in "kaznovali" s smrtjo, op. I. Ž./ pripeljala v bližino prosvetnega doma, kjer je že bila četa. Pri zaslišanju je aretiranec začel vpiti, nakar se je pričelo streljanje iz prosv. doma in ostalih hiš, nato se je četa na komando tov. Štefana umaknila z brisanega prostora, na katerem je bila. V trenutku, ko je aretiranec alarmiral ostale, je odskočil in pobegnil, pri tem pa je dobil nekaj udarcev po glavi, zaradi katerih je baje kmalu nato umrl /ni umrl/. Četa se ni ponovno približala, ker je že pri prvem pokanju imela enega mrtvega in tri ranjene.

Drugi bat. je ob dogovorjenem času napadel obe postojanki. Sicer so bili belogardisti opozorjeni zaradi strele stražarja, vendar so se naši posamezniki priplazili in zažgali z molotovkami hišo. V hiši so bili v tem trenutku tudi oče, mati in sestra komandirja Nebošmeja, katere so belogardisti poslal po napadu ven in so naši ubili očeta, ker ga niso poznali. Sestra in mati pa sta dvignili roke in je bila sestra ranjena, mati pa je ušla. Ko se je hiša razgorela, so se

slisali razni obupni klici in nekateri so poskušali gasiti, vendar so vsi padli pod našimi mitraljezi, ki so obvladovali celo hišo. Mati komandirja je povedala, da je bilo v hiši okoli 40 mož in izgleda tudi voditelji, ker je bil pred hišo eleganten avto in se niso odpeljali prenočevat v Ljubljano. Stavba je pogorela do tal.

Pri drugi postojanki napad ni uspel, ker je bila enonadstropna hiša in je imela spuščene rolete, tako se z bombami ni dalo delati, pač pa so premitraljirali vsa okna. Pri preiskavi neke hiše so našli eno puško in aretirali kurirko ter jo v taboru likvidirali.

V Dobrunjah III. bat. ni uspelo likvidirati postojanke, ker je ta na popolnoma brisanem prostoru, belogardisti pa so spali na podstrešju in hiše niso mogli zavzeti. Aretacija Lenarta /Jakoba Jesiha, po domače Lenarta, cerkvenega ključarja v Dobrunjah/ se ni mogla izvesti, ker ga ni bilo doma, pač pa smo pri njem rekvirirali. Belogardista Rožnika Tonea smo našli doma in ga likvidirali.

Ker smo izvedeli, da se namerava pri Sv. Urhu nad Dobrunjami naseliti večje število belogardistov, smo tudi tam rekvirirali in nato zažgali, ker je bila prava trdnjava."

Mitizirana propaganda

Tudi to poročilo je zelo nazorno. Iz njega se jasno vidi, kdo so bili, kako so razmišljali in kaj so počeli partizani. Tisti, ki partizane idealizira kot nekakšne narodnoosvobodilne borce, ne pozna resnice. "Gora" partizanske literature je nabita s tovrstnimi besedili. Danes pa o partizanih poslušamo mitizirano propagando, ki ne zdrži temeljnega soočenja z dejstvi. Med drugim citirano poročilo opozarja na vlogo "terenskih delavcev" (terencev) in na plenjenje, požiganje in ubijanje, ne da bi za takšno početje obstajali kakršni koli razlogi. Ponazarja pa seveda tudi izvajanje komunistične revolucije s pomočjo partizanske ("narodnoosvobodilne") vojske. Opisani napad partizanov na začetke protirevolucije v bližini Ljubljane je v številnih svojih pismih in navodilih zahteval in povzročil Edvard Kardelj.

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Žajdela

Partizani Tomsčičeve in Cankarjeve brigade so ponoči 19. februarja 1943 opustošili samostan v Pleterjah, ker naj bi jih motili tam nastanjeni vaški stražarji. To je bil v tistem času le eden od členov v neskončni verigi njihovega uničevanja ljudi, premoženja in kulturne dediščine.

LJUBLJANSKO BARJE

Podoba koliščarskega naselja na barjanskem jezeru, kakor si ga je zamislil slikar A. Gross leta 1893 (podoba hrani Naravoslovni muzej na Dunaju).

Ljudje s Hočevarice

Arheologi so aprila 2002 iz barjanske ilovice pri Verdu potegnili staro leseno kolo in njemu pripadajočo os. Analiza je ugotovila, da je kolo staro več kot 5.000 let in da gre verjetno za najstarejše v Evropi najdeno kolo sploh.

Že dalj časa potapljači iz Ljubljane pobirajo poleg kovinskih tudi kamnita orodja. Tudi izkopavanja na najdišču Hočevarica so dala izvrstne izsledke. Življenje koliščarjev tako postaja čedalje bolj znano.

V arheološki monografiji *Hočevarica. Eneolitsko kolišče na Ljubljanskem barju*, kot osmo knjigo v zbirki *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* sta jo izdala in založila In-

stitut za arheologijo ZRC SAZU in Založba ZRC, so predstavljene najdbe in najdišča v osrednji Sloveniji ter sosednjih pokrajinah, ki se uvrščajo v novo določeni horizont keramike z brazdastim vrezom. Časovno to pomeni 2. četrtino 4. tisočletja pr. Kr. ali okoli 5600 let pred nami.

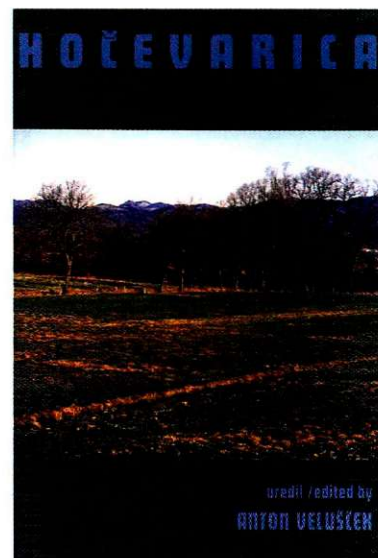
Jedro te obsežne strokovne knjige predstavljajo izsledki arheološkega izkopavanja na lokaciji Hočevarica (ime potoka, ki se pri Verdu izliva v Ljubljano), ki jih je v sondi, veliki osem kvadratnih metrov, leta 1998 izvedel Inštitut za arheologijo ZRC SAZU. Predstavljene so nekeramične in keramične najdbe, paleobotanične raziskave, analize kamnitih ogličnih obrodkov, bakrenih predmetov, človeških zob, kostnih ostankov sesalcev, rib in ptičev. Posebej je treba izpostaviti kamnite oglične obroke, ki so narejeni iz metamorfne

kamnine, ki se najbližje Barju nahaja v severnih Karavankah in na Pohorju, ter skatovo kost, ki je do koliščarjev na Ljubljanskem barju prišla najverjetneje iz Jadranskega morja.

Obsežna raziskava

V knjigi je prikazana tipologija keramike. Na podlagi primerjalne analize, dendrokronoloških raziskav in z absolutnim datiranjem je poselitev Hočevarice relativno in absolutno kronološko datirana. Govorimo o najzgodnejšem razcvetu metalurgije v jugovzhodnih Alpah. Interdisciplinarno študijo o Hočevarici je uredil **dr. Anton Velušček**, v raziskavah pa je sodelovalo 16 strokovnjakov z različnih področij iz Slovenije in tujine. Za nazornejši prikaz kompleksnosti raziskave o arheološ-

kem najdišču Hočevarica je najbolje, če navedemo raziskane teme in njihove avtorje. Uvodoma je Anton Velušček podal podatkovno bogat geografski oris osrednje Slovenije s

podatki o neolitsko-eneolitskih arheoloških najdiščih. S tem je najdbe s Hočevarice postavil v prostor in čas in omogočil primerjavo s sorodnimi najdbami od drugod. Isti avtor je opisal tudi terenske raziskave na Hočevarici, stratigrafijo in najdbe. Paleobotanične raziskave na kolišču Hočevarica je opravila Marjeta Jeraj. Material ogrličnega obročka s Hočevarice sta opredelila Dragomir Skaberne in Ana Mladenovič. Eneolitske metalurške najdbe je z metodo PIXE preiskal Žiga Šmit. Zoran Milič je opravil analizo sestave dveh sekir, ki sta bili najdeni v strugi Ljubljanice tik ob Hočevarici. Antropološko analizo zob z najdišča je opravila Petra Leben-Seljak, analizo ostankov makrofavne pa Borut Toškan in Janez Dirjec. Slednji je skupaj z Jernejem Pavšičem opravil tudi analizo ostanka morskega skata, najdenega na Hočevarici. Ribe z najdišča Hočevarica je raziskal Marijan Govedič, ptiče pa Franc Janžekovič in Vesna Malez.

Anton Velušček je naredil katalog in tipologijo keramičnih najdb iz Hočevarice ter ovrednotil podatke; naredil je analizo stratigrafske razporeditve najdb, določil sorodne naselbine na Ljubljanskem barju in prikazal Hočevarico in horizont keramike z brazdastim vrezom v osrednji Sloveniji in sosednjih pokrajinah.

Določanje starosti

Kar celo poglavje je namenjeno raziskavam datiranja oziroma določanja starosti najdb s Hočevarice. Kronologijo sta predstavila in dendrokronološke raziskave opravila Katarina Čufar in Anton Velušček, radiokarbonsko datiranje kronologij širin branik lesa s Hočevarice sta opravila Katarina Čufar in Bernd Kromer, telekonekcijo kronologij z naselbin Hočevarica in Palu di Livenza v severni Italiji sta opravili Katarina Čufar in Nicoletta Martinelli, na koncu pa je Anton Velušček naredil še interpretacijo rezultatov absolutnega datiranja Hočevarice in absolutno datiral horizont keramike z brazdastim vrezom v Sloveniji. Zadnje poglavje je napisal Anton Velušček, v njem pa je ob-

delal povezavo Hočevarice z začetki uporabe bakra v Sloveniji.

Že iz tega kratkega preleta vsebine monografije o arheološkem najdišču Hočevarica se vidi, da so se naši arheologi najdišča oziroma najdb lotili zelo temeljito, tudi z vključitvijo nekaterih "nearheoloških" strok, kar se v arheologiji čedalje bolj uveljavlja. Celotno besedilo v knjigi je vzporedno prevedeno v angleščino, s čimer bodo mnoga spoznanja iz te študije dostopna širši evropski arheološki stroki.

O ljudeh, ki so pred okoli 5600 leti živeli na območju današnjega Ljubljanskega barja, vemo čedalje več. Raziskave (seveda ne z obsežnim izkopom, ampak le z omejeno sondo) Hočevarice so se arheologi lotili, potem ko so potapljači, med njimi ljubiteljski "arheologi", v Ljubljani v neposredni bližini Hočevarice našli vrsto kamnitih in bak-

renih orodij. Leta 1998 je eden od ljubiteljskih "arheologov" ob izlivu Hočevarice v Ljubljano našel 12 celih in 7 delno ohranjenih kamnitih kladivastih sekir z luknjo, več brusov, kamnito ploskovno bodalo z držajem, več kamnitih puščicnih osti, kline in keramiko. Iz iste zbirke sta tudi dve bakreni sekiri, najdeni prav tako na tem odseku Ljubljane.

V sožitju z naravo

Vertikalna razporeditev plasti je pokazala, da sta na najdišču Hočevarica obstajali dve vasi. Ker arheološke najdbe iz obeh kažejo na veliko podobnost, domnevajo, da je šlo za isto kulturo. To potrjujejo tudi absolutni datumi, ki kažejo, da sta obe naselji, drugo za drugim, obstajali v razmeroma kratkem obdobju v 37. in prvi polovici 36. stoletja pr. Kr., to je v obdobju od okoli 5700 do 5550 let pred sedanostjo. Vertikalna raz-

poreditev plasti tudi kaže, da so bile stavbe najverjetneje postavljene na vodi in da gre za kolišče. Ljudje na Hočevarici so živeli v tesnem sožitju z naravo. Bili so poljedelci, lovci in nabiralci. Poznali so metalurške skrivnosti (baker) in bili izkušeni iskanci surovin (lesa, kamnin in rude).

Najstarejše kolo

Ko so spomladi 2002 arheologi Anton Velušček, Janez Dirjec, Borut Toškan in študent arheologije Matija Turk na Starih gmajnah pri Verdu preiskovali kolišče iz srednje bakrene dobe in so se ravno veselili najdbe dveh, v glini dobro ohranjenih drevakov, so kakšnih dvajset metrov dalje v drenažnem jarku opazili iz gline štrlečo počrnjeno desko. Ko so jo odkopali, so imeli pred seboj starodavno kolo. Kot so kasneje ugotovili, je bilo narejeno iz jesenovine in hrastovine, s premerom 70 cm in debelo 5 cm. Ob kolesu so našli še 120 cm dolgo hrastovo os. Ker sta najdbi ležali pod plastjo, v kateri so odkrili naselbino, so sklepali, da sta kolo in os ostanek vsaj toliko starega voza kot naselbina.

Vzorci lesa so poslali v analizo v dunajski laboratorij. Tam so z radiokarbonsko metodo potrdili domnevno starost in ugotovili, da sta kolo in os stara od 5100 do 5350 let. Doslej so najstarejša najdena kolesa iz Švice in južne Nemčije postavljali v obdobje okoli 3000 let pr. Kr. (švicarskemu, ki je doslej veljalo za najstarejše, vendar ni bilo radiokarbonsko datirano, so določili kot leto nastanka 3170 pr. Kr.). S tem je naše barjansko kolo postalo najstarejše v Evropi.

Ötzijevi sodobniki

Kolo je tehnološko nekoliko naprednejše od mlajših iz Švice in Nemčije. Sestavljeno je iz dveh jesenovih plošč, ki sta iz istega drevesa, štiri prečne letve pa so vanj zabite kot klini. Zagozde na koncu osi so hrastove, le ena je jesenova, kar verjetno pomeni, da so jo pritrdili pozneje, ko se jim je kolo snemalo. Kolo je tudi ožgano, tako so ga zavarovali pred škodljivci. Odprtina za os na kolesu iz Starih gmajn je kvadratna, kar pomeni, da se je os vrtela skupaj s kolesom. >>

Dr. Anton Velušček takoj po najdbi drži v rokah verjetno najstarejše kolo, najdeno v Evropi.

Foto: Matija Turk

» Iz tega tudi sklepajo, da je imel voz le dve kolesi. Morda je bil to dvokolesni voz s košaro, spleteno iz šibja, na vrhu.

Kolišče Stare gmajne pri Verdu je eno večjih med štiridesetimi doslej odkritimi na Ljubljanskem barju, za katerega so dognali, da je bilo poseljeno vsaj že pred 8000 leti. Na tem nahajališču so našli okoli 600 kolov, ki pa so bili posekani v razponu stotih let, kar pomeni, da se je naselbina spreminjala. Izvor prebivalcev tega kolišča ni znan. Živeli so v času tako imenovane badenske kulture in danes slavnega Ōtzijskega človeka.

Živeli so kakšnih 500 let pred koliščarji oziroma mostiščarji, kot jih je v *Bobrih* imenoval in upodobil Janez Jalen. Arheolog Anton Velušček, danes verjetno najboljši poznavalec arheologije Ljubljanskega barja, pravi, da se je Jalen glede mostišč, ki naj bi jih v svojih naselbinah nad vodo imeli njegovi mostiščarji, motil, saj dosedanje najdbe kažejo, da so živeli v hišicah na kolih, ki pa med seboj niso bile povezane s platoji mostišč.

Spoznanja o koliščarjih

V zadnji številki revije *Zgodovina v šoli* (letnik 13, št. 1—2) je Anton Velušček objavil pregleden članek *Ljubljansko barje v dobi kolišč*. Med mnogimi drugimi podatki je o arheologiji barjanskih kolišč nanašal tudi naslednje ugotovitve, ki jih lahko sodobni arheolog naredi na podlagi stotridesetletnega preučevanja arheologije Barja. Koliščarska doba na Ljubljanskem barju predstavlja obdobje, ko so obstajala kolišča oziroma koliščarske naselbine. Obdobje je trajalo več kot 2500 let, in sicer od okoli 4500 pr. Kr. do prve polovice 2. tisočletja pr. Kr.

Na podlagi stratigrafskih opazanj, analiz sedimenta in favne arheologi domnevajo, da je bilo v tem času na Ljubljanskem barju še razmeroma veliko jezero, ki se je postopno manjšalo in že v 2. tisočletju pr. Kr. ga je preraslo barje. V obdobju, ko jezera ni bilo več, na Barju izgine tudi koliščarska kultura. Nove poznobronaste in železodobne naselbine so bile na trdnem svetu okoli Barja (Sv. Ana, Sv. Lovrenc, Ljubljanski grad itn.).

Ugotovili so, da Ljubljansko barje ni bilo kontinuirano poseljeno. Poselitvena obdobja se koncentrirajo v letih okoli 4500 pr. Kr. (npr. Resnikov prekop pri Igu), okoli 3700—3200 pr. Kr. (npr. Hočevarica in Stare gmajne pri Verdu, Maharski prekop pri Igu), okoli 2800—2400 pr. Kr. (npr. Partelsčica pri Igu, Založnica), konec 3. tisočletja in domnevno v prvi polovici 2. tisočletja (npr. Konec, Šivčev prekop).

Lesene hišice na kolih

Koliščarsko naselbino je sestavljalo več posameznih od tal dvignjenih hiš oziroma hiš na kolih. Hiše namreč niso stale na velikih ali manjših ploščadih, kot je to slikovito opisal pisatelj Janez Jalen. Nekatere naselbine je obdajala ograja oziroma pali-

sada. Koliščarji so se ukvarjali s poljedelstvom, nabiralništvom, živinorejo, lovom in ribolovom. Bili so dobri poznavalci narave, z njo so živeli v sožitju in od nje so bili tudi odvisni.

Za transport po Barju so uporabljali drevake, čolne, ki so bili izdelbeni iz enega debla. Za pota zunaj Barja pa bi lahko vsaj od druge polovice 4. tisočletja naprej uporabljali vozove z vprego. Od prve polovice 4. tisočletja dalje je Ljubljansko barje močan metalurški center. Surovino za izdelavo bakrenih predmetov (izdelavo železa so odkrili šele kasneje) so verjetno našli v bližnji in daljni okolici. Morda pa je na Barje prišla kot sredstvo menjave, saj so zagotovo imeli posredne ali neposredne stike z območjem v Alpah, ki je bogato z rudo, in tu-

di s približno enako oddaljenimi skupnostmi ob morški obali.

Začetki v letu 1875

Sicer pa je Barje neposredno povezano z začetki slovenske arheologije. Začetek obdobja odkritij koliščarskih naselij sega v julij 1875, ko so delavci pri kopanju jarkov ob Izanski cesti naleteli na ostanke koliščarjev: vertikalne kole, živalske kosti in staro lončenino. O odkritju je bil obveščen Dragotin Dežman, muzejski kustos v Ljubljani, ki je z izredno naglico organiziral prva uradna arheološka izkopavanja v Sloveniji. V treh izkopavalnih sezonah je raziskoval oziroma odkril tri kolišča na ledinah Kepje in v Partih na levem bregu Išče in dve kolišči na ledini Spodnje mostišče na njenem desnem bregu. Po Dežmanovem pričevanju so na najlepše keramične najbe naleteli leta 1876, ko so bili najdeni tudi kalupi in skoraj vsi bakreni predmeti z izanskih kolišč.

Pred drugo svetovno vojno se je barjanskih raziskav lotil Rajko Lozar. O koliščarjih je napisal več prispevkov pred in med vojno. Lozar je bil prvi pri nas, ki se je posvetil nekaterim terminološkim problemom. Z močnimi argumenti je za stavbe na kolih utemeljil izraz *kolišče*. Bil je tudi eden izmed prvih, ki je zelo poglobljeno, po takrat veljavni znanstveni metodi, časovno umestil koliščarske naselbine in najdbe z Ljubljanskega barja. Žal je ta, kot o njem pravi Anton Velušček, imenitni raziskovalec po drugi svetovni vojni skupaj z mnogimi političnimi begunci odšel iz Slovenije. Umrl je leta 1985 v Združenih državah Amerike.

Nova generacija arheologov

Najdbe iz Ljublanice, izkopavanja koliščarskih naselbin v Starih gmajnah in na Hočevarici in najdba ostankov starega voza iz zadnjih let pa seveda čedalje kompleksnejše in natančnejše raziskave v laboratorijih nam dajejo vedno več podatkov o naših prednikih, ki so pred več kot 5000 leti živeli na Ljubljanskem barju. Nova generacija arheologov – njihovo delo poteka večinoma daleč od oči javnosti – hitro izpopolnjuje naše vedenje o naših daljnih prednikih.

Ivo Žajdela

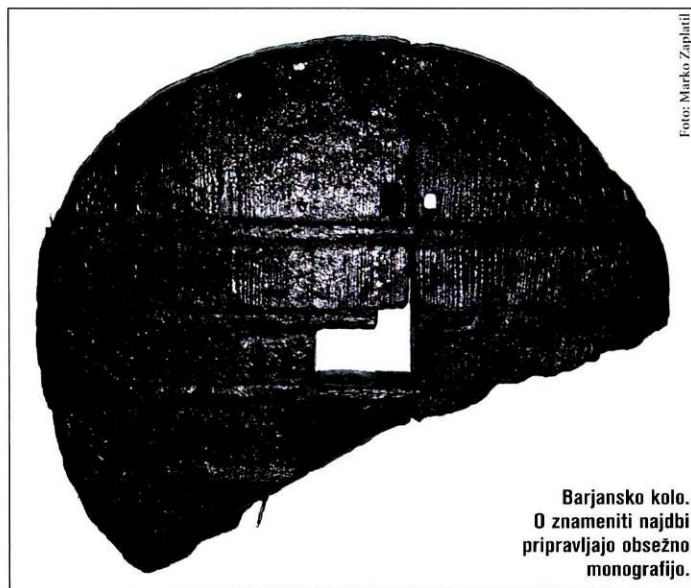

Foto: Murko Zaplatil

Barjansko kolo. O znameniti najdbi pripravljajo obsežno monografijo.

Foto: Anton Velušček

V izkopni sondi, narejeni poleg drenažnega jarka, kjer so našli kolo, so našli tudi leseno os.

Gotska arhitektura na Goriškem

Goriški muzej je pred časom izdal monografijo Roberta Peskarja *Gotska arhitektura na Goriškem. Stavbne delavnice (1460–1530)*.

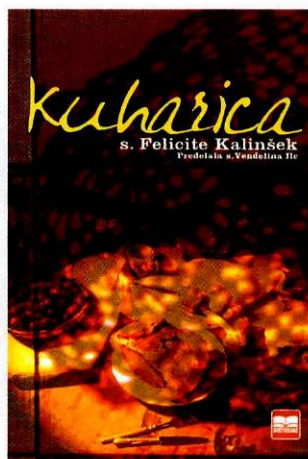
Gre za pomembno in podatkovno izredno bogato delo. Knjiga je prvi primer celostne obravnave te umetnostne dejavnosti na območju neke zgodovinske pokrajine. Razlogi, ki so botrovali njenemu nastanku, niso le v njenem zgodovinskem okviru, ampak tudi v dejstvu, da kaže po sredini 15. stoletja presenetljivo enotno podobo. Vzrok za to tiči v sprejemljivosti tega ozemlja za spodbude iz Gorenjske, ki je z župnijsko cerkvijo sv. Kancijana v Kranju in njeno škofjelosko filiacijo izoblikovala posebno domačo različico srednjeevropske poznogotske arhitekture. Gorenjski stavbarji in njihovi primorski nasledniki so tu v zahtevnejših kot tudi v najpreprostejših stavbah razvili vsega upoštevanja vredne poznogotske arhitekturne oblike, ki so toliko "gorenjske" kot tudi že "primorske", položaj na Goriškem se namreč v tem pogledu načeloma ne razlikuje od drugih območij obsežnega podalpskega pasu. Avtor je z natančno analizo in slogovno oceno spomeniškega gradiva z upoštevanjem drugotnih, a izredno pomembnih nadrobnosti, kot so kamnoseški znaki, ter s pritegnitvijo arhivskih virov rekonstruiral in umetnostnogodovinsko opredelil delokrog posameznih anonimnih stavbarskih delavnic in stavbenikov, ki so v drugi polovici 15. stoletja in v začetku 16. krojili podobo goriške arhitekture.

Kuharica s. Felicite Kalinšek

Po kuharici s. Felicite Kalinšek Slovenke že 136 let z ljubeznijo pripravljajo jedi za svoje družine in za prijatelje.

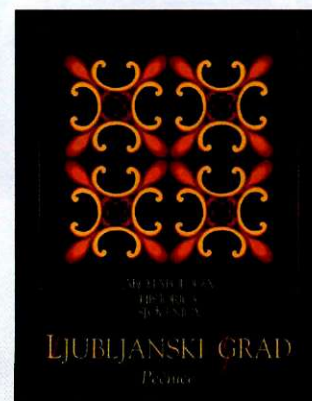
Leta 1868 je Magdalena Pleiweis sestavila *Slovensko kuharico* z 932 recepti, in ko je šesto izdajo te uspešnice leta 1912 izpopolnila in temeljito predelala častna sestra Felicita Terezija Kalinšek (2.203 receptov), se je rodila "kulturna slovenska kuharica". Vse do konca 19. stoletja in vse 20. stoletje je ostala na vrhu – izpodrinile je niso ne domače ne tuje uspešnice. Doslej je izšla v 26 izdajah. Recepte so dodajali, jih spreminjali, jih posodabljali, razširila so se poglavja o prehranjevanju, zamrzovanju in konzerviranju živil. Knjižni klub Svet knjige jo je za svojo klubsko izdajo priredil po 22. izdaji, ki jo je uredila sestra Vendelina M. Ilc. Vsebuje 1.856 receptov, 496 strani in je trdo vezana. Strokovno jo je pregledala s. Bernarda Gostečnik, ki skrbi za bogato kulinarčno dediščino šolskih sester. Knjiga je urejena, kot naj bi bil videti slavnostni obed: juhe, mesne, gobje, zelenjavne, samostojne jedi in priloge ter poobedki. V uvodnem delu knjige so naštetih osnovni kuharski postopki in obdelava živil, na koncu pa je abecedno kazalo. Gotovo bomo v knjigi našli veliko "varčnejših", zdravih in preprostih predlogov.

Pečnice z ljubljanskega gradu

V zbirki *Archaeologia historica Slovenica*, izdaja jo Oddelek za arheologijo ljubljanske Filozofske fakultete, je že pred časom izšla monografija *Ljubljanski grad. Pečnice*.

Med obnovo ljubljanskega gradu so tam potekala tudi obsežna arheološka izkopavanja. Zadnja faza obnove se je začela leta 1988. Arheološka izkopavanja, ki jih je vodil Martin Horvat, so dala presenetljive izsledke o preteklosti in razvoju grajske stavbe pa tudi o poselitvi samega grajskega griča vse od pozne bronaste dobe naprej. Razvoj srednjeveškega gradu je neločljivo povezan z razvojem in rastjo mesta pod njim. Knjiga *Ljubljanski grad* s podnaslovom *Pečnice* objavlja le manjši del od sicer velike količine najdb. Izbor fragmentov pečnic ponuja vpogled v grajski vsakdanjik. Pečnice lahko s pomočjo njihovih umetnostnih kvalitet slogovno opredelimo in s tem tudi datiramo, kar je pri današnjem slabem poznavanju materialne kulture srednjega in novega veka prava redkost. Izbrano gradivo je bilo izkopano v traktu K, kjer je bil ohranjen tudi podstavek lončene peči. Vsi fragmenti izhajajo iz nasutij in zasipnih slojev, kar pomeni, da so bile peči ob prenovitvenih delih odstranjene in pečnice kot odpadni material uporabljene za izravnavo terena. Kljub ozkemu naslovu knjiga prinaša širšo predstavitev pečarstva in ogrevanja z lončeno pečjo. Knjiga, ki uvodoma prinaša tudi širši zgodovinski oris arheoloških obdobij Ljubljane, je bogato ilustrirana.

Furmani

Furmanstvo je zaokrožen in tudi končan kulturni pojav, ki ima svoje začetke, razvoj in konec.

Kontinuiteta furmanstva se na neki način nadaljuje v obliki sodobnega tovornjakarskega "furmanstva". Novinar **Milan Trobič** se je poglobil v to tematiko, jo temeljito raziskal, pri čemer je uporabil vso razpoložljivo literaturo, obrnil se je tudi na nekaj redkih še živečih furmanov, in napisal knjigo, ki jo je izdala občina Logatec. Njegova pripoved o furmanih je zelo sistematična in razdeljena v smiselne razvojne in tipološke sklope. Tako nas avtor seznanja z začetki furmanstva, pomembnim razvojnim obdobjem v času francoskih Ilirskih provinc in s propadanjem po zgraditvi železnicega omrežja. Tipološko je razdelil furmanstvo v tri temeljne skupine, in sicer furmanstvo na daljše razdalje, furmanstvo na krajše razdalje in na furanje za dom ter spravilo lesa. Prav ta razdelitev vnaša v razumevanje furmanskega pojava jasnost in red, kajti pogosto se vse te oblike furmanstva opredeljujejo kot nekaj enotnega. Vendar so bile med posameznimi oblikami ali tipi furmanstva velike razlike tako v gmotnem, ekonomskem, kot tudi družbenem pogledu. Knjiga je ilustrirana s številnimi risbami in fotografijami.

I. Ž.

Ponorelo življenje

Privlačna soseda je komedija o nasprotjih in trku dveh različnih svetov. Je zgodba o obetavnem fantu in dekletu s spotikljivo preteklostjo.

Osemnajstletni Matthew Kidman, igra ga Emile Hirsch, je odličnjak, ki nikoli ni živel za nič drugega kot za šolo, dokler se ne zaljubi v svojo novo sosedo, lepo in prikupno Danielle (Elisha Cuthbert). Ko Matthew spozna, da je njegova popolna soseda pornozvezda, to razburka njegovo nedolžno življenje. Ob njej spozna, da je včasih treba tvegati vse za osebo, ki jo ljubiš. Film nas sprašuje, kako daleč si drz-

nemo iti, kadar gre za ljubezen. Smo pripravljeni tvegati vse? Če želiš svojo sosedo, se moraš pripraviti na potovanje, kakršnega si nikoli ne bi mogel predstavljati. Režiser Luke Greenfield je želel s filmom prikazati humor, tveganje in ljubezen, skratka vse, s čimer se mora Matthew soočiti v svoji ljubezni do sosede.

Divja plat življenja

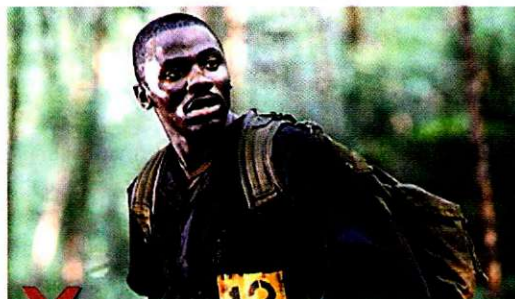
Režiser ni hotel posneti tipične najstniške komedije, ampak je želel s tem filmom doseči nekaj drugega. "Rad raziskujem divjo plat življenja in film sem si predstavljal takole. Nedolžen mlad fant je zašel v nevarno situacijo," pravi. "Iskal sem mešanico realnosti, nepredvidljivosti. Seveda je

THE GIRL NEXT DOOR

Režija:	Luke Greenfield
Producenti:	Harry Gittes, Charles Gordon, Marc Sternberg
Scenaristi:	David Wagner, Brent Goldberg, Stuart Blumberg, David Wagner, Brent Goldberg
Igrajo:	Emile Hirsch, Elisha Cuthbert, Timothy Olyphant, James Remar, Chris Marquette
Premiera:	12. 8. 2004
Distribucija:	Continental film

film moral biti smešen, ampak moral je biti tudi srčen, drzen in tudi malo strašljiv." Glavni junak Matthew je osredinjen na svojo prihodnost. želi si kariero v politiki, a nepričakovano skrene s poti, ko spozna Danielle. Lepa in skrivnostna Danielle poskuša zaživeti na novo in se rešiti grehov preteklosti. Dekle je popolno nasprotje

Matthewja, ki je popolnoma nedolžen. Presenetljivo pa je, kako se oba trudita biti bolj podobna drug drugemu. Luke Greenfield pravi: "Danielle je močna navzven, ampak v svoji notranjosti je še vedno majhna deklica, ki si želi biti samo normalna. Matthew pa se na vse pretege trudi, da bi zlezal ven iz svoje lupine in postal bolj

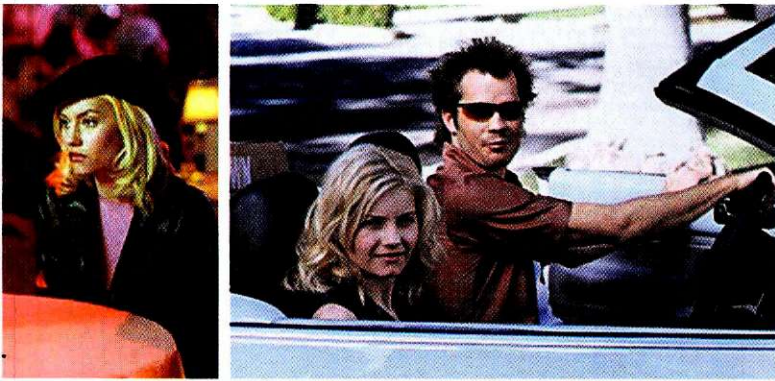
Špartanec

Film režiserja Davida Mameta Špartanec nas bo popeljal v svet vojaškega častnika, ki mu pri iskanju izgubljenega dekleta prekrizajo pot nepričakovane politične spletke.

Vojaški častnik Robert Scott (Val Kilmer) dela v tajni enoti za posebne naloge. Leta surove službe so ga doobra utrdila in mu v svetu vo-

hunstva prinesla veliko spoštovanje pri njegovih vrstnikih in nadrejenih. Scottova najnovejša naloga je poiskati Lauro Newton (Kristen Bell), hčerko visokega vladnega funkcionarja. Scott skupaj z novim varovancom Curtisom (Derek Luke) sodeluje z enoto za posebne naloge, ki jo sestavljajo predsednikovi svetovalci, tajna

na kratko

Skeet Ulrich, Alan Tudyk in Matthew Settle so potencialni kandidati za glavne like v novi televizijski seriji **Into the West**, ki jo bo za televizijo TNT posnel Steven Spielberg. Ta 12-urni epski projekt s proračunom 50 milijonov dolarjev pripoveduje zgodbo o osvajanju ameriškega zahoda v 19. stoletju. Zgodba se odvija skozi pripoved dveh družin, ameriških Indijancev in priseljencev. Ulrich, Tudyk in Settle naj bi odigrali tri brate iz Virginie, ki delijo iste sanje – sanje o osvajanju ameriškega zahoda. Vendar vsak izbere svojo pot do uresničenja svojih načrtov.

Naslednja novica bo razočarala oboževalce **Halle Berry**. Dvojnica v njenem najnovšem filmu **Catwomen** je namreč moški! "Kdo bo še občudoval njene obline?" se sprašuje ameriški tisk, ko pa je v vseh malo bolj nevarnih situacijah igralko zamenjal Nito Larioza. Nita so strokovnjaki naličili in ga oblekli v črn ozek kostum, s katerim je igralka imela kar nekaj težav. Dvojnica Berryjeve je rojen na Havajih in ima popolnoma isto barvo kože kot Halle. "Scene smo posneli neverjetno hitro. Vendar bo veliko moških, ki so komaj čakali, da bodo občudovali igralko v privlačnem kostumu, zelo razočaranih," je dejal 29-letni dvojnica.

Hiša slavnega, nedavno preminulega igralca **Marlona Branda** na Beverly Hills ne bo šla v prodajo. Kupil jo je Jack Nicholson. Nicholson in Brando imata že skupno preteklost, saj sta živela drug zraven drugega in imela celo isto hišno pomočnico. Po nekaterih navedbah naj bi skupaj preživljala veliko časa, si delila skrivnosti, zabavne večere, ljubezen do dela in še česa. Izmenjavala sta si tudi umetniška dela. Nicholson ima sebe za umetnika, in to ne samo filmskega, temveč tudi slikarskega. Njegove slike ne visijo na stenah najuglednejših galerij, so pa visele na zidovih hiše Chez Brando.

Hollywoodska temnopolta igralca **Whoopi Goldberg** te dni brani svoj prav in svoje kritiziranje predsednika Busha. Zaradi nestrinjanja z njegovo politiko je ostala brez dela, ki ga je opravljala za podjetje Slimfast, ki prodaja izdelke za hujšanje. Šefi podjetja so oskarjevko odpisali tudi zaradi tega, ker je zbirala denar za Bushevega protikandidata Johna Kerryja. "To, da ne bom več nastopala v njihovih reklamnih spotih, ne pomeni, da bom nehala govoriti o tem. Lahko razumem, da so želeli zavarovati svoj posel, vendar tudi jaz delam tisto, kar mislim, da moram – tako kot igralca, pisateljica, Američanka in komicarka. Upam samo, da bo republikanski volilni odbor potrošil toliko časa za izboljšanje gospodarskega stanja v državi, kot ga je porabil, da bi mene utišal," je dejala igralca.

Ameriški zabaviščni gigant **Warner Brothers** bo v sodelovanju s Kitajskim partnerjem zgradil 10 multikinov v mestih po vsej Kitajski. Novi multikini naj bi stali v večjih mestih, kot so Peking, Gungzhou, Fuzhou, Xian in Hangzhou. Čeprav število kitajskih obiskovalcev filmskih predstav tako kot drugod upada zaradi čedalje večje razširjenosti piratskih kopij večine najnovjših filmov, se tuja kinematografska podjetja še vedno močno zanimajo za širitev v državo z največ prebivalci na svetu. Vstop tujih investitorjev na kitajski kinematografski trg omogoča nova zakonodaja, ki je začela veljati letos. Ta tujim družbam dovoljuje do 75-odstotno lastništvo kinodvoran v mešani lasti, in sicer v sedmih največjih kitajskih mestih.

divji in si nabral novih izkušenj." Fan-tova najboljša prijateljica sta Eli, ranljivi filmski ustvarjalec, in Klitz, ki je še večji piflar od Matthewa. So kot triperesna detelja in drug drugemu so vedno pripravljene priskočiti na pomoč. In tako se Klitz in Eli na vse pretege trudita pomagati Matthewu pri Danielle. Daniellin nekdanji producent Kelly se na vse pretege trudi pogniti Danielle nazaj v svet pornografije, saj noče izgubiti svoje priljubljene zvezde. In Kelly je vse, kar Matthew ni: frajerski, privlačen in skrivnosten. Matthewa izzove, da se odlo-

či, ali je vredno tvegati vse za Danielle. Glasba v filmu *Privlačna sosedica* ima ključno vlogo. V filmu je kar 37 pesmi, ki so jih izbrali Greenfield, Peter Afterman in Chris Douridas, prav tako pa tudi skladatelj Paul Haslinger. V njem najdemo izvajalce različnih vrst glasbe, kot so The Who, David Gray, Donovan, David Bowie in The Verve. "89 odstotkov pesmi, ki sem jih želel, je na koncu pristalo v filmu," pravi Greenfield. "Četudi pesmi ni bilo v scenariju, mi jih je na snemanju vedno uspelo predvajati prav pri tistih prizorih, kot sem želel." "Vedeli smo, da bo film zelo všeč moškemu delu občinstva," pravi Charles Gordon. "Je pa res, da film pritegne tudi najstnice in odrasle ženske." Greenfield dodaja: "Privlačna sosedica je ljubezenska zgodba o fantu, ki je pripravljen storiti vse za svojo prvo veliko ljubezen – zgodba torej, s katero se lahko vsi potovetimo." **Monika Maljević**

sluzba, FBI in CIA. Pri tem naleti na mrežo belega suženjstva, ki je morda povezana z Laurinim izginotjem.

Povsem običajno reševalno operacijo kmalu zapletejo politične ambicije ljudi na visokih položajih. Med njimi je politični funkcionar Stoddard (William H. Macy), ki morda prikriva informacije o Laurini ugrabitvi. Scott in Curtis sta tik za petami ugrabiteljem, toda njuna naloga se nenadoma konča, ko mediji poročajo o Laurini smrti ...

SPARTAN

Režija: David Mamet
Producenta: Elie Samaha, David Bergstein
Scenarist: David Mamet
Igrajo: Tia Texada, Derek Luke, Val Kimer, Jeremie Campbell, Bob Jennings
Premiera: 12. 8. 2004
Distribucija: Creativa

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

6.8.2004

Slovenija 1

- 7.20 TEDENSKI IZBOR
- 7.20 KULTURA
- 7.30 ODMEVI
- 8.00 TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 30/45
- 8.20 OSCAR CHARLIE, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 4/13
- 8.45 SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 5/26
- 9.05 IGRAJMO SE, DOKUMENTARNA NANIZANKA, 5/13
- 9.15 VESELA HIŠICA: MEDVED IN KMET, LUTKOVNA NANIZANKA, 6/23
- 9.35 BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, MLADINSKA NADALJEVANKA, 6/8
- 10.00 NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE
- 10.30 JASNO IN GLASNO: (NE)ZVESTOBA, KONTAKTNA ODDAJA
- 11.10 MLADI VIRTUOZI: TOLKALNA SKUPINA STICK CONTROL
- 11.25 HUMANISTIKA: NAJSTAREJŠI VOZ NA SVETU
- 11.55 OSMI DAN
- 12.25 FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 18/24
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME
- 13.30 ALENKA GOLJEVŠČEK: DOPUST, IZVIRNA TV IGRA, PONOVI TEV
- 14.40 VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVI TEV
- 15.55 MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.50 VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 5/13 (VPS 16.50)
- 17.10 IZ POPOTNE TORBE: SVETLOBA (VPS 17.10)
- 17.40 SKRIVNO ŽIVLJENJE POSKUSNE LUTKE, ANGLEŠKA DOKUMENT. ODDAJA (VPS 17.40)
- 18.30 ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 5/10 (VPS 20.00)
- 21.10 SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 14/20 (VPS 21.10)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
- 0.05 NOČNI IZBOR
- 0.05 DNEVNIK, ŠPORT
- 0.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
- 1.15 SKRIVNO ŽIVLJENJE POSKUSNE LUTKE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
- 2.10 LEOLO, KANADSKI FILM (VPS 02.05)
- 4.00 POLNOČNI KLUB
- 5.15 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 VIDEOŠPOTNICE: VROČE
- 9.35 MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠKOK
- 10.05 DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 137/158
- 10.25 OTROŠKI INFOKANAL
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 ZABAVNI INFOKANAL
- 16.40 TV PRODAJA
- 17.15 VIDEOŠPOTNICE: VROČE, PONOVI TEV
- 17.45 SKOZI ČAS (VPS 17.45)
- 18.00 DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 138/158 (VPS 18.00)
- 18.25 SPLETKARSKA DUHOVA, AMERIŠKI FILM, PONOVI TEV (VPS 18.25)
- 20.00 Z-RICH: ATLETIKA - ZLATA LIGA, PRENOS (VPS 20.00)
- 22.30 BULLIT, AMERIŠKI FILM (VPS 22.35)
- 0.20 SLOVENSKA JAZZ SCENA: SIMFONIČNI JAZZ - BIG BAND, SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN MICHAEL ABENE, 2. DEL (VPS 00.25)
- 1.10 INFOKANAL

Kanal A

- 9.15 TV prodaja
- 9.20 Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 21. dela ameriške nanizanke
- 10.10 Tajni agenti, 2. sezona, ponovitev zadnjega dela angleške nanizanke

- 11.00 Non Stop Music, ponovitev
- 12.30 TV prodaja
- 13.00 Odvetnik z ulice, 2. sezona, 22. del ameriške nanizanke
- 13.50 Mladi in nemirni, 3. sezona, 204. del ameriške nadaljevanke
- 14.40 Vsi moji otroci, 99. del ameriške nadaljevanke
- 15.30 TV prodaja
- 16.00 Uganke inspektorja Lynleyja, 1. del angleške nanizanke
- 16.55 Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
- 17.25 Vprašaj Harriet, 3. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.55 Moja najstnica, 12. del. am. nanizanke
- 18.25 XXL premiere
- 18.30 Non Stop Music
- 20.00 Romantični film: Očetovi angelčki, ameriški film
- 21.40 Midve z mamo, 2. sezona, 11. del ameriške nanizanke
- 22.35 Srce osamljenih, ameriški film

Pop TV

- 7.15 Dragonball Z, risana serija
- 7.40 Beyblade, risana serija
- 8.05 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 8.55 Maševanje ljubezni, ponovitev 139. dela španske nadaljevanke
- 9.50 Klon, ponovitev 83. dela brazilске nadaljevanke
- 10.40 TV prodaja
- 11.10 Moja Sofija, ponovitev 78. dela španske nadaljevanke
- 12.00 Vrtnarjeva hči, ponovitev 11. dela mehiške nad.
- 12.55 Pravi seks v mestu, ponovitev 5. dela ameriške dokumentarne serije
- 13.50 TV prodaja
- 14.20 Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
- 15.00 Vrtnarjeva hči, 12. del mehiške nadaljevanke
- 15.55 Moja Sofija, 79. del španske nadaljevanke
- 16.55 Klon, 84. del brazilске nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Maševanje ljubezni, 140. del španske nad.
- 19.00 24UR
- 20.00 Akcija: Patriotske igre, ameriški film
- 22.05 Nevihta stoletja, ameriška nadaljevanka, 1/6
- 22.55 XXL premiere
- 23.00 Lov za azteškim zakladom, ameriški film
- 0.55 24UR, ponovitev
- 1.55 Nočna panorama

TevePika

- 9.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 9.30 Neskončna modrina, pon
- 10.00 A to je to?, ponučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
- 10.30 Prešmantane citre, Johannes Rohrer in Janja Brlec, posnetek koncerta, pon
- 11.30 Bogracijada, 2 del, pon
- 12.00 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 12.30 Glasbeni mozaik
- 18.00 Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 7 del, pon
- 18.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
- 19.00 Klepet z jasnovidko Maručo, pon
- 19.30 V harmoniji z naravo, pon
- 20.00 Predah v gibanju, gostja: Doroteja Zupan, vodi Jana Debeljak
- 21.00 Kulinarika 5. del, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
- 23.00 Trenja, POP TV, prvič
- 00.00 Glasbeni mozaik

Kanal III

- 06.00 Videostrani
- 07.00 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 07.30 Risanke
- 07.55 TV prodaja
- 08.25 Automobile
- 08.50 TV prodaja
- 09.10 Lisice, 17. del jugoslovanske serije
- 10.10 TV prodaja
- 10.25 Sto izložb, sto strasti, ponovitev
- 10.55 Videalisti, glasbene lestvice
- 12.00 TV prodaja
- 12.25 Risanke
- 13.15 TV prodaja
- 13.30 Sto izložb, sto strasti, ponovitev

- 14.00 Pokemoni, sinhronizirana risana serija
- 14.30 Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
- 15.00 Teror iz templja, korejski ZF film, 1999
- 17.00 Sijaj, ponovitev
- 17.30 Sto izložb, sto strasti, 244. del italijanske telenovele
- 18.00 Ilirika - turistična TV prodaja
- 18.30 Pokemoni, risani film
- 19.00 Videalisti, glasbene lestvice
- 20.00 13. bojevnik, ameriški zgodovinski spektakel, 1999
- 21.55 Bomba 10 čez 10, jugoslovanska vojna akcija, 1967
- 23.30 Popotovanja z Janinom, ponovitev
- 00.00 TV prodaja
- 00.30 Videostrani

SOBOTA,

7.8.2004

Slovenija 1

- 6.50 TEDENSKI IZBOR
- 6.50 KULTURA
- 7.00 ODMEVI
- 7.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 8.05 IZ POPOTNE TORBE: SVETLOBA
- 8.25 POD KLOBUKOM
- 9.00 SPREHODI V NARAVO: ŽLAHTNE DALIJE
- 9.25 KINO KEKEC: CIRILKA: MESTNE MIŠKE, DANKSI ANIMIRANI FILM (VPS 09.25)
- 10.20 TEDENSKI IZBOR
- 10.20 DIVJI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13
- 10.45 POLNOČNI KLUB
- 12.00 ZGODBE LEGENDARNIH STVARI, FRANCOSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/4
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.25 RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 175. EPIZODA, PONOVI TEV (VPS 13.30)
- 13.50 HIŠA VOŠČENIH LUTK, AMERIŠKI FILM (VPS 13.55)
- 15.30 O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
- 15.55 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKA TV (VPS 15.55)
- 16.30 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
- 16.45 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
- 17.10 OZARE (VPS 17.10)
- 17.15 ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/21 (VPS 17.15)
- 17.50 ALPE-DONAVA-JADRAN: 150 LET ŽELEZNIŠKE PROGE ČEZ SEMMERING (VPS 17.50)
- 18.20 COFKO COF, RISANA NANIZANKA, 22/26 (VPS 18.20)
- 18.40 RISANKA (VPS 18.45)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 UTRIP
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 NINA: TEST, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/3 (VPS 20.00)
- 20.30 ČEZ PLANKE: SRBIJA IN ČRNA GORA (VPS 20.35)
- 21.55 TV SMO LJUDJE: ZVOK (VPS 22.00)
- 22.20 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.25)
- 22.55 UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 9/17 (VPS 23.00)

Slovenija 2

- 23.45 NOČNI IZBOR
- 23.45 DNEVNIK, ŠPORT
- 0.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.30)
- 0.45 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
- 1.10 ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/21
- 1.40 ALPE-DONAVA-JADRAN: LET ŽELEZNIŠKE PROGE ČEZ SEMMERING
- 2.10 PAT GARRETT IN BILLY THE KID, AMERIŠKI FILM (VPS 02.15)
- 4.10 TV SMO LJUDJE: ZVOK
- 4.30 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.35 MOSTOVI - HIDAK, PONOVI TEV
- 10.05 INFOKANAL
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 INFOKANAL
- 12.25 TV PRODAJA

- 12.55 BRATSCH, 2. DEL, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.55)
- 13.45 INFOKANAL
- 15.00 SKOZI ČAS (VPS 15.00)
- 15.15 ATLETIKA - ZLATA LIGA, POSNETEK IZ Z-RICHA (VPS 15.20)
- 17.50 RDEČA VIOLINA, KANADSKI KOPRODUKCIJSKI FILM, PONOVI TEV (VPS 17.50)
- 20.00 ANTIC GAMES, FRANCOSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
- 21.40 THIBAUTTOVI, FRANCOSKA LITERARNA NADALJEVANKA, 6/8 (VPS 21.50)
- 22.35 UJEMITE CARTERJA, ANGLEŠKI FILM (VPS 22.45)
- 0.25 POLETNA SOBOTNA NOČ (VPS 00.30)
- 1.25 INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.50 Vsi moji otroci, ponovitev 95. dela ameriške nadaljevanke
- 10.40 Vsi moji otroci, ponovitev 96. dela ameriške nadaljevanke
- 11.30 Vsi moji otroci, ponovitev 97. dela ameriške nadaljevanke
- 12.20 Vsi moji otroci, ponovitev 98. dela ameriške nadaljevanke
- 13.10 Vsi moji otroci, ponovitev 99. dela ameriške nadaljevanke
- 14.00 Dannyjeve zvezde
- 15.00 Dr. Phil, pogovorna oddaja
- 15.50 GORSKI REŠEVALCI, angleška nadaljevanka, 1/6
- 16.45 Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
- 17.35 Felicity, 4. sezona, 17. del ameriške nanizanke
- 18.30 Non Stop Music
- 20.00 Kriminalka: Peklenska misija, ameriški film
- 22.00 Škandal med vojaki, ameriška nadaljevanka, 2/4
- 22.55 Lepa tujka, ameriški film
- 0.35 Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja: Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
- 8.05 Mjavi! Mjavi!, sinhronizirana risana serija
- 8.15 Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
- 8.25 Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
- 8.45 Hikarian, sinhronizirana risana serija
- 9.10 Katka in Orbi
- 9.20 Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
- 9.20 Obuti maček
- 9.45 Puss'n Boots, sinhronizirana risana serija
- 9.45 Levji kralj, sinhronizirani risani film
- 10.35 Beyblade, risana serija
- 11.05 Zenki, sinhronizirana risana serija
- 11.35 Lepo je biti milijonar, ponovitev
- 12.40 Odklonitev, ameriški film
- 14.25 Nedolžne žrtve, ameriška nadaljevanka, 4/4
- 15.25 Diagnosta: umor, 6. sezona, 11. del am. naniz.
- 16.20 Bolnišnica Presidio, 8. del ameriške nanizanke
- 17.15 24UR - vreme
- 17.20 Kandidat, ameriški film
- 19.00 24UR
- 20.00 Filmski hit: Igra, ameriški film
- 22.20 Zlati fantje, ameriški film
- 0.20 Najbolji šokantni videoposnetki, dokumentarna oddaja
- 1.15 24UR, ponovitev
- 2.15 Nočna panorama

TevePika

- 10.00 Klepet z jasnovidko Maručo, pon
- 10.30 Kulinarika, 5. del, pon
- 11.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja, bivši psihični bolniki, pon
- 11.30 V harmoniji z naravo, pon
- 12.00 Pazi kamera, POP TV
- 12.30 Bogracijada, 2 del, pon
- 13.00 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 13.30 Glasbeni mozaik
- 18.30 Neskončna modrina, pon
- 19.00 Prešmantane citre, Johannes Rohrer in Janja Brlec, posnetek koncerta, pon
- 20.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja, ali znamo ohraniti Slovenijo?, pon
- 21.00 Sanjska poroka, 8 del
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
- 23.00 Ekstra magazin, Kanal A, pon
- 23.40 Odbojka na mikvi, Koper 2004, pon
- 00.10 Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostрани
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 240. dela
09.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 241. dela
09.50	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 242. dela
10.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 243. dela
10.35	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 244. dela
11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Vse o Adamu, irska komedija, 2000
15.30	Vroci veter, 4. del jugoslovske nanizanke
16.30	Polica s petelinjega vrha, 1. del jugoslovske nanizanke
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Štiri tacke, ponovitev
18.30	Automobile
18.45	Risanke
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Valentinovo jamskega cloveka, ameriška drama, 2001
21.50	MTV Video Music Awards 2003, ponovitev
00.00	TV prodaja
00.30	Videostрани

NEDELJA,

8.8.2004

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 16/26; MARCELINO KRUIH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 23/26; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 21/26 (VPS 07.30) O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVITEV
9.50	IZVIR(N)I, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI (VPS 09.50)
10.15	KD PIHALNI ORKESTER LOGATEC (VPS 10.15)
10.45	AFRIKA - POGLED S TAL, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 1/13 (VPS 10.45)
11.10	OZARE, PONOVITEV
11.15	BARAGOVA SLOVENIJA (VPS 11.15)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2001, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.30)
14.15	ČARI ZAČIMB: TELEČJI ZREKZ PO GRAJSKO (VPS 14.20)
14.40	FESTIVAL LENT 2004, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.50)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NOVE ZVEZDE EVROPE, 3/8 (VPS 16.50)
17.35	VSAKDANJIJ IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.35	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	ZRCALO TEDNA
19.50	VREME
20.00	FOYLOVA VOJNA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/8 (VPS 20.00)
21.40	NIKOLI NE POZABI DA SI SLOVENEČ, PORTRET BOGDANA POGAČNIKA (VPS 21.45)
22.35	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.40)
23.10	NAPAD, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 23.10)
0.55	NOČNI IZBOR
0.55	DNEVNIK, ŠPORT
1.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.40)
2.00	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2001, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR
2.55	ČARI ZAČIMB: TELEČJI ZREKZ PO GRAJSKO
3.20	FESTIVAL LENT 2004, ODDAJA TV MARIBOR
4.50	NOVE ZVEZDE EVROPE, 3/8
5.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	TV PRODAJA
10.30	INFOKANAL

11.55	TV PRODAJA
12.25	KATALENA. POSNETEK KONCERTA (VPS 12.25)
13.00	VINCI V. ANŽLOVAR: LUCKY NUMBER, KRATKI IGRANI FILM (VPS 13.00)
13.25	M. GRŽINIČ - A. SMID: VIZIORAMA, EKSPERIMENTALNI VIDEO (VPS 13.25)
13.45	ALEŠ VERBIČ: ZGODBA, KRATKI IGRANI FILM AGRT (VPS 13.45)
14.10	INFOKANAL
15.00	SKOZI ČAS (VPS 15.10)
15.10	DP V ODBOJKI NA MIVKI: FINALE, POSNETEK IZ IZOLE (VPS 15.20)
16.10	TAMARA OBROVAC TRANSHISTORIA ENSEMBLE, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 16.20)
16.55	TEDENSKI IZBOR
16.55	SVETOVNI IZZIVI: OTROCI (VPS 17.00)
17.25	POLNOČNI KLUB: ŠALJIVCI (VPS 17.30)
18.40	FRAN ŽIŽEK: IPAVCI - JOSIP, NADALJEVANKA, 5., ZADNJA EPIZODA
20.00	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13 (VPS 20.05)
20.50	SKRIVNO ŽIVLJENJE NAŠEGA SKRIVNEGA ŽIVLJENJA, AVSTRALSKA ODDAJA (VPS 21.00)
21.35	PRAZNIK PLESA, MEDNARODNA PLESNA KOPRODUKCIJA (VPS 21.45)
23.10	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 200. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 201. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 202. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 203. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 204. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Gorski reševalci, angleška nadaljevanke, 2/6
16.45	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 18. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Kapitan Kljuka, ameriški film
22.30	Ljubezen v laseh, 1. sezona, angleška nadaljevanke, 4/6
23.30	Kje je Marlow?, ameriški film
0.15	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mjavi! Mjavi!, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
8.45	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.10	Katika in Orbi
9.20	Katie and Orbie, sinhronizirana risana serija
9.45	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.45	Udarne punce, sinhronizirani risani filmi
11.05	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.35	Lepo je biti milijonar, ponovitev
13.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
13.30	Staromodni umor, ameriški film
14.55	Oh, ta osemdeseta, ameriška humoristična nanizanka
15.25	Diagnoza: umor, 6. sezona, 12. del ameriške nanizanke
16.15	Bolnišnica Presidio, 9. del ameriške nanizanke
17.10	24UR - vreme
17.15	Diagnoza: umor: Skrivnostni dvojnik, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Uodna pošiljka, ameriški film
21.40	18. luknja, oddaja o golfu
21.55	Robin Hood - princ tatov, ameriški film
0.30	Samomor: Suicide, dokumentarna oddaja
1.40	24UR, ponovitev
2.40	Nočna panorama

TevePika

9.20	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, pon
9.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon

11.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.30	Sanjska poroka, 8 del, pon
12.00	V harmoniji z naravo, pon
12.30	Srečanje harmonikarjev v Starem Velenju - posnetek 1 del, pon
14.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, erektilna disfunkcija, pon
17.30	Skončna modrina, pon
18.00	Sladkorni bolniki, prvič
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, ali znamo ohraniti Slovenijo?, pon
20.00	Koncert, Davor Radolfi in Ritmo Loco
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, pon
00.00	Predah v gibanju, gostja: Doroteja Zupan, vodi Jana Debeljak, pon
01.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostрани
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Popotovanja z Janinom
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.15	Automobile
13.30	TV prodaja
14.00	Pari, ameriška romantična komedija, 2000
15.50	Originali, 4. del jugoslovske serije
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Ekskluzivni magazin
18.30	Naš vrt
19.00	Risanke
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Maševanje marincev, ameriški akcijski film, 2001
21.50	Katafatični TV butik ND TOFTALKA - samo za dozorele
22.20	Reporter X
22.50	K1, športni program
23.45	Odbojka na mivki Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
00.15	TV prodaja
00.45	Videostрани

PONEDELJEK,

9.8.2004

Slovenija 1

7.30	TEDENSKI IZBOR
7.30	UTRIP
7.45	ZRCALO TEDNA
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 31/45
8.20	OSCAR CHARLIE, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/13
8.45	IZ POPOTNE TORBE: SVETLOBA
9.10	DEČEK S KAČO IN GRAD IZ PESKA, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE
9.25	AFNA FRIKI, MLADINSKA ODDAJA, 8/12
9.50	NINA: TEST, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/3
10.20	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 5/13
10.45	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
11.25	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
11.35	WALK ON BY: ZGODBA O POPULARNI GLASBI, ANGLEŠKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 6.DEL
12.25	TV SMO LJUDJE: ZVOK
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	BARAGOVA SLOVENIJA
14.05	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.55	VSAKDANJIJ IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: DVOJČEK (VPS 16.50)
17.05	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 7/13 (VPS 17.05)
17.35	KRALJESTVO KONJ, NEMŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)

18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 9/10 (VPS 20.00)
20.45	DUŠNI PASTIRJI, ANGLEŠKA NANIZANKA, 6/10 (VPS 20.55)
21.10	PISAVE - MINATTI (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	SMRT V SVETEM REDU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.20	NOČNI IZBOR
0.20	DNEVNIK, ŠPORT
1.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.35	KRALJESTVO KONJ, NEMŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
2.30	PISAVE - MINATTI
2.55	HIŠA VOŠČENIH LUTK, AM. FILM (VPS 02.55)
4.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV
10.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZ., 138/158
10.25	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.05	TV PRODAJA
14.35	TEDENSKI IZBOR
14.35	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL 2001, 2. DEL, ODDAJA TV MARIBOR
15.25	ČARI ZAČIMB: TELEČJI ZREKZ PO GRAJSKO
15.50	FESTIVAL LENT 2004, ODDAJA TV MARIBOR
17.20	NOVE ZVEZDE EVROPE, 3/8
17.55	SKOZI ČAS (VPS 17.55)
18.10	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 139/ 158 (VPS 18.10)
18.35	NASIJE, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 18.35)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
20.55	IMAMO LE ENO ŽIVLJENJE, FRANCOSKI FILM (VPS 21.00)
22.30	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
23.05	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
10.10	Uganke inspektorja Lynleyja, ponovitev 1. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, zadnji del am. naniz.
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 205. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 100. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Uganke inspektorja Lynleyja, 2. del angleške nanizanke
16.55	Ha!: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Vprašaj Harriet, 4. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 13. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Super film: Skriti zaklad, ameriški film
22.15	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Radljiska postaja, 3. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
23.15	Osbornovi, 2. sezona, 12. del dokumentarne serije
23.45	Moške zadeve, 2. sezona, 9. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Byblade, risana serija
8.05	Ricky Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 140. dela španske nadaljevanke

9.50	Klon, ponovitev 84. dela brazilske nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 79. dela španske nad.
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 12. dela mehiške nad.
12.55	Diagnoza: umor, 6. sezona, ponovitev 12. del ameriške nanizanke
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 13. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 80. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 85. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 141. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	XXL komedija: Hudson Hawk, ameriški film
21.50	Samo ljubezen, ameriška nadaljevanke, 2/4
22.45	XXL premiere
22.50	Urgenca, 9. sezona, 10. del ameriške nanizanke
23.45	Prijatelji, 8. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
0.15	24UR, ponovitev
1.15	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Skladniki bolniki, pon
10.30	Bogračijada, 2 del, pon
11.00	Koncert, Davor Radolfi in Ritmo Loco
12.00	Predah v gibanju, vodi: Doroteja Zupan, vodi Jana Debeljak, pon
13.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
14.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
14.30	V harmoniji z naravo, pon
15.00	Trenja, POP TV, pon
16.20	Glasbeni mozaik
18.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, erektilna disfunkcija, pon
19.30	Sanjska poroka, 8 del, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, je Slovenija na pravi poti?
21.00	A to je to?, ponučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Pazi kamera, POP TV
23.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Videalisti, glasbene lestvice
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
14.45	Koncert
16.45	Katafatični TV butik ND TOTALKA - samo za dozorele
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 245. del italijans. telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Predstavitve fundacije Ana in GT, reportaža
20.00	Zeleni zmaj, ameriška drama, 2001
22.00	Pregled sezone angleške nogometne lige
23.00	K1, športni program
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

TOREK,

10.8.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA

7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 32/4
8.25	OSCAR CHARLIE, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 6/13
8.50	RADOVEDNI TAČEK: DVOJČEK
9.00	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 2/26
9.25	RISANKA
9.35	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 7/13
10.00	KRALJSTVO KONJ, NEMŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
10.50	ČEZ PLANKE: SRBIJA IN ČRNA GORA
12.15	ALPE-DONAVA-JADRAN: 150 LET ŽELEZNIŠKE PROGE ČEZ SEMMERING
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	PISAVE - MINATTI
13.55	NIKOLI NE POZABI DA SI SLOVENEČ, PORTRET BOGDANA POGAČNIKA
14.45	DUŠNI PASTIRJI, ANGLEŠKA NANIZANKA, 6/10
15.15	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 9/10, PONOVIČEV
16.00	LYNX MAGAZIN: NAVTIČNI TURIZEM, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 16.00)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MARCELINO KRUH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 7/26 (VPS 16.50)
17.10	ZLATKO ZAKLADKO: SOLATA IZ MARJETIC NA LISCI (VPS 17.10)
17.30	ODDAJA ZA OTROKE (VPS 17.30)
17.40	BRIZIŃSKI SPOMENIKI: TISOČ LET SLOVENSKE PISANE BESEDE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.40)
18.10	PRISLUHNIIMO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 2. DEL (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	PRIHODNOST, PONOVIČEV (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	SKRIVNOSTI VOJNE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/13 (VPS 22.50)
23.40	LJUBEZEN ALI DENAR, ANGLEŠKA DRAMA (VPS 23.40)
1.15	NOČNI IZBOR
1.15	DNEVNIK, ŠPORT
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.25	BRIZIŃSKI SPOMENIKI: TISOČ LET SLOVENSKE PISANE BESEDE, DOKUMENTARNA ODDAJA
2.55	PRISLUHNIIMO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 2. DEL
3.25	PRIHODNOST
4.15	POD ŽAROMETOM
5.10	LJUBEZEN ALI DENAR, ANGLEŠKA DRAMA
6.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV
9.05	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 139/158
10.30	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV
11.30	SKOZI ČAS (VPS 18.25)
18.40	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 140/158 (VPS 18.40)
19.05	THIBALTOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 6/8, PONOVIČEV (VPS 19.05)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 19/24 (VPS 20.05)
20.25	HAMLET, ANGLEŠKA DRAMA, PONOVIČEV (VPS 20.30)
22.35	WAMBO, NEMŠKI FILM (VPS 22.45)
0.15	VIDEOSPOTNICE: MONO (VPS 00.25)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
10.10	Uganke inspektorja Lynleyja, ponovitev 2. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Simpatije, 6. sezona, 1. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 3. sezona, 206. del am. nad.

14.40	Vsi moji otroci, 101. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Uganke inspektorja Lynleyja, 3. del angleške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Vprašaj Harriet, 5. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 14. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Kickbokser 5, ameriški film
21.40	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 9. del ameriške hum. nanizanke
22.10	Radjska postaja, 3. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
22.40	Osbournovi, 2. sezona, 13. del dokument.serije
23.10	Moške zadeve, 2. sezona, 10. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, ponovitev pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 141. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 85. dela brazilske nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 80. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 13. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Samo ljubezen, ponovitev ameriške nadaljevanke, 2/4
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 14. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 81. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 86. del brazilske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 142. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Sinova objuba, ameriški film
22.30	XXL premiere
22.35	Urgenca, 9. sezona, 11. del ameriške nanizanke
23.30	Prijatelji, 8. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
0.00	24UR, ponovitev
1.00	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, bivsi psihični bolniki, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	Srečanje harmonikarjev v Starem Velenju - posnetek 1 del, pon
12.00	Kulinarika 5. del, pon
12.30	Kdor zna pozdraviti kožo, zna pozdraviti celo telo, pon
13.30	Pazi kamera, POP TV
14.00	Glasbeni mozaik
16.45	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
17.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, je Slovenija na pravi poti?
20.00	Sanjska poroka, 9 del
20.30	V harmoniji z naravo
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, prednost tretjega življenjskega obdobja
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Koncert, Davor Radolfi in Ritmo Loco
00.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Blaženi papež Janez XXIII, 4. del italijanske miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev

11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Koncert
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 246. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Ekstremni magazin, ponovitev
19.30	Naš vrt
20.00	Zakon ječe, ameriška drama, 2000
21.40	Bog je umrl zaman, jugoslovska drama, 1969
23.20	Automobile
00.35	TV prodaja
00.00	Videostrani

SREDA,

11.8.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 33/45
8.20	OSCAR CHARLIE, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 7/13
8.45	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 26., ZADNJA EPIZODA
9.10	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 25/26
9.35	ZLATKO ZAKLADKO: SOLATA IZ MARJETIC NA LISCI
9.55	ODDAJA ZA OTROKE
10.05	JUNAKI PETEGA RAZREDA, IGRANA NANIZANKA, 1/3
10.30	MLADI VIRTUOZI: HARMONIKAR BORUT ZAGORANSKI
10.50	BRIZIŃSKI SPOMENIKI: TISOČ LET SLOVENSKE PISANE BESEDE, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.20	PRISLUHNIIMO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 2. DEL
11.50	IZVIR(N), ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI
12.20	KD PIVALNI ORKESTER LOGATEC
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
13.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/21
14.10	PRIHODNOST
15.00	POD ŽAROMETOM, PONOVIČEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND... GEM ... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.50)
17.35	RISANKA
17.50	TRISOMIJA 21, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: JALLA! JALLA! ŠVEDSKI FILM (VPS 20.00)
21.25	POLJUB, SLOVENSKI KRATKI IGRANI FILM (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	MYANMAR - BURMA: DEŽELA TISOČERIH PAGOD, DOKUMENTARNI FILM (VPS 22.55)
23.50	NOČNI IZBOR
23.50	DNEVNIK, ŠPORT
0.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.40)
0.30	TRISOMIJA 21, DOKUMENTARNA ODDAJA
1.00	GOLI, ANGLEŠKI FILM (VPS 01.50)
1.50	MYANMAR - BURMA: DEŽELA TISOČERIH PAGOD, DOKUMENTARNI FILM
4.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	TEDENSKI IZBOR
8.35	VIDEOSPOTNICE: MONO
9.05	LYNX MAGAZIN: NAVTIČNI TURIZEM, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA

9.25	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 140/158
9.50	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
17.10	TV PRODAJA
17.45	VIDEOSPOTNICE: MONO, PONOVI TEV
18.15	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.30	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 141/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVI TEV
20.05	ŠPORT (VPS 20.05)
23.00	VIDEOSPOTNICE: STEREO (VPS 23.00)
23.30	BRANE RONČEL IZZA ODRA, PONOVI TEV (VPS 23.30)
0.55	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Simpatije, 6. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
10.10	Uganke inspektorja Lynleyja, ponovitev 3. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Simpatije, 6. sezona, 2. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 207. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 102. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Uganke inspektorja Lynleyja, 4. del angleške nanizanke
16.55	Ha!
	Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Vprašaj Harriet, 6. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 15. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Nasi športniki, zabavna oddaja
20.55	Najboljše reklame, ki jih nikoli niste videli, zabavna oddaja
21.45	Mikser:
	Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Radijska postaja, 3. sezona 8. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Osbournovi, 2. sezona, 14. del dokumentarne serije
23.15	Moške zadeve, 2. sezona, 11. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Mašcevanje ljubezni, ponovitev 142. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 86. dela braziliske nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 81. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 14. dela mehiske nadaljevanke
12.55	Preverjeno, ponovitev
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 15. del mehiske nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 82. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 87. del braziliske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Mašcevanje ljubezni, 143. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka:
	Podvojena obsodba, ameriški film
21.45	Divje palme, ameriška nadaljevanke, 3/6
22.40	XXL premiere
22.45	Urgenca, 9. sezona, 12. del ameriške nanizanke
23.40	Prijatelji, 8. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepēt z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Srečanje harmonikarjev v Starem Velenju - posnetek 2 del, pon
11.30	A to je to!, ponužno zabavna oddaja, vodi:

12.00	Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Kulinarika 5. del, pon
13.00	Sanjska poroka, 9 del, pon
13.00	NSM KANAL A
14.00	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
14.15	Glasbeni mozaik
17.50	Aktualno: odpadki, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, prednost tretjega življenjskega obdobja, pon
20.00	Computer Line, prvič
20.30	Prakristjani
20.43	Greh s Tabuji
21.00	Ziveti zdravo, vodi: Milka Krapez
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, prvič
0.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Ekskluzivni magazin, ponovitev
08.50	TV prodaja
09.10	Agencija, 19. del ameriške nanizanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
11.15	Ekskluzivni magazin, ponovitev
11.45	Automobile
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	Bog je umrl zaman, jugoslovska drama, 1969
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 247. del italijanske telenovele
18.00	Illirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
20.00	Vroci veter, 6. del jugoslovske serije
21.00	Sijaj
21.30	Reporter X
22.00	Bombaši, jugoslovska vojna akcija, 1973
23.30	Dokumentarni film
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

ČETRTAK,

12.08.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 34/45
8.20	OSCAR CHARLIE
8.45	ANGLEŠKA NADALJEVANKE, 8/13
	K. KOVIČ: MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB: PIKI V AVTOŠOLI,
	OTROŠKA NANIZANKA, 4/7
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.50	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.20	MAXI JENA, DOKUMENTARNA ODDAJA
10.50	TRISOMIJA 21, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.35	AFRIKA - POGLED S TAL, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 1/13
12.05	MEJE MOJEJA SVETA, DOKUMENTARNA ODDAJA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.25	KRALJČIN NOS: HARMONY SE VRNE, ANGLEŠKI FILM, 2. DEL, PON. (VPS 13.25)
15.05	SKRIVNOSTI VOJNE, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/13, PONOVI TEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJSTA ŠOLA: SAVSKE JAME, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.50)
17.20	RISANKA
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.25)

18.10	ZENIT: RAZVOJ SEIZMOLOGIJE (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	ZGODBE LEGENDARNIH STVARI, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/4 (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - MASARU EMOTO: SPOROČILO VODE, PONOVI TEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	TRIO PSALTERIA: S CITRAMI OD RENESANČNE GLASBE DO JAZZA, 3. DEL (VPS 22.50)
23.20	PIRANSKI GLASBENI VEČERI - OBALNI KOMORNI ORKESTER, 2. DEL (VPS 23.20)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNIK, ŠPORT
0.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.50)
1.10	ŠTAFETA MLADOSTI
1.50	ZENIT: RAZVOJ SEIZMOLOGIJE
2.15	ZGODBE LEGENDARNIH STVARI, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/4
3.05	OSMI DAN
3.35	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
4.15	ZA VEDNO IN:
	KRESLIN, LOVŠIN, PREDIN, KONCERT
6.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVI TEV
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ...
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 141/158
10.30	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.35	TV PRODAJA
16.10	POTOVANJA NA KONEC SVETA, AVSTRALSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13, PONOVI TEV
17.00	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVI TEV
17.30	SKOZI ČAS (VPS 17.35)
17.45	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 142/158 (VPS 17.50)
18.10	ZIMSKE ZGODBE, KANADSKI FILM, PONOVI TEV (VPS 18.15)
20.00	EVROPSKI KONCERT BERLINSKIH FILHARMONIKOV
20.04	POSEBEN POGLED IZ ATEN (VPS 20.05)
22.00	GENERAL, ANGLEŠKO-IRSKI FILM (VPS 22.10)
0.00	VIDEOSPOTNICE: VROČE (VPS 00.05)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Simpatije, 6. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
10.10	Uganke inspektorja Lynleyja, ponovitev 4. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Simpatije, 6. sezona, 3. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 208. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 103. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Uganke inspektorja Lynleyja, 5. del angleške nanizanke
16.55	Ha!
	Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Vprašaj Harriet, 7. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 16. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimič:
	Kako prekriti umor, ameriški film
21.50	Zadnje poglavje, kanadska nadaljevanke, 3/6
22.45	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 6. del angleške humoristične nanizanke
23.25	Moške zadeve, 2. sezona, 12. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Mašcevanje ljubezni, ponovitev 143. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 87. dela braziliske nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 82. dela španske nad.
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 15. dela mehiske nadaljevanke
12.55	Divje palme, ponovitev ameriške nadaljevanke, 3/6
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 16. del mehiske nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 83. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 88. del braziliske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Mašcevanje ljubezni, 144. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Družina brez mame, ameriški film
21.45	Pravi seks v pravem mestuA, 6. del ameriške dokumentarne serije
22.40	XXL premiere
22.45	Urgenca, 9. sezona, 13. del ameriške nanizanke
23.40	Prijatelji, 8. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Computer Line, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, Je Slovenija na pravi poti?, pon
11.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Predah v gibanju, gostja: Doroteja Zupan, vodi Jana Debeljak, pon
14.00	Preverjeno, POP TV, pon
15.00	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
15.15	Glasbeni mozaik
17.30	Bogračjadja, 3 del, prvič
18.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Srečanje harmonikarjev v Starem Velenju - posnetek 2 del, pon
20.00	Kasaške dirke, 2 del, prvič
20.40	Strayssic park
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, družinska optika Lah
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, prvič
23.40	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Enzo Ferrari, 4. del miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Predstavitev fundacije Ana in GT, reportaža
11.25	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	Bombaši, jugoslovska vojna akcija, 1973
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 248. del italijanske telenovele
18.00	Illirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Popotovanja z Janinom
20.00	Ubijte Carterja, am. akcijski triler, 2002
21.50	Originali, 6. del jugoslovske serije
22.50	Spogledljivka, jugoslovska komedija, 1961
00.20	Automobile
00.35	TV prodaja
01.00	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klaščna glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelj slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in senca
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitve:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijska oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babadžić

Zahovič snubi Oblaka

Novi selektor slovenske nogometne reprezentance, ki še ni dobro sedel na vročo trenersko klop, že čuti breme odgovornosti, s katero se bo moral spopadati v svojem mandatu. Brane Oblak je izjemno iskren človek, ki preprosto ne zna blefirati, zato se včasih nehote ujame v past radovednih novinarjev, ki so na svetu pač zato, da sprašujejo tudi takrat, ko to nekemu ni všeč.

Pa vendarle je več kot očitno, da Oblak pravih odgovorov na nekatera vprašanja še nima. Težava je v tem, da čas hitro teče in kaj kmalu bo moralo postati jasno, za katero opcijo se bo odločil. Kdo so novi igralci, ki naj bi zamenjali "stare" in tiste, ki nimajo svojih klubov? Koliko bo mladih in kdo od prekaljenih bo ostal v ekipi? Največ preglavic mu gotovo povzroča "nestalni" Zlatko Zahovič, ki se vedno znova dvigne kot feniks iz pepela. Ta čas igra kot preroben in kot za šalo dosega zadetke za svojo Benfica. Izgovor, da ne igra za svoj klub, je torej padel v vodo, zanimali pa ni mogoče niti njegove dnevne forme, ki pa se lahko kaj hitro obrne. Zahovič je sploh znan po tem, da ga nekaj časa ni nikjer, potem se spet vrne. Logično je, da želi v pripravljalnem obdobju pokazati, da je nanj treba računati. Njegovo mojstrstvo nikdar ni bilo vprašljivo, zato bi bilo precej nespametno, če bi se mu odrekli. Tudi novi selektor bo očitno moral ugrizniti v kislino jabolko in priznati, da brez njega Slovenija ne more naprej. Po drugi strani je res, da je Oblak tu tudi zaradi tega, da se otrese duhov preteklosti, in v tem primeru mu Zahovičeva samovšečnost verjetno ni najbolj po meri. Zato je še toliko pomembnejše slišati, kdo so potencialni novi Zahoviči, ki nas bodo morebiti osrečili na naslednjem evropskem prvenstvu v sosedni dr-

žavi. Uvrstitev na naslednje svetovno prvenstvo po tem scenariju bržčas ne bi bila realna. Kako težko se je ločiti od preizkušenih igralcev in poiskati prave zamenjave, so na svoji koži občutili že mnogi veliki selektorji, in to v precej bolj razvitih nogometnih državah, zato moramo biti do Oblaka strpni. Namesto da ga vsak dan morimo z Zahovičem, bi se morda lahko tudi sami pozabavali z ogledovanjem potencialnih kadrov in dajanjem svojih predlogov. Toda kot že rečeno, je časa za razmislek prav malo, zato imamo tako vroče nogometno poletje. Vzporedno z velikimi dilemami našega novega vodje se odvijajo tudi klubske drame, v katerih je čedalje več majhnih žrtev in velikih zablod. Majhne žrtve so nogometarji, ki že mesece in mesece niso videli plač, pa vseeno

jo realno stanje stvari. Poseben primer je seveda Olimpija, ki si je pridelala še dodatne dolgove, tako da je njeno delovanje zdaj skoraj onemogočeno. Naš najslavnejši nogometni kolektiv bo v naslednjih letih očitno bolj životal, njegovo igranje v domačem prvenstvu pa bo bolj podobno statiranju, saj Evrope kljub morebitnemu prvemu mestu Ljubljana ne bo videla. Kakšna sramota za glavno mesto in državo! Vsi tisti, ki so v zadnjih letih pripeljali do takšnega položaja, bi se morali popolnoma umakniti iz struktur kluba in tako rešiti vsaj kanček lastnega ugleda. Najhuje pri vsem je, da so se nekateri med njimi ves čas predstavljali kot veliki nogometni zaljubljenici, v bistvu pa so šli v igro izključno zaradi lastnih interesov. V trenutku ko je postalo jasno, da velikih gradbenih

Zahovič je sploh znan po tem, da ga nekaj časa ni nikjer, potem se spet vrne. Logično je, da želi v pripravljalnem obdobju pokazati, da je nanj treba računati.

igrajo za svoje klube, ti pa so vse pogostejše žrtve poslovnih zablod. Težava pri tem je, da javnost nima pravega vpogleda v socialne drame, ki jih preživlja del naših profesionalnih nogometarjev, ki životarijo v podnajemniških stanovanjih in so sploh na eksistenčnem robu. Med njimi so tudi takšni, ki bi si s svojo igro tudi kaj zaslužili. Vse preveč tinte se prelije za velike nogometne zgodbe, ki pa zakriva-

podvigov v režiji novih lastnikov ne bo, so se vsi po vrsti potuhnili in zdaj verjetno kje sklepajo nova prijateljstva. Očitno se je okrog Olimpije nabralo veliko ljudi, ki so za lastno uveljavljanje in dobro pripravljene narediti praktično vse. Toda ne na škodo našega nogometnega ponosa, kolikor ga je pač še ostalo. Nekateri že kličejo k uporu in uporabljajo govorico ulice, ki pa vseeno ni najboljša rešitev.

Teksačanu Lanceu Armstrongu je uspelo tam, kjer je vsem doslej spodletelo: osvojil je že šesti Tour de France zapored, največjo kolesarsko dirko na svetu. Pred začetkom 91. francoske "pentlje" so strokovnjaki branilcu naslova napovedovali najtežje delo doslej.

Lance Armstrong

Tour de Lance št. 6

Ne le starost (Armstrong bo septembra dopolnil 33 let) in vraževerje (vsem dosedanjim petkratnim zmagovalcem je v šestem poskusu spodletelo), ampak predvsem vrsta odličnih nasprotnikov, pripravljenih združiti moči, da bi Lancea vrgli s prestola, in ne nazadnje ne prav bleščeče predstave na zadnjih pripravljalnih tekmah so govorili v prid tovrstnim napovedim.

Voecklerjevo presenečenje

A pojdemo po vrsti. Po prologu po ulicah belgijskega Liegea, kjer je na dobrih šestih kilometrih Armstrong zaostal le za Švicarjem Cancellaro, je prvih deset dni tritedenskega spektakla, kot je za Dirko po Franciji v navadi, minilo v znamenju dolgih ravninskih etap po severu Francije. Ekipni kronometer je prinesel zmago U.S. Postalu in rumeno majico Armstrongu, kar je kazalo, kako kakovostna in uigrana je šampionova ekipa. Mimogrede, končno peto mesto Lanceovega ekipnega tovariša, Portugalca Joseja Azeveda, zgovorno priča o premoči njihove ekipe. Toda skoraj takoj je "kavboj" Lance z veseljem za nekaj dni prepustil breme rumene majice malo znanemu Thomasu Voecklerju (La Boulangerie), 25-letnemu Alzačanu, ki je le nekaj dni pred začetkom dirke presenetljivo osvojil majico francoskega državnega prvaka.

Voeckler je izkoristil dolg pobeg, ki je v prvem tednu prava redkost, saj so se prve etape tudi letos končevale s sprinti glavnine. V tej prvini sta razočarala "levji kralj" Mario Cipollini in predvsem njegov naslednik Alessandro Petacchi. Zato pa je svoje ambicije po osvojitvi zelene majice (lestvica po točkah oz. uvrstitvah) že prve dni opravičil Avstralec McEwen (Lotto Domo), ki je pot do Pariza sklenil z dvema etapnima zmagama.

Pireneji za večino usodni

Tudi po "peklju" v dveh zaporednih pirenejskih etapah je Voeckler sicer zadržal skupno vodstvo, a njegova usoda je bila zapečatenata. V obeh ciljnih vzponih (na La Mongie in Plateau de Beille) sta kraljevala Arm-

strong in nekoliko presenetljivo mladi Italijan Ivan Basso (CSC), medtem ko so drugi veliki favoriti milo rečeno poniknili. Američan Tyler Hamilton je zaradi bolečin v hrbtu odstopil, četa bojno razporejenih Špancev na čelu z Ibanom Mayom (Euskaltel), ki je na Dauphine Libereju junija pometel z Armstrongom, pa je bila le bled odsev pričakovanj. In to na tako rekoč domačih cestah ob meji s Španijo! Večno drugi Nемеc Jan Ullrich je bil po ocenah strokovnjakov še največji protikandidat "poštarja", a je po odmevni zmagi na Dirki po Švici očitno prišel prezgodaj v vrhunsko formo in le-te ni mogel ohraniti.

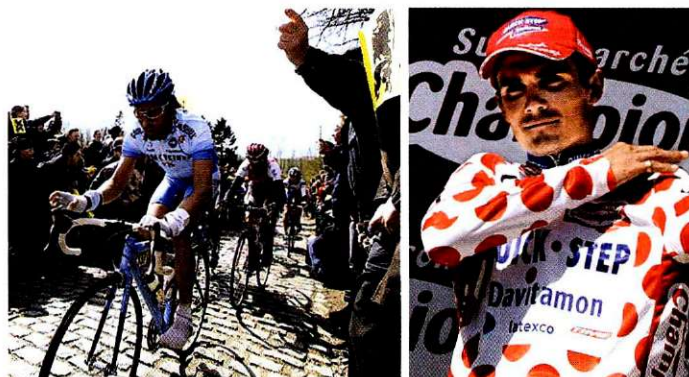
Lanceove Alpe

Najtežji teden je bil prav gotovo

od tega večino na kronometrih. V senci teh uspehov sta ostala nemški državni prvak Andreas Klöden (T-Mobile), ki je moštvenemu kolegu Ullrichu na cesti odvzel kapetanske čine, in Basso, ki sta dirko končala na drugem oz. tretjem mestu, več kot šest minut za zmagovalcem.

Ne le boj za rumeno majico

Kot vsako leto se pozornost gledalcev, ki jih je tudi letos na stotisoče krasilo traso dirke, ni usmerila le v boj za skupno zmago, ampak so bili tu še boji za etapne uspehe in preostale majice. McEwnovo zele-

Franceze, ki vse od leta 1985 (tedaj je zmagal veliki Hinault) čakajo na zmago na Elizejskih poljanah, sta razveselila mladi Alzačan Thomas Voeckler (levo), ki je več kot teden dni zadržal rumeno majico, in prekaljeni Richard Virenque. V Casablanci rojeni Francoz je v svoji nemara zadnji sezoni že sedmič osvojil pikčasto majico kralja gora in navdušil rojake z uspešnim dvestokilometrskim pobegom na dan francoskega državnega praznika.

"Kaiser" je postal veliki poraženec letošnje Dirke po Franciji; brez osvojenih etap je na koncu moral sestopiti s stopničk za zmagovalce (4. mesto je po enem prvem in petih drugih mestih njegova najslabša uvrstitev sploh).

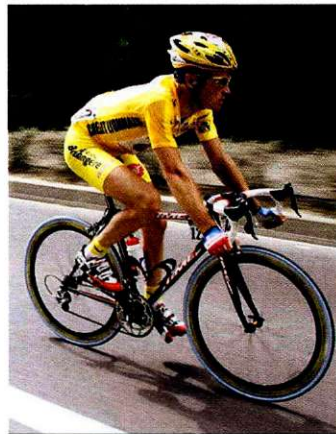
no smo že omenili, tretja najpomembnejša (in med gledalci izredno cenjena) pikčasta majica "kralja gora" je že sedmič pripadla ljubljencu publike Francozu Richardu Virenqueu (Quickstep Davitamon), ki je poleg tega osvojil tudi etapno zmago na francoski državni praznik 14. julija, in to po dvestokilometerskem pobegu. Med mladimi kolesarji (do 25 let) je Voecklerju belo majico speljal Rus Vladimir Karpets iz novoustanovljene ekipe Balaerskih otokov, ekipno pa je z drugim mestom Klödna in četrtim Ulricha slavil zmago nemški T-Mobile.

Armstrong res največji?

Na papirju to mogoče drži, a je treba upoštevati mnoge druge dejavnike. Primerjava Armstronga z velikimi kolesarskimi predhodniki – petkratnimi zmagovalci francoske "pentlje" – utegne biti za slednje nekoliko žaljiva. Anquetil, Merckx, Hinault in Indurain so zmagovali povsod in skozi celotno sezono. Specializacija in načrtovanje enega samega vrhunca v sezoni je sicer splošna značilnost modernega kolesarstva (a prav tragično preminuli Marco Pantani je še leta 1998 dokazal, da je mogoče dobiti Giro in Tour v isti sezoni), res pa je, da Armstrongu močno olajša tak odnos (bojkot

Poleg Armstronga sta na stopničke za zmagovalce stopila nova obraza, Nemec Andreas Klöden in Italijan Ivan Basso.

Po nepravilni izločitvi Martina Hvastije (Alessio Bianchi) Slovenci vendarle nismo ostali brez svojega predstavnika na največji kolesarski dirki. V dresu nemškega Gerolsteinerja je namreč nastopil koroški Slovenec Peter Wrolich, ki je dosegel etapno uvrstitev med prvih pet.

Italijan Ivan Basso, ki nastopa v dresu danskega CSC, je napovedal, da lahko mlada generacija kolesarjev z Apeninskega polotoka (tu je še zmagovalac Gira 22-letni Damiano Cunego) naskakuje zmago na največjih etapnih dirkah.

svetovnega prvenstva in drugih klasičnih dirk) ameriški pokrovitelj, ki je pripravljen plačevati za kolesarski šport neznanske vsote samo za tri-

tedenski nastop na Touru (v ZDA je to praktično edini kolesarski dogodek, ki ga prenašajo tamkajšnje televizije). Poleg omenjenega je treba

poudariti, da si iz istih ekonomskih razlogov Armstrong lahko privoščijo izjemno močno ekipo (Hincapie, Landis itd.), ki se kot njen kapetan prvenstveno pripravlja za julijski "maraton" po francoskih cestah.

Ne glede na sodbo o kolesarju, ki nedvomno sodi med večna imena tega športa, se nam vsiljuje sodba o človeku Armstrongu, ki po ravnanju na dirkah in tudi sicer ni prav zgleden. To je tudi razlog, da v kolesarski karavani Američan ni močno priljubljen. Ne nazadnje smo tudi ob prenosih letošnjega Toura večkrat slišali, kako ga je publika izžvižgala. Zadnji dogodek, ki je dodatno očrnil Armstrongov sloves, je bilo onemogočanje pobega Italijana Simonija, s katerim si je Lance v laseh, odkar je moral odgovarjati na Italijanove obtožbe v zvezi z dopingom.

Če bo Armstrong (medtem je že napovedal svojo neudeležbo na olimpijskih igrah), čigar omalovažujoč odnos do tradicionalnih dirk (in kolesarstvo je izjemno močno vezano na svoje bogato izročilo) se je pokazal v zadnjih sezonah, vendarle uresničil napovedi o udeležbi na Giro d'Italia prihodnje leto in na klasičnih spomladanskih enodnevnih dirkah, bo s tem kljub vsemu le delno popravil ne najboljši vtis iz preteklih sezon. **Mitja Volčanšek**

na kratko

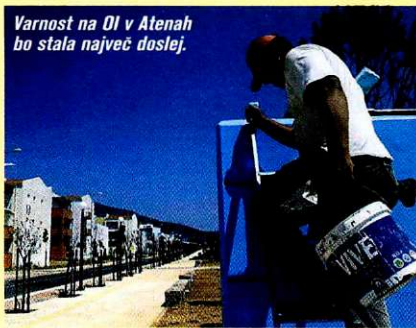
BAR IN HONDA SKUPAJ DO 2007

Moštvo formule 1 BAR in dobavitelj motorjev Honda sta se odločila, da bosta sodelovanje nadaljevala do sezone 2007. "Naš cilj je osvojiti naslov prvaka," je optimistično napovedal Šoiči Tanaka, vodja razvojnega oddelka Honde. Vodja moštva David Richards pa je dejal, da je podaljšanje sodelovanja za tri leta prva stopnja na poti dolgoročnega skupnega dela. BAR sodeluje z japonsko tovarno od njene vrnitve v formulo 1 leta 2000. V letošnji sezoni zelo dobro nastopa predvsem Britanec Jenson Button, ki je v vozniskem seštevku SP

ta čas tretji s 53 točkami in je bil le to še šestkrat na stopničkih.

DRAGA VARNOST NA OI

Organizatorji skorajšnjih olimpijskih iger v Atenah naj bi za varnost na olimpijskih igrah po prvotnih napovedih porabili milijardo evrov, zdaj pa so ugotovili, da bo ta znesek višji vsaj za 20 odstotkov. Grki bodo

Varnost na OI v Atenah bo stala največ doslej.

tako samo za zagotavljanje varnosti udeležencev iger porabili 1,2 milijarde evrov. Omenjena vsota je več kot trikrat višja kot pred štirimi leti v Sydneyju. Največji delež stroškov naj bi predstavljala oprema za nadzorovanje, novo obrambno orožje, k čemur štejejo tudi plovila za obalno stražo, in 255 milijonov "težka" pogodba s konzorcijem, ki bo upravljal z vso varnostno mrežo.

"BECKHAMOVA" ŽOGA PRODANA ZA 28.050 EVROV

Zgrešena enajstmetrovka angleškega reprezentančnega zvezdnika Davida Beckhama je enemu od navijačev prinesla pravo bogastvo. Omenjeni navijač je žogo ujel na tekmi evropskega prvenstva na Portugalskem

Žoga, s katero je zgrešil Beckham, je navijaču prinesla malo bogastvo.

24. junija proti domači reprezentanci, potem ko je bil Beckhamov strel usoden za angleško vrsto. Pozneje se je odločil, da jo proda na spletni dražbi. Internetna avkcijaska hiša je po izteku roka prodaje sporočila, da je žoga prodana nekemu Kanadčanu za 28.050 evrov.

Nekaj časa so za žogo ponujali tudi do deset milijonov evrov, a je bilo veliko ponudnikov lažnih, zato so njihove ponudbe izničili.

Abba spet združeni – kot lutke

Legendarna skupina Abba

Švedska popskupina Abba je po 22 letih in kljub številnim zankanjem končno znova skupaj, četudi samo v zelo pomanjšani obliki, kot štiri 60-centimetrške lutke, ki nastopajo v videospotu.

Agneta Faeltskog (54) je pri tem ugotovila presenetljivo podobnost med sabo in legendarno Miss Piggy iz Muppet showa in je nad tem navdušena, je dejal švedski režiser Calle Astrand o prvem odzivu nekdanje pevke skupine Abba na njegov videospot *Our Last Video Ever* (Naš poslednji videospot), ki ga ta čas predvajajo televizijske postaje. Z blagoslovom in diskretno pomočjo Fa-

eltskogove in Anne-Frid Lyngstad (58), Bennyja Anderssona (57) in Bjoerna Ulvaeusa (59) je Astrand izoblikoval šaljivo zgodbo na podlagi štirih Abbinih kulturnih pesmi Waterloo, Take A Chance On Me, The Winner Takes It All in Dancing Queen. V videospotu štiri lutke s čevlji z visokimi podplati iz 70. let in še večji mi zobmi predstavljajo svojo glasbo osladnemu šefu glasbene založbe v

upanju na novo pogodbo, vendar jih slednji zavrne. Na uradni spletni strani legendarne skandinavske skupine Astrand navaja, da štirih vzornikov za lutke iz londonske delavnice Jima Hensona, tudi ustvarjalca lutk iz Muppet showa in Sezamove ulice, ni bilo težko nagovoriti k sodelovanju.

“Da le ne boš naredil kaj preveč umetniško zahtevnega. Ljudje naj se imajo čemu smežati,” sta mu kot edini pogoj postavila Bjoern in Benny. Razlog za smeh že imajo vsaj upravljavci premoženja švedskih popmilijonarjev, saj je uspeh videospota po vsej Evropi v zadnjih mesecih dvignil temperaturo znova razsajajoči “abba-maniji”. Prvič so skladbo iz videospota predstavili v maju na carigradskem finalu Evrovizije, kar se je ujemalo s 30. obletnico zmagoslavja skupine Abba s pesmijo Waterloo na evrovizijskem finalu leta 1974 v Brightonu. Po Carigradu je na milijone oboževalcev upalo na prvi vnovični skup-

ni nastop četverice po razpadu skupine leta 1983. Toda v videospotu nastopijo pristni abbovci skupaj samo virtualno, in še to v zelo kratkih prizorih. Eden izmed razlogov je tudi ta, da v Švici živeča Lyngstadova ni mogla oz. želela priti na snemanje videospota pred vrati Stockholma in so njen del posneli v Londonu ter ga pozneje s pomočjo računalnika združili s posnetki Faeltskogove.

The Last Video

In danes kot 60-centimetrške lutke

DEMOKRACIJA

K sodelovanju vabimo inovativne zunanje sodelavce za samostojno

**TRŽENJE
OGLASNEGA
PROSTORA**

in

**PRIDOBIVANJE
NOVIH
NAROČNIKOV**

za revijo **Demokracija**.

Ponujamo stimulatívno nagrajevanje.

Podrobnejše informacije na tel.: **01/43 45 463** ali na elektronskem naslovu **obzorja.direktor@siol.net**.

Karitas

Škofijska karitas Koper

5250 SOLKAN, Skalniška 1, tel. 05 33 00 233

POMAGAJMO LJUDEM V STISKI!

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER je tudi tokrat pripravljena pomagati ljudem v Posočju, ki jih je prizadel potres. Zavedati se moramo dejstva, da se prebivalci še vedno soočajo s posledicami potresa, ki jih je prizadel pred šestimi leti. Karitas zaradi odplačevanja visokih anuitet pomaga družinam in posameznikom s hrano, vključitvijo otrok v program ‘posvojitve na razdaljo’ in odplačilom zapadlih položnic.

Potres, ki je prizadel Posočje 12. 7. 2004, ni povzročil samo gnotne škode na objektih, temveč in predvsem zmanjšal možnost zaslužka vsem prebivalcem, kar bo njihovo gnotno stisko še povečalo. Nedvomno lahko računamo tudi z izpadom turizma. Pomembno je, da ljudje tudi tokrat čutijo, da smo jim pripravljeni moralno in materialno pomagati.

Svoj prispevek lahko nakazete na TRR Škofijske Karitas Koper 24500-9004155438 s pripisom: Posočje 2004.

Pregled dosedanje pomoči Karitas prebivalcem v Posočju je na spletni strani <http://www.karitas.si/akcije/posocje.htm>.

Jožica Ličen,
namestnica ravnateljca Škofijske karitas Koper,
gsm 041 429 713

Brezplačni oglas

Avril Lavigne ni hotela sedeti ob princu Charlesu

Angleški radio Capital FM je v nedeljo, 11. julija, v Hyde Parku v Londonu za Princesin sklad priredil poseben koncert. Na sedemurnem koncertu je kot prvi nastopil Will Young, zadnji pa Lionel Ritchie. Vmes so se znašla sama ugledna imena, kot so recimo Busted, Blue, Sugababes, McFly, Lemar in Jamelia.

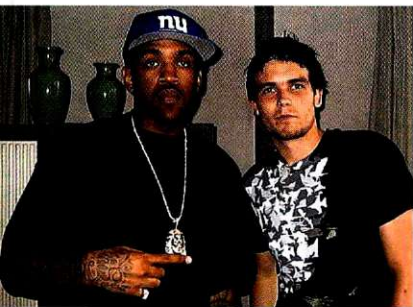
Vendarle brez zapletov ni šlo. Po poročanju časnika Sun je bila Avril Lavigne izbrana, da v VIP prostoru sedi ob princu Charlesu, a je to čast zavrnila. Namesto nje je tam sedel Will Young. Po besedah nekega vira

iz zaodrja je Avril tarnala nad tako odločitvijo. Hotela je čim prej proč. Uradno poročilo pravi, da je morala mlada zvezdnica ujeti letalo. Resnica pa je, da je neverjetno sramežljiva in sovraži pozornost medijev. Lenny Kravitz, ki je tudi nastopil, je s seboj na svoj poznopoldanski nastop, na katerem je zapel pet pesmi, prinesel 23 kovčkov oblek. Prav zato je zahteval ločeno in dovolj veliko garderobo. Po besedah nekega opazovalca so si vsi nastopajoči brez težav delili garderobo, a za Lennyja so bili prisiljeni zgraditi prav posebno. Zelo dobro je morala biti opremljena in v njej je morala biti tudi toaleta. Organizatorje je stala vsaj milijon dolarjev. Dogodek si je ogledalo okoli 100.000 ljudi, v Princesinem skladu pa se je tako nabralo več kot milijon funtov.

Še eden iz Eminemovega klana

Lloyd Banks je najnovejši raper iz Eminemove družine Shady Records. Lloyd je eden od treh članov zasedbe G-Unit, ki jo sestavljajo še 50 Cent

in Tony Yayo, v Ameriki pa je pravkar izšel njegov prvi samostojni album, ki se je takoj uvrstil na prvo mesto uradne topliste. Album z naslovom The Hunger For More se je samo v eden tednu prodal v več kot 420 tisoč izvodih, kar je za 150 odstotkov več, kot je dosegel Usher s svojim albumom Confessions v prejšnjem tednu. Prvi singel Lloyd Banksa z naslovom On Fire je ta čas na devetem mestu ameriške topliste.

Snoop Dogg prinaša nov album

Snoop Dogg s pomočjo produkcijske skupine The Neptunes snema nov studijski album. Pred dve letoma je izšel album Paid Tha Cost To Be Da Bo\$\$, ki je dosegel

platinasto izdajo. Na njem smo našli tudi uspešnico Beautiful, okoli 16. novembra pa naj bi izšel album z naslovom R&G: (Rhythm & Gangsta) The Masterpiece.

Lee Ryan (Blue) bo režiser

Medtem ko je zasedba Blue na počitnicah, se njeni člani zabavajo po svoje. Lee Ryan pa se ne bo ravno sproščal – to poletje se namerava vpisati na filmsko akademijo v New Yorku. Ryan se je vpisal v 6-tedenski in okoli 4 milijone dolarjev vredni poletni program, da bi izboljšal svoje režiserske sposobnosti. Lee razlaga: "Pomagal sem pri režiji za naš video Breathe Easy in pri tem resnično užival. Komaj čakam, da se naučim še kaj več o tem. To je zame zelo razburljivo obdobje." Ryan je v London odletel le preteklo nedeljo, kjer je skupaj z drugimi fanti nastopil na koncertu In The Park, ki ga je organiziral radio Capital FM. Vrnil se je takoj po nastopu, saj je imel že zjutraj nova predavanja. Tudi Simon Webbe si želi filmske kariere. Pravkar je dobil vlogo v britanskem filmu Run. Pred tem je že igral v romantični komediji z Jennifer Lowe Hewitt The Truth About Love.

horoskop

Lev (22. julij – 21. avgust)

Malo bolj brzdajte svoj ego te dni, nikoli namreč ne veste, s kakšnimi ljudmi imate opravka. Govorite iz srca in bodite iskreni. Svoj urnik bi morali imeti v soboto bolj ohlapen, če se hočete vsaj malo odpočiti od težkega tedna.

Devica (22. avgust – 21. september)

Svoje občutke morate poslušati, saj vam bodo odgovorili na mnoga vprašanja. Verjemite, da je na svetu kar precej ljudi, ki vas cenijo in želijo delati z vami. Malo pa se vendarle pazite romantičnega zapleta ob koncu tedna.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Vzemite si nekaj minut ali več in preglejte svojo finančno situacijo. Vaša družabna energija bo privlačna kot magnet in veliko vam bo uspevalo narediti. Pomembni ljudje vam ne uidejo in z njimi ne pomembni položaji.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Teden se za vas ni mogel začeti bolje, kot se je. Polno energije imate, poleg tega pa je pred vami nekaj dobrih in uspešnih poslov. Družinske povezave bodo delovale, hkrati pa jim morate tudi sami ponuditi pomoč.

Strelec (22. november – 20. december)

Nekaj časa si morate obvezno vzeti zase. Nič se ne bo zgodilo takega, da bi bila vaša odsotnost kaj katastrofalnega. Bodite sproščeni in ne bo se zgodilo nič pretresljivega. Partnersko razmerje bo zelo dobro.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Ponedeljek za vas ni dan za posle. Raje si jih prihranite za četrtek. Verjemite ali ne, vaša energija vam bo pomagala pri ureditvi načrtov. Bodite pa tudi pozorni do nadarjenosti in pridnosti ljudi, ki so okoli vas.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Vse gre lepo korak za korakom. Toda ta trenutek si res ne morete privoščiti daljšega premora. Če boste delali dovolj zagrizeno, boste zagotovo naredili vse, kar je potrebno, da si boste pripravili udobno bivališče.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Nekateri vas bodo prav neprijetno opazovali in nič ne bo pomagalo, če se boste skrili. No, v življenju se vse izravna, tudi to se bo. Bodite čim vedrejši in nasmejani, tudi če se boste morali k nasmehu kdaj prisiliti.

Oven (21. marec – 20. april)

Teden se bo začel čudno, ker vas bodo za seboj potegnili obrobni problemi. Do srede se bo nemirno ozračje razkadilo in začelo se bo obdobje raziskovanja. Delo se vam bo samo ponujalo, zato se ga ne bojte sprejeti.

Bik (21. april – 21. maj)

Intenzivno boste čustvovali, predvsem utegneta biti ljubosumni po nepotrebem. Poiščite si kakšno pomembno zaposlitev, pa vas bo vse minilo. Prijatelji bodo izjemno ponosni na vas zaradi vaše delovne uspešnosti.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Teden se bo vlekel kot jara kača. Nenehno boste pod pritiskom. Toda ne dajte se, saj ste tik pred rešitvijo problemov. Ne bodite kakor koli užaljeni ali prizadeti, če vas bo nadrejeni opozoril, da ne delate tako, kot je treba.

Rak (22. junij – 21. julij)

Še malo, pa vam bo zavrelo! Toliko jeze se je namreč nabralo v vas zaradi nedavnih dogodkov. Še na misel vam ne pride, da bi popuščali in dovolili, da si ljudje izmišlujejo. Našli boste nekaj izjemno zanimivih dejavnosti.

Modna in filmska ter televizijska industrija sta v iskanju novih odjemalcev veliko bolj povezani, kot se zdi na prvi pogled. Filmski trendi vplivajo na modne steze, moda vpliva na zunanjo podobo filmskih zvezd, gledalci pa sledijo zapovedanemu.

Seks v mestu, televizijska modna biblija za milijone gledalcev

Film in moda

Starsky in Hutch, filmska komedija, ki smo si jo pred kratkim lahko ogledali tudi v naših kinematografih, poleg prikazovanja, kako se naredi lifting obraza starih kulturnih buddy filmov, prikazuje tudi, kako film vpliva na modo. Obiskovalci uradne spletne strani filma lahko na vse konce sveta naročijo tipične spominke pa tudi teniske copate, ki jih nosita glavna junaka Ben Stiller in Owen Wilson. Novi/stari film je med Američani vzbudil veliko zanimanja, ameriški časniki pa so se razpisali o slogu oblačenja v filmu, ki sega v zgodnja sedemdeseta leta: ozke usnjene hlače, psihedelične srjace in temna sončna očala. Tako je bil cilj tudi tokrat dosežen – ljudje sledijo modnim narekom filma.

Povezava filmske in modne industrije je kljub svoji nevidnosti zelo močna. Lahko se nam celo zazdi, da modne trende narekujejo prav filmska platna in ne modne steze in modne revije. Najboljši primer omenjenega je vsekakor nanizanka Seks v

mestu, kjer je četverica glavnih igralok zamenjala nekaj tisoč primerkov visokokvalitetne garderobe, da o manolomaniji niti ne govorimo. V Združenih državah Amerike je serija dosegla visoko gledanost tako zaradi tem na robu tabujev kot načina, kako Sarah Jessica Parker kombinira korzete in teniske copate, rdečo in roza barvo, športnost in eleganco. Serija se nezadržno približuje koncu, zato se mnogi upravičeno sprašujejo, kako bo to vplivalo na širše množice igralcev, katerim je serija kazala, kaj je modno, in jim pomagala oblikovati okus za oblačenje.

Od mesebojnega sodelovanja imata veliko koristi tudi kinematografija in moda. Film je bil odskočna deska v svet visoke mode za Giorgia Armanija in Ralpa Laurena. Poleg tega, da je Armani eden najvplivnejših modnih oblikovalcev, je zelo cenjen tudi kot stilist mnogih filmov in filmskih zvezd. Letno se na rdečih preprogah različnih slavnostnih priložnosti zvrsti na desetine oblek, kostimov in modnih

oddatkov z njegovim podpisom. Kako ga ima filmska industrija rada in ga spoštuje, govori podatek, da v Hollywoodu odpirajo Walk of Style (filmski Pločnik slavnih je v isti ulici), kjer bo prav njegovo ime prvo odtisnjeno na pločniku. Film je zelo vpliven medij. Iz filmske meke prihajajo mnoge anekdote o tem, kako film vpliva na modni svet. Eden izmed največkrat citiranih primerov je dogodek, ko Clark Gable v enem od filmov ni hotel nosti jope. S to svojo muho je skoraj popolnoma uničil proizvodnjo moških volnenih oblačil v Ameriki.

Trendi, ki se s platna prenesejo na gledalce, so produkt industrije, ki zelo dobro ve, kaj dela, in dela samo tisto, od česar bo imela dobiček. Ko je film Šund začel svojo pot po Ameriki, je rdeči lak za nohte Ume Therman postal prodajna uspešnica v vseh kozmetičnih hišah, rumena trenirka iz prvega dela filma Ubila bom Billa pa je ostala neopažena. Isto se je pripetilo tudi Madonni. V nekem filmu je utelesila vse danes znane modne napake osemdesetih, v drugem pa je bila utelesena eleganca. Neuspehe poznavalci pripisujejo izključno propagandnemu stroju. Princip današnjega sodelovanja je takle: modni oblikovalci odkupijo pravice za neki film, saj s tem predstavljajo svoje izdelke pred milijoni ljudi. Zadnja primera sta filma Frida in Swept away z Madonno v glavni vlogi.

Vendar pa kljub vsemu vpliv iz leta v leto pojenjuje. Modni oblikovalci to pripisujejo dejstvu, da čedalje manj ljudi prisega samo na eno modno znamko in se raje nagiba k izvirnosti kot slepemu sledenju mode zvezd.

Monika Maljevič

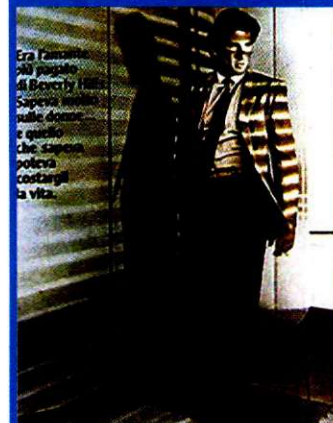
Trenirka Ume Therman v filmu Ubila bom Billa med gledalci ni vzbudila zanimanja.

Starsky in Hutch narekujejo modo sedemdesetih.

Oblikovalca za Madonin film Swept away so izbrali na dražbi.

Armanijeva odskočna deska je bil film Ameriški žigolo.

50 let
Štajerski val
1957... do 2007...

RADIO ŠTAJERSKI VAL, D. O. O., ŠMARJE PRI JELŠAH
ASKERČEV TRG 21, 3240 ŠMARJE PRI JELŠAH
UPRAVA: (03) 817 12 10, STUDIO: (03) 81 71 230
WWW.RADIO-SHTAJERSKI-VAL.SI

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU

CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠCIH IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH

POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www: samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	SLOVENSKI RADIJSKI REŽISER	AMERIŠKA IGRALKA NALDIJEVA	MENIČNO JAMSTVO	JED, JEDAČA (STARINSKO)	RUSKI SAHIST NIMCOVIČ			
PERZEJEVA MATI V GRŠKI MITOLOGIJI									
HRVAŠKI PEVEC DRAGOJEVIČ									
AVION									
VOJAŠKI ODDELEK NA POHODU									
NIKA JUVAN			JAN NERUĐA	SREDNJE VELIK PTIČ	SLOVENSKI PESNIK (JOŽE)	POŠKODBA TELESA			
POSEST PO OČETU									
DIJAKOVACI	POZITIVNA ELEKTRODA	NASPROTJE VARNOSTI	KDOR JE NOR NA VSE TUJE	ANJA RUPEL	MADRIDSKI NOGOMETNI KLUB	SLOVENSKI SKLADATELJ (FRANCE)	REŽISERKA KODARJEVA NICK NOLTE		
PREBIVALEC ANKARANA							DEL CERKVE, NAMENJEN ZA OLTAR PEVKA PUGAČOVA FIGURA PRI ČETVORKI		
NESREČEN MOŠKI							POLET NASTILJANJE		
SKANDINAVSKO MOSKO IME				ANTON KOLAR IZTOK VALIČ			TELOVNIK		
SLOVENSKI SKLADATELJ ŠVARA							ŠVICARSKI SLIKAR (JOHANNES)	PTICA IZ RODU VRANOV	STALNI TROPSKI VETER
JUNAK TRDINOVE NOVELE					REKA V SIBIRIJI (IZ CRK AKOV)	ODPRITINA V STENI STAVBE	AFRIŠKI VELETOK NEM. PEDAGOG (WILHELM)	DRUGI RIMSKI PAPEŽ	SLOVENSKI PRAVOPIŠ IGRALKA REVERE
DIJAKOVACI	NOVO MESTO DRŽAJ, ROČAJ			REKA NA HRVAŠKEM ORGAN ZA VOHANJE				TROPSKA PAPIGA ŠVIC. KNJIŽ. (JOHANNES)	
MESTO V VIRGINIJI V ZDA							SLADEK TROPSKI SADEŽ KARLOVAC		
OBLIKA, KI IZRAŽA POMEN PRISLOVA								ŽENSKO KRILO (NAREČNO)	
4. IN 21. ČRKA			PRITOK RONE V FRANCIJI						ANTIČNI FILOZOF IZ ELEJE

rešitev prejšnje križanke

DEKANI, OVITEK, LETINA, ERIKA, NT, JOPICA, AKSIS, SLANINAR, NOTAR, MOŽ, LARA, ALAN, KORALA, AN, LEN, ALIGATOR, ESAD, VENA, UP, KARETA, ASAMA, TRINI LOPEZ, RAK, AKNA, EKONOMIJA, AAR, KARAVANA

nagrajenci 30. številke

1. nagrada: DEAN GRGURICA,
Cesta na Markovec 27,
6000 Koper

2. nagrada: NINA ROOSS,
Ulica Rudija Papeža 32, 4000 Kr.

3. nagrada: VLADIMIR ROT,
Tržna ul. 6, 1000 Ljubljana

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo, da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

1. nagrada: bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

2. nagrada: bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

3. nagrada: bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do 12. 8. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **2. 8. 1814** se je v Tomažu nad Praprotnim rodil slovenski sadjar, politik in nabožni pisatelj Lovro Pintar.
- **2. 8. 1921** je narodna skupščina v Beogradu sprejela zakon o zaščiti države pred komunisti – obznano. KPJ je bila prepovedana, njenim poslancem pa odvzeta imuniteta.
- **3. 8. 1492** je Kristof Kolumb odjadral na svojo prvo veliko raziskovalno pot, ki ga je pripeljala do odkritja Amerike.
- **4. 8. 1901** se je rodil Louis Armstrong z vzdevkom Satchmo, eden največjih trobentačev v zgodovini džeza.
- **4. 8. 1912** je škof Jeglič položil temeljni kamen za jezuitsko cerkev sv. Jožefa v Ljubljani.
- **4. 8. 1930** so sovjetske čete v Odesi pobile 400 stavkajočih. V diktaturi proletariata so bile stavke proletarcev prepovedane.
- **5. 8. 1850** se je prvič seslo deželno sodišče v Ljubljani.
- **5. 8. 1898** se je rodil eden največjih španskih pesnikov Federico Garcia Lorca.
- **6. 8. 1806** se je cesar Franc I. odpovedal naslovu nemškega cesarja. To je pomenilo konec Svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti, ustanovljenega leta 962.
- **6. 8. 1868** se je rodil francoski književnik in diplomat Paul Claudel. Rekel je: "Ljudje so junaki samo tedaj, ko ne morejo ravnati drugače."
- **6. 8. 1886** se je v Trstu rodil prvi slovenski pilot in konstruktor letal Edvard Rusjan.
- **6. 8. 1894** je Škofja Loka kot prvo slovensko mesto dobila javno električno razsvetljavo.
- **6. 8. 1945** so vrgli iz ameriškega bombnika B-29 atomsko bombo na Hirošimo, tri dni kasneje pa še na Nagasaki.
- **7. 8. 1876** se je rodila plesalka in ena najslavnejših vohunk vseh časov Mata Hari. 25. julija 1917 je bila Mata Hari, s pravim imenom Margareta Geertruida Zelle, v Franciji obsojena na smrt zaradi vohunjenja za Nemce.
- **7. 8. 1895** so postavili Aljažev stolp na Triglavu.
- **8. 8. 1900** se je rodil ameriški režiser nemškega rodu Robert Siodmak. Svoje življenje je opisal takole: "En dan preden je prišel Hitler na oblast, sem zapustil Nemčijo. En dan preden je izbruhnila vojna, sem zapustil Francijo in en dan preden se je pojavil cinemascope sem izginil iz Hollywooda."
- **8. 8. 1942** so enote italijanske divizije Julia v vasi Ustje zverinsko pobile osem vaščanov. S koli in puškinimi kopiti so jih stolkli do nerazpoznavnosti, nato pa so vas zažgali.

Ilirsko kraljestvo

V okviru habsburške monarhije je bilo **3. avgusta 1816** ustanovljeno Ilirsko kraljestvo, imenovano tudi Ilirija. Šlo je za državno-pravno enoto v habsburški monarhiji, ki je nastala kot posledica vojn z Napoleonom.

Po padcu Napoleona so Ilirske province vključili v Avstrijo tako, da je postalo kraljestvo Dalmacija samostojna upravna enota, iz preostalih območij pa so ustanovili Ilirsko kraljestvo. Sestavljali so ga Kranjska, beljaško okrožje, Goriška, Trst in njegovo območje, celotna Istra, nekdanje ogrsko Primorje z Reko in civilna Hrvaška na desnem bregu Save. Temu so dodelili tudi celovško okrožje ter Čedad in Gradiščansko.

V dvorni in državni pisarni je novo kraljestvo dobilo svojega kanclerja, ki so ga združili z avstrijskim, ni pa dobilo državnopravnih organov. Ilirsko kraljestvo se je delilo na ljubljanski in tržaški gubernij. Ko so leta 1822 vrnili Reko in civilno Hrvaško Ogrski, je kraljestvo izgubilo svoj pomen, saj je bilo ustanovljeno zaradi omejitve širjenja Ogrske proti morju.

Prvi napad na Irak

2. avgusta 1990 so Iranci pod poveljstvom diktatorja Sadama Huseina napadli in zasedli Kuvajt. Združeni narodi so postavili 15. januar 1991 kot rok, ko se morajo iraške enote umakniti. Ker se to ni zgodilo, se je začela 16. januarja 1991 velika zavezniška vojaška letalska operacija proti Iraku, v kateri so imele vodilno vlogo Združene države Amerike. 24. februarja se je začela dolgo pričakovana kopenska vojna z vdorom treh zavezniških kolon v Irak in Kuvajt. Kuvajt so osvobodili v treh dneh.

Ameriški predsednik Bush starejši je ukazal ustaviti bombardiranje umikajočih se iraških čet in ustaviti sovražnosti. Padlo je okoli 250 zavezniških vojakov in po ocenah od 35.000 do 100.000 iraških vojakov.

Vojaški spopad se je končal najslabše za tiste, ki so stopili na stran Američanov, ko je ameriški predsednik pozval Irčane, naj strmoglavijo Sadama Huseina. Njegove sile so surovo zatrle šiitsko vstajo na jugu in tudi kurdski upor na severu. Na stotisoče ljudi je zbežalo z domov. Gnetli so se po visokih gorah ob turški meji. Na njihove pozive po zavezniški vojaški pomoči ni bilo odgovora. V visokih gorah pač ni nafte.

Obveljala je namreč ocena, da je bila nafta glavni vzrok za tako odločen poseg ZDA.

Slovenska televizija

Prvi slovenski javni televizijski spored je stekel s pomočjo začasnega oddajnika z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani **4. avgusta 1956**. Leta 1956 je imelo televizijske sprejemnike v Ljubljani okoli 20 ljudi. Dnevni program je bil dolg dve uri, sestavljen pa približno takole: pregled dogodkov, Titovi obiski v kateri koli državi ali mestu, kulturne zanimivosti, nogometna tekma ...

Ljudje so televizijske podobe lahko opazovali na sprejemnikih, ki so jih namestili po različnih delih mesta. Te koticke so Ljubljanci imenovali kar "televizijska cesta". Poslušalci radia so lahko prvič videli na zaslonu napovedovalce radijskega programa. Med prvimi, ki je poskusil v živo, je bil humorist Ježek. Avgusta 1956 so namestili prvi oddajnik na ljubljanskem

gradu in ga leta 1957 premestili v planinski dom na Krvavcu. Novembra 1958 je bila na okrepljeni oddajniški postojanki Krvavec vzpostavljena mikrovalovna zveza za izmenjavo poskusnih programov med Ljubljano, Zagrebom in Beogradom ter za povezovanje z italijansko in avstrijsko televizijo ter Evrovizijo. Uradni rojstni dan slovenske televizije je sicer 11. oktober 1958.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Ohranimo TNP

Javno pismo Državnemu zboru RS, Vladi RS, Ministrstvu za okolje, prostor in energijo, Ministrstvu za kulturo, Slovenski in evropski javnosti ter medijem s pozivom za zavarovanje naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena in kulturnih spomenikov na območju Triglavskega narodnega parka (TNP)

Javnost je bila preko javnih medijev obveščena, da je bil predlog zakona o TNP (drugo branje) umaknjen z dnevnega reda junijske seje DZ RS. Koalicija nevladnih organizacij za ohranitev TNP se strinja z mnenjem večine poslancev, da predlog zakona kljub številnim amandmajem, ki so jih vložili kvalificirani predlagatelji, še ni bila primerna podlaga za celovito zavarovanje naravne in kulturne dediščine na sedanjem območju TNP. Odmevna razprava med javno predstavitevjo dopolnjenega predloga zakona o TNP, ki je potekala od 12. 1. do 14. 3. 2004, in številni utemeljeni predlogi in dopolnitve k predlogu zakona v okviru te javne predstavitve niso bili upoštevani. Še več, k tem predlogom in pripombam niso bila posredovana strokovna stališča predlagateljev zakona, Ministrstva za okolje, prostor in energijo, Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave in Javnega zavoda Triglavski narodni park, kot je to DZ izrecno zahteval v svojem sklepu z dne 18. 12. 2003.

Koalicija nevladnih organizacij tudi ugotavlja, da javnost ni obveščena o stališčih DZ glede nadaljevanja postopka sprejemanja tega predloga zakona oziroma o pripravi novega zakona o TNP. Ker se bližajo naslednje volitve poslancev v DZ in je usoda tega predloga zakona o TNP nejasna, naslavljamo to pismo na vse poslanske skupine v DZ ter na Vlado RS s pozivom, da omogočijo pripravo sodobnega in mednarodno primerljivega novega zakona o TNP in da v te priprave povabijo in enakopravno vključijo tudi strokovne institucije, SAZU ter nevladne organizacije (NVO).

Nevladne organizacije, združene v koaliciji za ohranitev TNP, izjavljamo, da bomo dale na razpolago svoje bogato strokovno znanje in izkušnje na področju varstva narave, kulturne dediščine ter zavarovanih območij vključno z najnovejšo teorijo in prakso mednarodnih organizacij pri ustanavljanju in upravljanju naravne in kulturne dediščine ter zavarovanih območij, vse pa v interesu priprave takega predloga zakona, ki bo v celoti zavaroval najmanj sedanje območje TNP in pri tem upošteval že veljavne zakone s tega področja, predvsem pa ZON in mednarodne smernice za narodne parke (kriterije IUCN).

Nadalje si dovoljujemo opozoriti poslance DZ RS in Vlado RS na nujnost takojšnjega zavarovanja nekaterih biserov naravne in kulturne dediščine na območju TNP, kajti sedanji trendi in kapitalski apetiti že kažejo, da hočejo nekateri posamezniki in skupine ob pomoči invalidne prostorske dokumentacije in veliko

dušnega barantanja s prostorom v posameznih delih TNP izrabiti ta vmesni čas in pozidati kar največ

prostora, ki je Slovincem od nekdanj svet. Naj pri tem navedemo le nekaj primerov iz Bohinja: nov hotel v neposredni bližini cerkve sv. Janeza v Bohinju na "stari" lokaciji – gospodje, vpleteni v afero Zbiljski gaj, grozijo celo s 34 let starim gradbenim dovoljenjem za 600 postelj; ograjevanje zemljišč ob Bohinjskem jezeru – nezakonito dejanje, o katerem inšpektorji, občina in MOPE že eno leto molčijo oziroma ne znajo ali nočejo ukrepati; nove ladje – navlaka brez primere, privlečna iz odpada nekje v Nemčiji, vse pa po nekkih izjemnih dovoljenjih; pomoli – legalizacija črne gradnje občine Bohinj na podlagi izjemnega dovoljenja Vlade RS; kopališča – za dva meseca sezone je občina Bohinj pripravljena uničiti del obrežja jezera v osrednjem območju TNP z vso mogočo infrastrukturo in z dvomljivim ekonomskim uspehom (glej poročilo občine Bled o izgubah javnega kopaljšča); nestrokovna rekonstrukcija regionalne ceste ob južnem bregu Bohinjskega jezera v osrednjem območju TNP – izvajanje v nasprotju z izdanim naravovarstvenim soglasjem in z grobim posegom ter poškodovanjem obrežnega pasu jezera – brez ukrepanja inšpekcij (?); in še bi lahko naštevali.

Naj opozorimo, da je največji del teh interesov in pritiskov za gradnje usmerjen predvsem na območja, ki so evidentirana kot naravna vrednota ali pa so v neposredni bližini evidentiranih kulturnih spomenikov. Na območju TNP je namreč preko 100 evidentiranih naravnih znamenitosti oziroma naravnih spomenikov, od katerih pa jih je le 10 zavarovanih kot naravna vrednota (glej predlog zakona o TNP, 17. 1. 2003). Podobno je z zavarovanjem kulturnih spomenikov na območju TNP, kjer je evidentiranih preko 55 kulturnih in zgodovinskih spomenikov.

Da bi preprečili nepopravljivo škodo na naravnih vrednotah in kulturnih spomenikih na območju TNP, kar brezvladje na tem področju brez dvoma že povzroča, pričakujemo in zahtevamo od DZ RS, ki je ustanovitelj TNP, da še na svoji julijski seji naloži Vladi RS, ministru Janezu Kopaču in ministrici Andreji Rihter, da v skladu z Zakonom o ohranjanju narave (46. – 50. člen) in Zakonom o varstvu kulturne dediščine (10. – 15. člen) po petih letih od začetka veljavnosti teh dveh zakonov končno potegneta iz predalov predloge za zavarovanje vrednot državnega pomena in kulturnih spomenikov na območju TNP in takoj predpišeta:

a) trajno zavarovanje še nezavarovanih naravnih vrednot: vsa jezera, vključno z ledeniški jezeri, kot tudi Bohinjsko jezero z njegovim zaledjem (jezerska skleda), vse slapove in izvire rek, soteske in korita ter spomenike geološke zgodovine in druge evidentirane naravne spomenike;

b) trajno zavarovanje še nezavarovanih kulturnih spomenikov, predvsem pa: cerkvi sv. Janeza in sv. Duha ob Bohinjskem jezeru in druge cerkve, evidentirane kot kulturni spomenik, značilne pašne planine in arhitekturno izročilo pastirjev ter druge kulturne in zgodovinske spomenike;

c) ukrepe za preprečitev izvajanja že izdanih dovoljenj za posege na območju Bohinjskega jezera, ki nimajo ustrezne zakonske podlage in so bila izdana brez veljavnega upravljalškega načrta za TNP, in ukrepe za ustavitev izvajanja tistih del, ki že potekajo in grozijo uničiti podobo in tudi tržno vrednost tega območja, vse pa v škodo prebivalcev na območju TNP in Slovenije.

V primerih, ko za trajno zavarovanje še ni na razpolago ustreznih strokovnih podlag, je nujno treba uporabiti tiste člene v prej navedenih zakonih, ki določajo začasno zavarovanje. V primerih pa, ko občine niso sprejele ustreznega zavarovanja vrednot lokalnega pomena in kulturnih spomenikov na območju TNP iz svoje pristojnosti, naj se uporabijo členi prej navedenih zakonov, ki to nalagajo organom na ravni RS. »

01 / 520 5000

» Spoštovani predsednik in poslanci DZ RS, predsednik in člani Vlade RS, minister za okolje, prostor in energijo, ministrica za kulturo, pozivamo vas, da uporabite svoje pristojnosti in še pred iztekom svojega mandata opravite svojo dolžnost na področju varstva naravne in kulturne dediščine na območju TNP in preprečite vsako morebitno zlorabo oziroma uničenje dediščine na območju našega edinega narodnega parka.

KOALICIJA NEVLADNIH ORGANIZACIJ ZA OHRANITEV TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA: CIPRA Slovenija, Društvo Mountain Wilderness Slovenija, Društvo slovenskih pisateljev (DSP), Društvo za ohranjanje naravne dediščine Slovenije, Društvo za okolje, družbo, naravo in zdravje Ljubljana, DOPPS – Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, Društvo za permakulturo Slovenije, Gorenjsko ekološko združenje, Naša Slovenija/Slovenia Nostra, Planinsko društvo RTV Ljubljana, Svetovni slovenski kongres (SSK), Zavod za oživitve civilne družbe, Zveza društev za varstvo okolja, Zveza ekoloških gibanj – ZEG, Zveza hortikulturnih društev v Sloveniji in IUCN-ova Svetovna komisija za zavarovana območja (WCPA)

Bovec šesti dan po potresu

Naporni delovni teden je končno za nama, tla v Bovcu se po poročilih še vedno tresejo, nalašč greva na počitnice v ta lepi, a nemirni Bovec. Nekeč nam je v hudih trenutkih Bovec stal ob strani, zdaj mu moramo ob strani stati mi. Olga prizna, da potresi niso njena močna točka. Tudi sam jih ne ljubim pretirano, potem ko sem na velikonočno nedeljo nad Bovcem z grozo opazoval, kako zahrbtno, neusmiljeno uničevalna je lahko narava, ki se, kadar je mirno, prav v bov-

škem kotu kaže z najlepše plati. Še prej se dogovorim s prijatelji, da jih pokličem, če bi Bovčani potrebovali skupino fizikalcev za pomoč pri popravilih – namesto na morje ali v hribe bi šli v dopustniškem času pač počet kaj koristnejšega za vse.

Ko dospem v Bovec, se izkaže, da nas, fizikalcev, ne potrebujejo in da so problemi drugje, na višjih ravneh, daleč stran od krampa in lopate. Potres je brezobziren, nesramen naravni pojav, ki odkrije vso nemarnost, neznanje, zaletavost, brezbriznost in svojeglavost. Kaninska vas je večidel nepoškodovana (pred šestimi leti je potres sploh ni prizadel), le na nekaj objektihih so se zdrobila stekla kopilit, slabše so jo odnesla stopnišča. Zunaj sva do pozne noči. Olga zadrema, ko zabobni globoko pod Polovnikom in rahel sunek spreleti naselje. Delamo se, kot da se ni nič zgodilo, in poslej je mir.

V Bovcu je sončno jutro. Tujcev je polno. Zdi se, da so samo na češkem veleposlaništvu zagnali preplah. V trgovini se govori francosko, nemško, angleško in italijansko. Pred nosom mi dva Francoza pobereta vso kokakolo, želim multivitaminski deit. Ga tudi ni. Rad bi goriske breskve in briske marelice, a so na razpolago samo trde breskve neznanega izvora in neužitne črnogorske marelice. Petdeset kilometrov ob Soči navzdol pa se sončna Goriška duši v obilni letini! In kdaj bo kaj bolje?! Morda šele čez dva dni, ko nam iz Mercatorja, iz Ljubljane, pripeljejo blago – žabarski prispevek k reševanju popotres-

nih težav. Ko so Bovčani besni na nas, nam namreč rečejo žabarji.

Preiskujem, kaj v sistemu ne deluje. Mercator je prevzel Alpkomerc, pred tem je Posočje z domačim sadjem preskrbovala Agrogorica. Janković, lepa strokovna načela cut the costs, centralizacija nabave, optimizacija logistike delujejo pri vas v Mercatorju le v teoriji. Rad imam študijo drobnih primerov: v Bovcu sta samo dve vrsti deita, točno tako kot v Maxiju pred parlamentom, kjer se mi poslovodja gladko zlaže, da v Rogoški zdaj delajo samo ti dve vrsti. Vprašam v Rogoško, ko sta ravno na obisku Janković in Deželak (strah me je, kaj bosta potrošnikom spet zakuhalo), zakaj so tako skrčili program. Seveda so ogorčeni, saj s polno paro proizvajajo celoten program. Postane mi jasno: Janković uveljavlja svojo blagovno znamko pijač in izriva druge izdelke; tržno sicer nesprejemljiv pojav, v stroki znan kot kanibalizem, uveljavlja povsod, če je treba, tudi v Bovcu. Da to teče pri deitu, ki je tako ali tako nemški, še nekako razumem; pri sadju, kjer gre za dosti boljše kakovost, svežino in naše pridelovalce, se seveda vse moje razumevanje neha, spoštovani menedžer leta.

Bovec je spet s tramovi podprto mesto. Občina je razpokana, čeprav je bila zgled sanacije. Nad trgovino orjaška razpoka in (spet) nevseljivo stanovanje. Hotel Alp kot poraženec po veliki bitki sameva. Grem k prijatelju, da se dogovoriva za avtomobilski servis, in ko sem ves zadovoljen, da ni

zunaj razpok, me brez besed pelje k razpokanim nosilnim elementom, kot bi rekel univ. prof. dr. Tomažević, specialist za potresno gradnjo Univerze nekoč Edvarda Kardelja v Ljubljani, ki je dal sanaciji oceno neverjetnih 9 točk od 10 mogočih. Kardelj je očitno povzročil podobne poškodbe v duševnem svetu pri naših univ. profesorjih kot potres v bovskih stavbah.

Zgodba se ponovi v TV-oddaji, kjer voditelji sanacije neslavno pogorijo, Delo skuša agitpropovsko sanirati posoški bes s fotografijo slavne dvojice Kopač, Beguš, kako zmagoslavno koraka po svojem porušenem Waterlooju. Projektu sanacije po tem potresu bom verjel le tedaj, če se bodo podpisali nanj še italijanski, grški in ameriški strokovnjaki za potrese (sploh ni nujno, da so profesorji, dovolj je, da imajo kaj pokazati!). Zmeda je ta čas namreč huda. Kupujem v trgovini in si ogledujem razpoke. So globoke? So. Je to (Tomaževićev) nosilni element, po domače nosilna stena? Je. Je tu prebivanje nevarno? Ne vemo. Lahko govorim s šefom? Ne morete, je v Ljubljani! Vas je kdaj obiskal? Nikoli. In kaj pravi? Naj delamo, če se počutimo varne. In vi, se počutite varne? Ne. Pa vseeno delate? Ja, kaj pa naj!

Zmanjka mi gotovine. NLB prenavlja poslovalnico in edini bankomat deluje na koncu vasi, na črpalki. Besen poslovodja mi pove, da so bile prejšnji dan dolge vrste in da je brez denarja. In zakaj ga ne napolnijo? Zavrtim številko z zaslona in oglasi se robot: sistem bankard normalno deluje po vsej Sloveniji. Režimo se do solz, ko se oglasi človek: Lahko pomagam? Lahko, napolnite vaš avtomat v Bovcu z gotovino! Ne morem, to dela trezor NLB. Pokličem trezor. Znajdem se v jedru problema. Oglasi se star, preskušen udbovski kader, ki me najprej nakuri, češ, kaj pa mislimo mi v Bovcu, da smo nekaj posebnega, da bo denar že prišel do jutri zjutraj. Nakurim ga nazaj (zdaj mi je

žal) in poklopi slušalko, seveda v stari dobri udbovski maniri. Ura je bila dve popoldne in denar je prišel naslednji dan ob desetih. Spet žabarski prispevek Bovčanom v tisk!

Sem optimist in vidim v Bovcu dosti več dobrih kot slabih strani. Slabe omenjam obširneje najprej, da se ne bi nikoli več ponovile. Ko pridem v Kaninsko vas, šest steklarjev mojstra Vižintina iz Kopra gara kot za stavo od sedmih zjutraj do devetih zvečer in cela Kaninska vas bo jutri zasteklena. Mojster Slavko je že demontiral šipo na pošti in trije fantje vstavljajo nov bankomat. Bankomat bo danes delal, samo kdaj bodo žabarji pripeljali denar?! Martinov hram je krasno obnovljen in gosti lačne raftarje in kanuiste, ki so se vrnili s Soče. V zraku so tri jadralna letala, enega vlečejo gor. S Čukle se spuščajo padalci.

Svet v Bovcu je prelep. Sem in tja se malo strese, pa kaj! Saj se tudi tresse, ko pridrvi mimo tovarnjak s prikolicco. In ne nazadnje – v nesreči spoznaš prijatelje. Spet grem v Bovec. V Bovcu je še dosti lepih in varnih apartmajev in prijetno se boste počutili med Bovčani. So trdni, močni in vedri ljudje.

Mag. Marjan Cerar, Ljubljana

Bohinčevo razmetavanje milijonov (1)

Demokracija je 15. julija 2004 objavila bombastično predvolilno zgodbo, v kateri je toliko neutemeljenih in neresničnih navedb, da gre nedvomno za naročeno predvolilno diskvalifikacijo. Že naslovnica napoveduje zgodbo, ki temelji na laži in konstrukt, kar je poznavalcem sicer že na prvi pogled jasno. Ker pa Demokracijo berejo tudi ljudje, ki postopkov naročanja v našem ministristvu ne poznajo, želim utemeljeno zavreči ključne lažnive navedbe, ki jih je zapisala Vida Kocjan.

Z dokumenti je dokazljivo, da je odločitev o gradnji nove stavbe Ge-

neralne policijske uprave sprejela Policija s Predlogoma za nabavo oziroma izvedbo storitev, št. 2941/03-142/2002, z dne 1. 7. 2002 in 5. 8. 2002. Policija je samostojni proračunski uporabnik, ki v svojem finančnem načrtu sama planira sredstva za svoje investicije; Generalna policijska uprava je uvrstila gradnjo v finančni načrt in v načrt razvojnih programov že ob pripravah proračuna za leto 2002.

Tehnične zahteve (opis stavbe, površine in število prostorov itd.) je pripravila in sprejela delovna skupina, ki jo je vodil prejšnji generalni direktor Policije Marko Pogorevc, upoštevajoč sklep vlade, ki določa velikost pisarn za posamezne uradnike in šefe.

Razpisna dokumentacija predmetnega naročila je bila pripravljena s strani pogajalske skupine za izvedbo postopka oddaje naročila storitev po postopku s pogajanjem brez predhodne objave za najem s postopnim odkupom neopremljenih prostorov za potrebe GPU v Ljubljani na podlagi strokovnih podlag, pripravljenih s strani Policije oz. delovne skupine, imenovane s strani generalnega direktorja Policije, ter zunanje strokovne službe Lokainvest, d. o. o., Škofja Loka. Pogajalska skupina je bila sestavljena iz strokovnjakov s področja gradbeništva, javnih naročil, prava in ekonomije. Kot minister nisem pogajalski skupini dajal nikakršnih obveznih navodil. Na podlagi prvotno ugodnejše ponudbe ponudnika SAVA IP, d. o. o., v vrednosti 11.312.300.683,99 SIT (47.184.385,37 EUR) sem pogajalski skupini zgolj naročil, naj s pogajanjem nadaljuje, z namenom, da bi ponujeno ceno znižali. To se je tudi zgodilo, saj je pogajalska skupina dosegla ceno 10.101.412.138,67 SIT (42.137.341,60 EUR). Ponudbo smo torej znižali za 5.047.016,77 EUR.

Pogajalska skupina je tako povsem samostojno, izključno po pravilih stroke, upoštevajoč poprej javno objavljene kriterije, ki jih je tudi sama sestavila, predlagala izbor najugodnejšega ponudnika. Izbor je s sklepom potrdil generalni direktor

Usodne napake

Skoraj vse, kar se danes dogaja in razkriva na slovenskem, evropskem in svetovnem političnem in strokovnem prizorišču, je skrb zbujajoče. Kot da so ljudje izgubili razum in občutek, kaj je prav in kaj ni. Temeljni nujni občutek poštenja je pri mnogih ljudeh zamrl, zato nimajo potrebne opore, ki bi jih vodila in varovala pri njihovem delu. Pa ni važno, kakšno delo opravljajo, od čisto navadnega do najodgovornejšega. Poglejmo naše domače področje. Skoraj sleherni dan se odkrivajo nove afeze, škandali, kriminal, ki pa po pravilu – odvisno od tega, kdo je vpleten – hitro poniknejo. Razen oškodovancev državljani s spretno prikrivanimi dokazi kmalu pozabijo na staro afero, ker je tu že nova. Zaradi obilice nerešenih in prikritih prevar je navadnemu državljanu težko slediti vsem, kar pa oblast izkorišča s preglasovanjem v parlamentu in z medijskimi manipulacijami. Resnica se brez pravih podatkov težko izlušči. V vseh državah so provladni mediji, vendar tudi nasprotni ali pa taki, ki imajo poročevalce različnih političnih prepričanij in različnega svetovnega nazora. Kdor hoče izluščiti resnico, bere take časopise in spremlja različna radijska in televizijska poročila. Vsaka oblast, ki hoče veljati za demokratično, mora to omogočiti, le totalitarne vlade to preprečujejo na razne načine, predvsem z omejevanjem finančnih sredstev iz proračuna, ki pa jih z davki ustvarijo vsi državljani. Kdor sledi svetovnim dogodkom, predvsem tistim v ZDA in Veliki Britaniji, ki sta ta čas najbolj na udaru svetovnih medijev, lahko ugotovi, da se v teh dveh državah prav oblast trudi, da javnost izve resnico, čeprav ji ta ni vedno v čast in korist. Opozicija v teh dveh državah napada oblast, kar je normalno. V komisijah, ki raziskujejo predvsem pretekle tragične dogodke, so preiskovalci ene in druge strani. Lahko smo priče, kako se morata prav v tem času britanski premier Tony Blair in ameriški predsednik George Bush zagovarjati. Zagovarjata se pred komisijami in pred vsemi državljani, saj vsa zaslišanja in zagovore prenašajo številne televizijske mreže. Kdaj bomo pri nas dočakali kaj podobnega? Še za prenose sej državnega zbora, kjer razpravljajo in glasujejo izvoljeni predstavniki državljanov, ni posluha. Televizijske kamere pa so vedno na razpolago, kadar proslavljajo partizanske obletnice in kjer so govorniki bolj podobni klonom kot razmišljajočim ljudem. Ena takih "proslav" v zadnjem času je bila slovesnost pri Ruski kapelici na kranjskogorski strani Vršiča. Ne le neokusno, temveč žaljivo do umrlih, ki jim je bila v spomin zgrajena kapelica. V vseh letih povojne Titove Jugoslavije se nihče, razen gorskih pohodnikov in okoličanov, ni spomnil tam pokopanih. Sedaj pa se tam zbira "prva liga" slovenskih politikov in gospodarstvenikov. Tam so bili zbrani vsi, ki se prištevajo v "prvo ligo", na čelu s Tonetom Ropom, Krebsovo, Dimovskim, Vajnglom, Cerarjevo, Šimsičevo, nekdanjim predsednikom, da ne natevamo vseh, ki v "pokojni" Jugoslaviji niso bili in ne bi nikoli šli tja. To je bil predvolilni shod LDS/ZL, podprt s forumovci 21. Tam niso umrli sovjetski vojaki, to so bili carskoruski vojaki, in če jih ne bi zasul plaz, bi po vrnitvi v Sovjetsko zvezo svoj križev pot nadaljevali in končali nekje v Sibiriji. Zato umrli zaslužijo vsaj kanček spoštovanja in pietete. Nekateri smo se ustavljali tam, ko razen nas iz "zadnje lige" ni bilo nikogar! Za konec pa še dobronameren nasvet. Komur je za resnico, naj prebere dva intervjuja, tistega v Demokraciji z Janezom Janšo in drugega v žurnalu z Milanom Kučanom. Presodi pa naj vsak sam, po svojih zmožnostih pa!

Marija Vodišek

policije, ki je kot predstojnik samostojnega proračunskega uporabnika tudi edino pristojen, in ne minister, kot se laže v članku. Ker je neposredni naročnik investicije Policija, je sklep o izbiri podpisal njen generalni direktor, s čimer je prevzel polno odgovornost tako za naročilo kot za izbor. Nedvomno pa gre za racionalen in ugoden nakup prostorov, ki jih slovenska Policija, po svoji oceni, nujno potrebuje.

Verjamem, da bodo cenenost Vaše uredniške politike, ki je dopustila novinarki, da izrabi Demokracijo za neutemeljeno blatenje mojega imena kot tudi Policije kot institucije, znali prepoznati tudi bralci. Za vse, ki verjamemo v demokracijo in človekove pravice, je to, tudi v času pred volitvami, nedopustno!

Dr. Rado Bohinc,
minister za notranje zadeve

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Boljševizacija partizanstva

17. del

Z vzpostavitev OF je bila partija v Sloveniji organizacijsko in politično v boljšem položaju kot v drugih delih Jugoslavije, kjer je razpolagala z večjo in boljšo vojaško silo. V Bosni in v drugih jugoslovanskih republikah je imela partija predvsem vojaške. A čeprav so bili slovenski komunisti politično uspešni, je Tito uvidel, da partiji v Sloveniji primanjkuje dober vojaški kader. V Bosni in sploh v južnih krajih se je v partizane laže mobiliziralo. Kmečko prebivalstvo je bilo revno in mu ni bilo težko stopiti v vojsko. Odhod v partizane je bil tam zaradi tega množičen. V Sloveniji tega ni bilo, čeprav je bila partijska organizacija najboljša. Položaj v Sloveniji je bil drugačen. Ko je Tito spoznal, da hočejo Slovenci delati nekoliko po svoje, je hotel v Sloveniji prevzeti vojaško poveljstvo in dobiti večji vpliv na slovensko partizansko gibanje. Jeseni 1942 je v Slovenijo pod vodstvom Arse Jovanovića poslal skupino oficirjev iz svojega štaba. Arsa Jovanović, ki je bil eden Titovih najtesnejših sodelavcev in zato zelo zaupen človek, naj bi prevzel vodenje slovenskih partizanov in jih neposredno podredil Titovemu štabu.

V Dolomitskem odredu sem prvič videl partizane, ki na triglavkah niso imeli več slovenske trobojnice, ampak boljševistično znamenje srp in kladivo. Ta sprememba se je nanašala na podtalno igro Kardelja in Tita proti osvobodilnim težnjam v slovenskem partizanstvu. Ker se Kardelj v Sloveniji ni hotel kompromitirati, je nekatere cilje dosegel s Titovo pomočjo. Prihod Arse Jovanovića in skupine oficirjev v Slovenijo sodi v Kardeljev načrt popolne boljševizacije partizanstva v Sloveniji. Kardelj si je pri Titu prizadeval za prihod oficirjev iz njegovega štaba v Slovenijo zato, ker je hotel, da bi oficirji z juga v Sloveniji ublažili slovenski nacionalizem. Ker je Kardelj presodil, da se slovensko partizansko gibanje preveč osamosvaja, je Tito v Slovenijo poslal svoje oficirje,

da bi slovensko partizanstvo vojaško bolj povezali s svojim štabom. Kardelj pa je pri tem menil, da je OF dobra zamisel in da je položaj komunistov v njej zelo dober, da pa je v Sloveniji gotovo slabše vojaško stanje.

Arsa Jovanović je v Slovenijo prenesel naloge, ki jih je dobil od Ti-

so komunisti so ga napadali, ker niso mogli napadati Tita, toda prav Tito je hotel prevzeti vojaško vodstvo v Sloveniji. Slovenske partizanske enote naj bi reorganiziral in jih podredil neposredno njegovemu poveljstvu. Jovanović je imel vojaško znanje, naši preprosti komandanti bataljonov pa

Okoli 26. novembra 1942 je z "juga" prišla skupina 11 partizanskih oficirjev. V Slovenijo jih je poslal "vrhovni komandant" Josip Broz-Tito. Vodil jih je Arsa Jovanović. Na sliki od leve: Dragan Jevtić, Milovan Šaranović in Rajko Tanasković, ki so zasedli najvišje položaje v slovenski partizanski vojski.

ta. Tito je priznal politično stanje v Sloveniji, hotel pa je neposreden nadzor na vojaškem področju. V tem prizadevanju pa Tito ni šel do konca, temveč se je na pol poti ustavil. Ker pa Tita nihče ni smel napadati, je Jovanović v Sloveniji prevzel vlogo grešnega kozla. Čeprav je bil načelnik vojaškega štaba pri Titu in je kot izkušen predvojni oficir vodil vse Titove vojaške operacije, je bil v Sloveniji deležen ostrih kritik. Sloven-

so bili kmečki fantje, brez šol in brez potrebnega vojaškega znanja.

Ob Jovanovićevevemu prihodu v Slovenijo je bil teren proti njemu že pripravljen. Proti njemu je nastopila vsa partija in ves partijski aparat. Tudi takšni ljudje, ki niso niti približno vedeli, kdo je Arsa Jovanović, so nastopali in agitirali proti njemu. Začelo se je pri Kardelju, Kidriču in Mačku. Odpor proti Jovanoviću se je nato z vrha prenesel na brigade in dru-

ge partizanske enote ter politične forume. Povsod je prevladovalo razpoloženje proti načelniku vrhovnega štaba. Oklevetali in onemogočili so ga od CK do najnižjih partijskih organizacij. Mnogi ga niti videli niso, pa so bili proti njemu. Obtoževali so ga, da je grob, da je birokratski, da zahteva take in take stvari. Ampak Jovanović je zahteval predvsem to, kar je bilo dogovorjeno v vrhovnem štabu pri Titu. V Sloveniji so bile potrebne borbene enote, ki se ne skrivajo.

Z oficirji iz Titovega štaba, ki so v Slovenijo prišli z Jovanovičem, je partija vzpostavila drugačen odnos. Krajišniki, kakor smo jim takrat rekli, so bili dobri, samo Arsa Jovanović, ki jim je načeloval, ni bil dober. Ko sem bil v Dolomitih, sem to načrtno igro CK dobro spoznal. Medtem ko so Jovanovića onemogočili, so druge oficirje hvalili. Pera Popivodo so napadli šele po vojni, ko je ob informbiroju zbežal v Sovjetsko zvezo. Med vojno niso bili proti njemu, saj je bil pogumen in je dobro vodil vojaške akcije. Bil je dober vojak, dobil je visoke vojaške funkcije in nihče takrat temu ni nasprotoval, niti partija niti kdo drug.

Krajišniki so bili mladi in skromni fantje iz Titove oficirske šole, ki so po prihodu v Slovenijo držali slovensko partizanstvo pokonci. Ker so bili res pravi vojaki in so sodelovali v bojih, jih je med vojno veliko padlo. Ker so bili pogumni, so šli naprej. Tako kot je šel Daki. Razporejeni so bili po večjih partizanskih enotah. Ker niso poznali terena in jezika, so bili večinoma namestniki komandantov. Zaradi njihove lojalnosti do zaostrovanja s slovenskim partijskim vodstvom ni prišlo. Niti partija niti Kardelj v njih nista videla nevarnosti. Ker niso bili nevarni, tako kot je bil Jovanović, partija z njimi ni imela težav. Dokler je bil Jovanović v Sloveniji, jih v glavnem štabu ni bilo. Po njegovem odhodu pa so jih postavili za načelnike štabov največjih partizanskih enot in glavnega štaba. Ko sem pozneje hodil po brigadah, sem jih pogosto srečal.

Albert Svetina

P. S. Odlomek je iz knjige spominov Alberta Svetine. Knjiga bo konec poletja izšla pri založbi Nova Obzorja, ki izdaja revijo Demokracija. V naslednjih številkah bomo objavili še nekaj zanimivih odlomkov.

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležečah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja.

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004.

Priloženo naročilnico skupaj s kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Številka TRR: 24200-9004125033.

Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net

ali plačate v tajništvo založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

... Ko sem sredi maja 1945 iz Postojne prišel v Slavijo, me je takoj poklical Maček in mi dejal: "Ti si tu živel in poznaš Ljubljano. Vidiš, ljudje so bos in nagi, brez stanovanja, brez vsega. Treba jih je obleči, nahraniti in jim preskrbeti stanovanja. Pojdi in nabavi vse!" Nato me je ostreje pogledal in dodal: "Poslušaj, ampak račun, računov ni. Glej, da jih ne dobim. Ničesar ne bom podpisal. S tem ti bom plačal," in prijel za pištolo. To je bil ukaz, naj začnem z brezobzirnim ropanjem povsod tam, kjer je bilo mogoče kaj vzeti ...

■ ■ ■ Odraščal je na Primorskem, prežet z antifašizmom in krivicami, ki jih je občutil na sebi in jih s seboj prinesel v predvojno Ljubljano. Od primorskega emigranta, ki je v težkih razmerah prišel do poklica in si našel službo, do aktivista v odporu proti italijanski okupaciji med vojno ni bilo daleč. Od delovanja v odborih OF do partije je bila pot še krajša. Hitro je postal partijski sekretar, nato inštruktor CK KPS, obiskoval partijsko šolo CK KPS in od tod prišel v Ozno, kjer je bil najprej začasno Mačkov namestnik, nato pa kot partijski sekretar njegov pomočnik do prihoda v Ljubljano. Tukaj je prevzel ekonomske naloge oz. ropanje za Ozno in med drugim prevzel "čiščenje" Brezarjevega brezna v Podutiku. Kot načelnik Ozne za Primorsko je nadaljeval oznovsko prakso s podtalno dejavnostjo na meji z zavezniško vojaško cono, nato pa v ljubljanski Ozni nadzoroval pošto. Po izključitvi iz Ozne se je vpisal na srednjo tehniško šolo, nato pa je po "čudnih naključjih" postal poverjenik v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru. Po preiskavi stanovanja je konec februarja 1949 pobegnil na Madžarsko, kjer je najprej deloval v politični emigraciji, nato pa so ga Madžari, ker mu kot nekdanjemu pripadniku Ozne niso več zaupali, obsodili in zaprli.

Albert Svetina je po letu 1990 ena redkih prič, ki je spregovorila. Tisto, česar se njegovi nekdanji sodelavci ne spominjajo več, mu je še vedno živo pred očmi. Zdaj priča tudi za tiste in o tistih, ki so bili zraven, pa molčijo in se nočejo, ne smejo ali ne morejo spominjati. Prav tako priča za tiste, ki jih takrat še ni bilo in tega krutega časa niso doživeli in ne vedo ali pa nočejo vedeti ali verjeti. Za odkrito besedo, ki jo je najprej zastavil ob odkrivanju resnice o Brezarjevem breznu, so mu nenadoma zastali vsi postopki v zvezi z urejanjem njegovega statusa v novi, svobodni Sloveniji. Kratenje njegovih pravic zato posredno govori o naravi sistema in oblasti v sedanji Sloveniji. Obremenjenost s polpreteklo zgodovino in strah pred resnico o polpreteklosti sta zelo močna. Svetina torej ne govori samo o preteklosti, ampak tudi o sedanjosti.

Po posebni prednaročniški ceni 5.100 SIT nepreklicno naročam knjigo OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

ime in priimek: _____ datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____ podpis naročnika: _____

Kako hitro je življenje?

Agencija 41, design: LUVS Studio, foto: T. Gregorič, J. Puškar, Mobitel d.o.o., 1537 Ljubljana

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

